

BOEM@

REVISTĂ DE LITERATURĂ ȘI ARTĂ - ISSN: 2066-0154
ianuarie 2015 (Anul VIII) Nr. 83 (1/ 2016)

BOEM@

Live Literature

ianuarie 2016 (Anul VIII) Nr. 1 (83) - 40 pagini

ISSN 2066-0154

Apare sub egida **ASPRA**

Asociația Scriitorilor pentru Promovarea Realizărilor Artistice

Editor: S.C. InfoRapArt Galați - Editura InfoRapArt

1 / 2016

COLEGIUL DE REDACȚIE

Director: Petre Rău
Redactor-șef online: Mihail Gălățanu
Redactor șef: Cristian Biru
Redactori: Valeriu Valegvi, Constantin Oancă, Coriolan Păunescu, Paul Sân-Petru, A.G.Secară, Dimitrie Lupu, Denisa Lepădatu, Cristina Roșu, Maria Ieva, Nastasia Savin
Grafică: Elena-Liliana Fluture
Tehnoredactare: Daniela Cașu
Colaboratori: Maria Timuc (București), Luca Cipolla (Italia), Dan Verejanu (Chișinău), Petru Jipa (Germania), Melania Cuc (Bistrița), Tănase Carașca (Tulcea), Alexandra Mihalache (Slobozia), Mirela Savin (Constanța)

Revista literară BOEMA o puteți citi și pe site-ul

www.boema.inforapart.ro

actualizat permanent de: InfoRapArt

Email: boema@inforapart.ro,

petrerau@yahoo.com

Telefon: **0726 337376, 0740 596225, 0336 800313**

ADRESA REDACȚIEI: Str.Regimentul 11 Siret, Nr. 17, Bloc C20, Ap. 42, parter, Galați, 800331

Abonamente: boema@inforapart.ro, tel: **0726 337376**

În numele libertății absolute de exprimare, autorii răspund în mod direct de conținutul materialelor publicate.

Literatură și Artă

DIN CUPRINS

Poezie: Valeriu Valegvi (p.12), Paul Sân-Petru (p.13), Coriolan Păunescu (p.15), Vasile Dan Marchiș (p.22), Ion Tutunea-Hercinul (p.28), Mircea Marcel Petcu (p.31), Ioan Toderiță (p.32), Veronica Teodoru (p.33), Lucia Pătrașcu (p.37), Marin Mârza (p.37)

Proză: Cristian Biru: Doamna cu sacoșe (p.4), Ionuț Caragea: Patria la care mă întorc (p.19), Carol Feldman: Domnul cu cățelul (p.29), Ovidiu Bufnilă: Sonaria (p.38)

Cronică de carte: Dumitru Anghel: Povestiri din vremea dropiei... de Cătălin Lungu (p.7), Titi Damian: Poemele simbi-ozelor subtile (p.8)

Note de lectură: Ioan Vasiu: Maria Ieva ne invită "la masa întrebărilor nepuse" (p.17), Valeriu Valegvi: În armonia gândului tihnit (p.18), Lucia Pătrașcu: Lumea ta... de Valentina Balaban (p.34)

Interviu: Denisa Lepădatu: De vorbă cu scriitorul Petre Rău (p.23), Lilia Manole: În dialog cu poeta Renata Verejanu (p.25)

Eveniment: Lucia Pătrașcu: Anca Ciutacu - Iarna ca un mozaic (p.35)

Muzică: Constantin Oancă: Uvertură la nașterea Domnului (p.16)

Eminesciana: Ana-Cristina Popescu: Albastru și galben în opera lui Mihai Eminescu (p.3), Constantin Oancă: Povestea codrului (p.14)

Debut: Ana Maria Cheșcu: Poezie (p.21)

Cărți: Redacția: Cărți sosite la redacție (p.39)

Grafică:

Coperta I: Tomasz Alen Kopera – Artodyssey1

Coperta a IV-a: Jordi Aluma – Masvidal

Interior: desene de Elena-Liliana Fluture

www.boema.inforapart.ro

Ana-Cristina POPESCU

Albastru și galben în opera lui Mihai Eminescu

Albastrul este cea mai rece dintre culori, în timp ce galbenul este cea mai caldă culoare. În opera scriitorului Mihai Eminescu aceste culori se completează, se atrag. „*Lacul codrilor albastru / Nuferi galbeni îl încarcă*” spune poetul în poezia „*Lacul*”, fixând decorul unde ar putea avea loc povestea de iubire, un lac, o apă albastră, simbolul infinitului, al eternității, o apă încărcată cu flori de nufăr, oglindă a frumuseții, a dragostei, a spiritualității, a geniului după credințele antice, iar florile de pe apă sunt galbene, sunt lumină. Lumina, căldura dragostei, își găsește desăvârșirea în infinitul albastru al apei, un element indispensabil vieții. Se pare că poetul pregătește elementele cele mai pure pentru o iubire eternă și unică, apa albastră și focul nuferilor.

Luna și stelele, cerul, apele și florile albastre sunt lumina și infinitul ce își dau mâna în creațiile eminesciene „*Pe un deal răsare luna, ca o vatră de jăritic, / [...] / Flori albastre are-n păru-i și o stea în frunte poartă*” „*Călin* (file din poveste)”. Luna, focul ce pătrunde adâncurile, întunericul, e cea care deschide drumul poveștii de dragoste din poemul „*Călin* (file din poveste)”. Steaua ce împodobește fruntea miresei lui Călin o face unică. Lumina stelei e completată de eternitatea florilor albastre din păr. Din nou, albastrul și galbenul se atrag ca polii opuși ai unui magnet.

Drumul lui Hyperion spre Demiurg în poemul „*Luceafărul*” e un joc al luminii și albastrului. Orice început își are punctul într-un joc, un dor de a face din nimic ceva „*Nu e nimic și totuși e / O sete care-l soarbe*”. Locul unde Hyperion îl întâlnește pe Demiurg e punctul din care nimicul începe să-și urmeze dorul și să dea glas creației „*Căci unde-ajunge nu-i hotar / [...] / Și vremea nescarcă în zadar / Din goluri a se naște*”. Pentru a descoperi acel punct Hyperion a urmat drumul luminii și albastrului „*Pornii luceafărul / Creșteau în cer a lui aripe*”. Lumina și-a întins aripile și a cucerit treptat albastrul cu dorul ei după absolut.

În poemul „*Scrisoarea I*” „*bătrânul dascăl*” e Demiurgul, e cel care socoate și înțelege tainele universului, ale eternității. El este asociat cu zeul Atlas ce ținea pe umerii lui cerul, infinitul, în mitologia greacă „*Precum Atlas în vechime sprijinea cerul pe umăr / Așa el sprijină lumea și vecia într-un număr*”. Imediat ce poetul stinge seara lumânarea, pe cer își face prezența luna, stăpâna mării, a tot ceea ce este nemărginit, galbenul, apa și văzduhul. Luna e lumina ce aduce cu ea imaginea bătrânului „*dascăl*” uitată într-un colț, dar absolut neceasară universului, a tot ceea ce mișcă, pământului ce a prins formă și a devenit energie mângâiat de lumină și scaldat în albastru.

„*Pe când pământul, cerul, văzduhul, lumea toată / Erau din rândul celor ce n-au fost niciodată, / Pe-atunci erai Tu singur, / [...] / Și el îmi dete ochii să văd lumina zilei*”, spune scriitorul în „*Rugăciunea unui dac*”.

Văzduhul nu putea să fie înțeles fără ochii deschiși spre tainele luminii. Albastrul poate să fie înțeles, gustat prin lumină, prin ochiul cel galben.

În „*Crăiasa din povești*” albaștrii ochi adună toate basmele, toate tainele acestei lumi, în timp ce părul cel galben pare să fi deprins tainele lunii „*Păru-i galben, / Fața ei lucesc în lună, / Iar în ochii ei albaștri / Toate basmele s-adună*”.

„*Floare albastră*” e o chemare a iubitei spre clipa absolutului descoperită prin puterea dragostei. Geniul este sfătuit să se detașeze de stele, de mare, de piramide și să-și plece ochii spre izvorul pădurii. Acolo îl aștepta floarea lui albastră, minunea ce și-o dorea alături, dar nu a înțeles niciodată cum să o păstreze pentru eternitate. Floarea lui nebună, frumoasă, albastră, s-a pierdut ca o minune dulce de o clipă.

Teiul cu florile lui galbene și parfumate, albinele ce „*aduc colb mărunț de aur*”, luna, lumina, stelele, nuferii cei galbeni aleargă după albastru în toată creația eminesciană, iar albastru răspunde galbenului prin florile albastre, cer sau lacul cel albastru.

Setea de albastru, de absolut, se desăvârșește prin galbenul luminii în creația eminesciană.

Cristian BIRU

Doamna cu sacoșe

Când a venit pentru prima oară în New York, Ruslan era pe același pod privind oceanul. Era flămând și fără niciun ban și habar nu avea unde va dormi la noapte, dar era tânăr. Oceanul avea în ziua aceea o culoare irezistibilă, de un albastru iriziu, ca o pătură plină de nestemate sub care doi tineri făceau dragoste. Acum oceanul are o culoare nehotărâtă, între vomă și flegmă, un ocean de carton rotunjindu-se în jurul podului ca o baltă stătută dintr-o fabrică părăsită. Un albatros se întoarse din zbor, privindu-l. Pasărea lovi aerul cu putere ca și când ar fi aplaudat și se îndepărtă spre șlepurile burdușite de containere puse unele peste altele în zeci de etaje. Lui Ruslan i se păru că pasărea îndepărtându-se, râde. Dădu peste cap ultima înghițitură de votcă. Soarele se ridică deasupra paharului, ca un ban de aur. "Votca nu minte niciodată", gândi, întorcându-se spre limuzina care-l aștepta clipind din luminile de avarie. "I-aș fi dat și cămașa de pe mine dacă mi-ar fi cerut vreun ban," își zise Ruslan, gândindu-se amar la prietenul lui, luri, care acum îl aștepta la firmă pregătit să-l înșele.

Își strânse gulerul de blană în jurul gâtului. Văzut din limuzină traficul înainta constant, calm, în liniște, ca un spectacol, dar de afară podul Brooklyn amenința ca o țeavă înghețată de revolver, iar mașinile suierând se încrucișau într-un schimb de focuri. Când aruncă paharul gol în ocean, din trafic ieși o femeie înaltă cu sacoșe. Bătrâna înaintă nehotărâtă traversând podul, iar Ruslan uluit întinse mâna s-o prevină pentru că tocmai se apropia un camion. Deodată bătrâna îl zări pe Ruslan. Își întinse spre el gâtul lung și-i spuse ceva, dar Ruslan nu auzi decât un fel de geamăt de hienă. Bătrâna ridică sacoșele să-și controleze echilibrul și camionul o acoperi în întregime. Ruslan înaintă câțiva pași, culcându-se pe trotuar, încercând să vadă trupul bătrânicii printre roțile mașinilor. Șoferul îl ridică de pe caldarâm. Văzându-și șeful înaintând împleticit spre trafic, îl apucă de haină tocmai când era să cadă între bordură și capota unei mașini care se feri într-o parte, neliniștind traficul.

-Am văzut... o bătrână. Cred că a avut loc un accident.

-Unde, întrebă șoferul, căutând în oglinda retrovizoare. Traficul înainta disciplinat spre intersecțiile cartierului Brooklyn.

-Mai încolo, făcu Ruslan privind în spate cu atenție, urcându-se pe fotoliul de piele. Surprins, își aminti cum înaintă pe pod neîndemânatic ca un invalid care se ridică dintr-un cărucior, încercând să-și miște picioarele paralizate.

Privind ceafa măslinie a șoferului, Ruslan vru să-l cheme pe nume, dar își dădu seama că nu i-l cunoaște, deși șoferul acesta îl salvase din multe situații critice.

-Tu, zise Ruslan, te numești Ahmed.

-Nu, făcu șoferul. Numele meu este Ridha.

-Ești din Maroc...

-Nu, sunt din Tunisia. Pot să pornesc? Întrebă Ridha surprins de broboanele de sudoare care-i apăru pe frunte. Niciodată șeful nu-i vorbise așa de mult. "Doar nu vrea să mă dea afară", gândi neliniștit, încercând să-și dea seama dacă făcuse ceva greșit. Fetița cea mică, Halima, abia intrase la colegiu și banca îi ceruse o grămadă de acte pentru împrumut.

-Ești căsătorit? Întrebă deodată Ruslan.

-Da.

-Și câți copii ai?

-Cinci, mulțumesc lui Dumnezeu. Am cinci fete.

-Cinci fete... Dar ce salariu ai?

-În afară de primele de sărbători, zise jenat Ridha, am 1600 de dolari.

-Asta cu tot cu vechime?

-Nu, atâta am de când lucrez aici. 1600 de dolari. Nu există vechime la firmă.

-E un salariu bun? Întrebă patronul după câteva momente de tăcere.

-Nu este rău, făcu Ridha. Ne descurcăm.

-Înseamnă că soția lucrează.

-Nu, nu lucrează. Are grijă de copii.

-A, nu lucrează. Femeile arabe nu lucrează în general.

-Noi nu suntem arabi. Suntem moustafi, preciză cu tact Ridha,... un fel de tuaregi.

-Voiam să știu..., zise Ruslan după câteva clipe de tăcere, privindu-și ghetrele lustruite care-i reflectau chipul ca niște oglinzi, de când nu ai mai fost acasă în Tunisia.

-A, nu am mai fost de mult.

-Spune-mi și mie un fel de mâncare pe care-o mâncați acolo în Tunisia printre ai tăi. Un fel de mâncare care să-ți aducă aminte de casă.

-Sunt multe feluri de mâncare, dar mie îmi place o mâncare făcută de mama mea. Se numește mouluhia, zise Ridha, surprins că nu se poate stăpâni. Ruslan îi simți emoția și deveni și mai atent.

-Cum este mâncarea asta?

-A, este... un fel de sos verde care conține cam toate condimentele cunoscute dar și o plantă rară, numită mouluhia. Mama o adună cu grădă din deșert. În mijlocul farfuriei este o bucată de carne fragedă. Întindem lipia în farfurie și mâncăm cu toții. Carnea trebuie să fie de cămilă. Dacă nu e din cămilă, nu mai are același gust, uneori mai punem carne de oaie, dar aia nu mai e mouluhia.

-Eu știam că tuaregii își respectă cămilele și nu le mănâncă.

-Tuaregii sunt călăreți. Sunt mai multe specii de cămile. Unele albe și înalte sunt folosite pentru curse, dar sunt unele mari și brune cu o carne foarte gustoasă.

-Uite care e problema, zise deodată Ruslan pe un ton care cerea atenție sporită. Pe mine ai să mă lași la metrou. Te duci la firmă și duci la recepție cartea asta de vizită. Spui că are un mesaj pe spate pentru șeful securității. Chemi șeful de sală și spui că vreau să iau prânzul pe terasa ultimului etaj. Vreau să mănânc mouluhia. Dacă nu-mi aduc la masă

(continuare în pag. 5)

mouluhia, le spui că-i voi da pe toți afară, tot schimbul de la bucătărie.

Ridha luă cartea de vizită cu sigla firmei și o întoarce.

-Are doar litera O, pe spate.

-Nu este litera O, este un zero. Ofițerul de serviciu știe mai bine.

Ieșind de pe pod, limuzina nefiresc de lungă se deplasă zvelt coborând de pe autostradă în traficul cartierului Brooklyn, ca un schior experimentat pe o pârtie aglomerată, lăsându-l pe Ruslan la o gură de metrou. În metrou Ruslan zâmbi fără să vrea, simțind aglomerarea de oameni cum îl împinge ca un val, ademenindu-l în largul oceanului. Își aminti de mama lui când pleacase din Orhei. Își lăsase mama în spate în pragul casei, bruscând-o pentru că i se agățase de braț și, întorcând privirea, zări prin crăpătura ușii colțul de masă și cămile de lut cu lapte pentru micul dejun. Imaginea asta îi revenea permanent în minte uneori în vis, alteori în momentele de veghe, în momentele de așteptare la semafor. "Nu am să mai fac niciodată așa ceva", își zise Ruslan, revăzând cu ochii minții momentul când aruncase paharul greu de cristal în ocean. Îl aruncase în ocean să nu-l mai care până la limuzină. Citi zâmbind panourile electronice, încercând să găsească linia de metrou spre firmă. Se dădu la o parte în fața unui grup de studenți care-l împinseră ușor. O mare de chipuri preocupate, transpirate, absente, obosite, muncite, tăcute coborî dintr-un metrou. Îndreptându-se spre stație mulțumit, realizează că nu are niciun ban la barieră și un casier îl privi ciudat, cântărindu-i valoarea hainei de blană, inelele din aur masiv și ceasul sclipind din diamante.

-Se poate plăti cu cardul? Întrebă politicos Ruslan căutând prin buzunarele costumului.

Casierul îl privi absent și, când află unde vrea să ajungă, îl lăsă să treacă cu un gest ca și cum l-ar fi concediat pentru că deja se formase o coadă de oameni în spate și până ar fi scos cardul și ar fi făcut plata, mai mult ca sigur coada s-ar fi dublat, iar casierul nici nu era sigur că aparatul de citit carduri funcționează și oricum trebuia să facă niște setări pe care nici nu era sigur dacă le mai ținea minte.

-Mulțumesc, zise Ruslan și, ridicându-și privirea, o zări pe doamna cu sacose, coborând pe scară rulantă, preocupată să-și țină echilibrul, de parcă sacosele deveniseră prea grele. Era chiar ea, coborând pe scara rulantă. Ruslan îndreptă mâna și încercă să o strige, numai că pieptul îi înăbuși strigătul într-o tuse tabagică. Ducând mâna la gură și tușind, Ruslan îi văzu chipul bătrânei clar, limpede cum s-ar fi apropiat de fiecare rid cu lupa, sau mai degrabă ca și cum s-ar fi apropiat cu o navetă spațială de craterele și albiile secate ale unei planete. Avea tenul ușor îngălbenit de papirus, un ten de manuscris dintr-o peșteră ascuns într-o ulcică de lut. Doamna cu sacose, elegantă, îl zări și-l recunoscu, aruncându-i o privire de parcă i-ar fi mulțumit și deodată îi strigă ceva. Iar strigătul ei străbătu spațiul urgent ca o suliță.

Ruslan înțelese și dădu din cap.

-Da, da, îi răspunse Ruslan încercând să se ridice deasupra valului de chipuri absente care-l împingea înspre vagonul de metrou. I se păru că sare ca o minge deasupra siluetelor, dar el abia se ridică pe vârfuri. Paltonul de blană îl împiedica. Era călduros, dar era prea greu.

Când se închiseră ușile vagonului, în partea cealaltă a cartierului, la firmă, luri vorbea agitat la telefon. Lângă

el secretara își aranja părul și-și îndreptă cămașa boțită.

-Cum adică a oprit pe Brooklyn?... Fără niciun motiv. ...Nu se poate, poate s-a întâlnit cu cineva. Nu s-a întâlnit cu nimeni. Privea oceanul. Nu, nu... urmărește-l cu toți oamenii. Cum adică a coborât la metrou? Da... ține-mă la curent, sună-mă... nu peste zece, peste cinci minute.

Privi secretara ușor îngrijorată.

-De când lucrez aici, niciodată șeful n-a venit cu metroul la firmă. Tocmai astăzi. E puțin cam ciudat.

-Da, e ciudat, dar toate sunt la locul lor. Directorii japonezi sunt prezenți?

-Așteaptă în sala de ședințe cam de multșor.

-Ai verificat filmul?

-Da.

-O să semneze contractul. Lui îi plac afacerele strategice, continentale. Acum va deveni planetar.

-Și dacă nu va semna, întrebă secretara, dându-se în spate, simțind privirea rusului ca o lovitură de cuțit.

-Nu, va semna sigur. Dacă spun eu, va semna. I-am salvat viața în Afganistan. Aranjează-te. Te aștept în sala de ședințe. "Idioato, gândi luri ieșind dacă nu va semna suntem pierduți, ne mănâncă la grătar cămătarii ca pe porc." Încercă să controleze încă o dată poziția scaunelor în sala de film, dar își ridică privirea sesizând agitația. Forțele de securitate se postară la fiecare ușă. Ofițerul de la recepție își verifică arma. Comunică niște ordine prin stație și gardienii blocau fiecare etaj. Un funcționar încercând să ia liftul fu împins ușor spre sala de așteptare și își scăpă dosarele pe podeaua lustruită.

-Ce se întâmplă, întrebă luri o asistentă de marketing care vorbise cu un gardian?

-Se pare că au primit indicativ zero.

Gardienii ocupară subsolul, parcare și se postară chiar în fața bucătăriei. Șeful bucătar tocmai vorbea la telefon dar era prea multă gălăgie pentru că se gătea sushi și sfârâiau peștii în tigăi. Când tipă o dată vocea lui se auzi ca o împușcătură și toți bucătarii încremeniră. Nici peștii nu mai sfârâiau în ulei.

-Da, da... spuse bucătarul șef, știu, sigur că da, felul acesta de mâncare dar... Omul îndepărtă telefonul și spuse cu fața umedă sălii întregi care aștepta cu emoție - ne trebuie carne de cămilă...

Câțiva ajutori de bucătari luară taxiurile din fața firmei spre magazinele arabe din New York. Să fie sigur că găsește carne de cămilă în timp util, șeful bucătăriei telefonă unui prieten din căpitănia portului care-l asigură în cantonează că va primi carne de cămilă câtă dorește, de broască, de maimuță numai să stea liniștit.

Închizându-și mobilul căpitanul își reluă preocupat munca spunând:

-Ce idiot, de unde să-i fac eu rost de carne de cămilă la ora asta? Pentru orice comandă am nevoie de șapte zile.

(continuare în pag. 6)

luri zâmbi încercând să-și controleze stresul. Îl văzu pe șoferul lui Ruslan vorbind la recepție, privindu-și ceasul. Deodată patronul apără dintr-un lift îndreptându-se spre sala de ședințe. Luri deschise brațele larg să-l întâmpine, numai că nu se putu apropia de patron. Gardienii controlau discret dar sigur spațiul din jurul șefului. Văzându-l pe șofer cum se așează foarte aproape de patron, atât de aproape, încât patronul ar fi putut să-i șoptească în ureche, luri vru să-l ridice pe șofer de pe scaun sau oricum să-l facă atent că nu se cade să stea lângă șef, dar se izbi de umărul unui bodyguard care-l invită politicos spre scaunele goale să-și aleagă un loc și întorcându-se spre direcția arătată de bodyguard, luri văzu mâna lui Ruslan cum îl bate pe umăr pe șofer.

Filmul începu deodată și se făcu liniște în sală, pentru că prezentarea era într-adevăr de efect, iar genericul aducea a început de film SF, erau prezentați pe scurt sateliții construiți după o tehnică niponă de ultimă generație, apoi urma o prezentare a profitului atât de viu realizată, încât toți directorii urmăreau filmarea cu sufletul la gură, iar secretarele suspinau de plăcere și surpriză. Profitul era caleidoscopic, se transforma în diagrame, planșete, geometrii ale succesului și în cele din urmă în râuri de monezi și bancnote pe care bancherii abia reușeau să le inventarieze în seifuri. În timp ce toată lumea privea filmul, luri se uita cu coada ochiului la patron care părea ușor distrat vorbind cu șoferul.

"Nu e bine, râse luri nervos, nu e bine deloc."

-Spune-mi, te rog, zise patronul aplecându-se spre urechea șoferului. Lângă ușa principală sunt doi gardieni. Îi vezi?

-Da, zise Ridha.

-Și puțin mai încolo, în dreapta, în dreptul ferestrei, este o doamnă înaltă cu sacoș.

-În dreptul ferestrei?!

-Da.

-Nu o văd.

-Nu-i nicio problemă, spuse Ruslan tocmai când filmul se termină și toată lumea emoționată aplaudă întorcându-se spre șef. Aplauzele amorfă deodată. Patronul se uită în jur, privi ușile, se ridică de pe scaun să fie auzit mai bine și spuse limpede:

-Am să vorbesc o singură dată. În afară de șoferul meu, toată lumea să iasă afară, acum și când zise acum, deja gardienii, forțară mulțimea discret spre uși, astfel încât asistența ieși ordonată, calm, ca la un exercițiu de incendiu, lăsându-l pe șeful de sală să se apropie emoționat de patron.

-Masa dvs, domnule Ruslan, e pregătită pe terasă așa cum ați dorit, spuse bucătarul cu un accent asiatic.

Ridha se așează la masă zâmbind pentru că mirosea a mouluhia. Când descoperi un vas, fața i se lumină pentru că sosul avea o culoare de verde intens și când apropie bucata de pâine de carnea din centrul farfuriei, carnea se frânse natural, ca și cum s-ar desprinde o bucată de gheață dintr-un aisberg care s-a îndepărtat prea mult de poluri.

-E bună mouluhia? întrebă patronul.

Ridha închise ochii pătrând gustul cărnii în gură câteva secunde ca și când ar fi degustat un vin vechi.

-Este perfectă, făcu moustafal și când zise asta, șeful de sală care aștepta aplecat verdictul zâmbi, iar zâmbetul lui transmis mai departe ca o bilă de biliard

printr-o ușă întredeschisă, ricoșând prin semnele lif-tierului, a unui gardian și a unei recepționiste ajunse în sfârșit la bucătăria de la subsol și întreaga sală izbucni în urale, pentru că tot schimbul muncise contracronometru, din greu pentru această satisfacție și îmbrățișându-se ca la un Revelion, ajutorii de bucătari se felicitau unii pe alții pentru că încă mai aveau un loc de muncă.

Întorcându-se spre șef, Ridha îl văzu vorbind cu un scaun gol și abia atunci observă că masa are trei tacâmuri. Și întorcându-se și Ruslan spre stânga lui o văzu alături pe doamna cu sacoș privind-l înțelegătoare, așteptând cu tacâmurile în mâini.

-Tu, zise Ruslan uitându-se exact în ochii ei ca și cum ar fi vrut să observe nuanțele adevărului, ești Moartea mea nu?

-Da, îi zise bătrâna cu înțelegere.

-Atunci, spuse Ruslan, să mâncăm, am o moarte foarte... elegantă și distinsă.

Un petrolier intrând în port scutură peisajul New Yorkului cu sunetul sirenei și lumea vibră atinsă parcă de cutremur.

Nuvelă apreciată de

activemall.ro

desen de Elena-Liliana Fluture

Dumitru ANGHEL

POVESTIRI DIN VREMEA DROPIEI... de Cătălin LUNGU

Volumul de proză „*Povestiri din vremea dropiei...*”. Editura Proilavia, Brăila, 2015, 80 de pagini, semnat de scriitorul Cătălin Lungu, adună șapte povestiri scrise într-un „*dolce stil*” de-o melancolie învăluitoare, „*ca la gura sobei!*”, pe un registru narativ și-ntr-o notă de Ev străvechi de început de lume; o epopee a memoriei personale axată pe acumularea și suprapunerea polifonică a amintirilor *despre oameni* și, mai ales, *despre locuri*; între fabulos și straniu, percepute ca o dependență de emoții.

Proze scurte inspirate din arealul misterios al *Bărăganului* brăilean, *literatură pentru copii și adolescenți*, cam în aceeași notă de ludic și reliefuri simbolice, cu certe repere dintr-un spațiu al verosimilului, pe linia epicului obiectiv, cu antecedente biografice explicite, ca de altfel și în celelalte cărți semnate de poetul și prozatorul Cătălin Lungu: „Un canguraș prin oraș”, „Norișor”, „Pescărușul Tomis”, „ZooAlfabet în rime”, „Muguri de brad” și „Când din rădăcini cresc aripi...”

„*Salcia lui Mihai*”, povestirea care... *deschide* volumul, evocă vremuri demult apuse, pe o *legendă* despre nașterea orașului de la mal de Dunăre, *IBRAILA*, cu istoria sa zbuciumată, *raia* turcească secole de-a rândul, aflată în aria de interese politice a două mari Imperii, Turcia otomană și Rusia țaristă; Brăila, cu configurația sa urbană de forma unui generos arc de cerc, care crește concentric cu o salbă de străzi, de la Dunăre la Dunăre, desen urbanistic inedit, pe care-l mai au doar orașele Giurgiu și Odessa, porturi la Dunăre sau la Marea Neagră, făcut după planurile și „*poruncile*” generalului Kiseleff.

Chipul Brăilei cu *Centrul* vechi amintind și astăzi de stradalul medieval, în care domină o *bisericuță* creștină, fostă *geamie* musulmană, imagine „desenată” melancolic, cu accente evocatoare expresive; „Privit de sus, orașul Brăila închipuie tainic imaginea unei imense sălcii, care își pleacă cu dor ramurile pe malul fluviului” (Op. cit., pag. 16).

Cea de-a doua povestire, „*Orologiul*”, rămâne tot în spațiul sentimental al prozatorului, din zona imaginativului, manierist prin insistența detaliilor, pe un registru stilistic, care ține mai mult de elocvență decât de imagine, ca o himeră, ca un joc de umbre și lumini, cu frisoane epice în forțarea firescului. Un „*Ceasornic*” monumental amplasat în Parcul central, ca o emblema culturală, cu o simbolistică ușor desuetă de... *Tour Eiffel*, trecut prin „*furcile caudine*” ale

contestării, ca să devină apoi emblema edilitară: „Una dintre cele mai reprezentative construcții din Piața Traian, ... *Ceasul Public*, realizat în 1909 de praghezul Carol Sakar..., o piesă de mobilier urban construit în stil baroc, fiind un monument unic în România...” (Op. cit., pag. 21).

Dar și o altă emblematică *pecete* de identificare, una *umană*, statornicită după alte reguli, după alte norme și după o altă morală, plauzibile după *legi* anacronice, uneori, ale seismelor Istoriei Universale... naționalități unite, nu prin elemente comune, ci prin diferențieri aparent inseparabile, turci, greci, evrei, țigani, slavi...: „Această corolă eterogenă și totuși, prin timp, atât de omogenă, a îmbogățit societatea vremii, cu rafinamentul său... cu obiceiurile și tradițiile sale, cu moștenirea culturală și spirituală pe care familiile lor au purtat-o din generație în generație” (Op. cit., pag. 22-23).

„*Hipodromul*”, cea de-a treia povestire, este alcătuită din crochiuri epico-lirice încărcate sentimental până la limita unor simbolice rememorări... tot despre Brăila și identitatea sa nostalgic-memorialistică, pagini de-o acuratețe stilistică în care plasticitățile lexicale pendulează între metafora cu fior nostalgic și acute în *presto allegro* de „*bijuterii*” semantice: „Dincolo de Bariera orașului, în spatele unei *strânsuri de arbuști* care stau înghesuiți, *ținându-se cu crengile după umeri*, fiind *parcă într-o horă perpetuă*, roua dimineții stăpânește efemer peste vechiul Hipodrom de cai” (Op. cit., pag. 33), cu aerul romantic al unor compuneri de elevi eminenți.

(continuare în pag. 11)

Titu DAMIAN

Poemele simbiozelor subtile

ÎNDRĂGOSTIREA DE ZMEU, de Petre RĂU

Volumul „ÎNDRĂGOSTIREA DE ZMEU”, editura InfoRapArt, 2015, Galați, 148 p. semnat de poetul Petre RĂU sugerează întrebări cititorului chiar din titlu, printr-o voită ambiguitate. De ce „îndrăgostire” - verb la infinitivul lung, devenit substantiv articulat hotărât? Despre ce zmeu este vorba? Despre zmeul din poveste, ori despre zmeul de hârtie ridicat și rătăcit în văzduh? Un sceptic s-ar întreba: Nu cumva titlul, în această combinație, ascunde și alte semnificații care nu se lasă dezvelite decât după lectură? Mai ales că are și un subtitlu care amplifică ambiguitatea, trimițând la o lectură integrală: „poem filosofic și memorialistic”. Să înțeleagă cititorul că trebuie privit ca un tot și că poetul reflectează odată ce rememorează? Mai mult, volumul se deschide cu o maximă - motto ce poartă amprenta autorului: „Inversul oricărui lucru din Univers se află tot în Univers”. Și ca ambiguitatea (citește curiozitatea cititorului) să fie deplină, mai are și o dedicație, la prima vedere cuminte: „Denisei - fetița pe care am cunoscut-o înainte ca ea să fi împlinit primul deceniu pământean. După câțiva ani de clipe simultane, tot mai cred că este un înger”. Apoi, undeva pe la sfârșitul „Pagina de citire” (adică prefață), socotind că ambiguitatea a atins punctul culminant, poetul îndeamnă: „Așa că, șochează-mă, cititorule, citindu-mă!” Inversează intenționat rolurile. O măsură de prevedere extrem de utilă pentru cititor, care descoperă aici câteva reflecții călăuzitoare în lectură: „*Trăim torsiuni continue ale lumii reale, exprimate prin proporții divine*”, „*Lumea asta este o infinitate de spirale într-o continuă răsucire*”, „*Am vrut să fiu dorința de a trăi, dar mi s-a întunecat mintea de neliniște*”, „*Dintre destinațiile posibile, aș fi ales-o pe cea de zmeu: să mă rătăcesc de cele pământești*”. Pentru cititor: „*Mi-am propus să te iau cu mine într-o călătorie ce nu se va sfârși niciodată*”.

Dacă cititorul își aruncă ochii și spre final, descoperă niște versuri care, coroborate cu aceste considerații inițiale, dau impresia rotundului, trimițând, ingenios, spre ideea fundamentală a volumului - neliniștea creatorului; „Gata, nu mai vreau să strig în gura mare îndrăgostirile mele de zmeu!”

Odată finalizată lectura celor 81 de poeme, dând pagina, descopăr și nu mai puțin de 14 „lecturi în manuscris” semnate de cititori și totodată autori de poezie: Tănase Dănilă, Dionisie Duma, Daniel Corbu, Mihai Gălățanu, Ignatie Grecu, Constantin Oancă, Maria Timuc, Ioan Toderiță, A. G. Secară, Paul Sân-Petru, Paul Spirescu, Valeriu Valegvi, Ion Vasiu, Denisa Lepădatu.

Dilemă: Să le citesc înainte să mă apuc de

cronică? Fără voia mea, aș fi împrumutat puncte de vedere. Așa că, vorba cronicarului: „Biruit-au gândul...”, adică după, pentru confrunt. Grea misie și mare risc...

Încă o piedică: Lectura poemelor m-a trimis spre un domeniu, care mie, filolog de formație, nu mi este familiar: matematica. În această situație nu m-am sfiit să caut într-un dicționar, pentru a-mi lămurii noțiuni abstracte, matematice: Lemă, Geneză, Ipoteză, Teoremă, Axiomă, Corolar. Dintr-o dată, definițiile mi-au deschis un alt orizont al lecturii, desigur diferit decât cel tradițional. Recunosc că am descoperit și o altă salvare a versurilor unui poet autentic care are ce spune în poezia modernă românească.

Am început cu LEME, definite astfel: „Teoremă preliminară a cărei demonstrare servește demonstrației teoremei următoare” (DEX). Am descoperit în volum 6 Leme construite pe motivul literar al „îngeritei”, ale căror titluri sugerează împreună o duioasă și dureroasă poveste: „Cânt de îngerită” (Lema 1), „Îngerita” (Lema 2), „Fetița mea înger” (Lema 3), „Prințesa” (Lema 4), „Povață de înger” (Lema 5), „Puștoaica” (Lema 6). Mai este încă o poezie pe care eu am identificat-o drept Lemă, poate cea mai profundă și mai emoționantă, „Ea e prințesa îngerăș (consecință ingenuă)” care cuprinde, ascunsă, cheia volumului: „*Nu uita că am să mă întorc să te bântui îi spun / acestui înger al meu care și el mă crede zmeu*”.

Așadar, extrag, pentru cititor, secvențele necesare din fiecare Lemă, pentru perceperea întregului.

Prezența Îngeritei: „*Am cunoscut o prințesă care merită pe deplin acest nume / mi s-a întâmpnat de când îmi era dor / chiar și de piatra în care dădusem cu piciorul*”.

Portretul Îngeritei: „*Avea gâtul alb, părul castaniu în valuri bogate / părea ființă în frig pătrunsă de gândul divin [...] / părea ca o pasăre singulară zămisliță-n durerea zilei dintâi / împușcată de dor*”.

Redescoperirea sinelui prin Îngerită: „*Când eram vizitat de îngerita mea / era ca o invitație la banchet / doar copilul înger m-a făcut să văd pe copilul din mine*”.

Metamorfoza Îngeritei în prințesă: „*Și într-o zi prințesa m-a întrebat ce culoare au ochii mei [...] / albaștri a răspuns ea și de atunci m-a condamnat*”

(continuare în pag. 9)

la moarte lentă / una pe rug să simt căldura ochilor ei”.

Lema 5 este în întregime o parabolă încorporată într-un imn închinat gingășiei: „ați ținut vreodată în brațe vreun țănc / așa de o lună două / un găgălici din acela care / plânge mai tot timpul îl legeni / dar nu tace [...] / și el crește și tace / din ce în ce mai mult / spune-i o parte din adevăr omule / și ai să vezi cum îl reduci la tăcere”.

În ultima Lemă poetul se identifică, de fapt, cu creația sa: „Prințesa mea îngerăș a rămas / cea mai bună parte din mine / deși m-am grăbit să-i spun că o iubesc înainte / să o iubesc”.

În ordine matematică, respectând semnificațiile definițiilor, urmează GENEZA. Mai întâi, definiția: „Proces de apariție a unei ființe, a unui lucru” (DEX).

Cele șapte poeme-fabule-parabole ce aparțin acestui ciclu au câte un fundament mitologic mascat într-o spirală: o istorie, prezentată în parabole, a eului, captiv în istoria familiei, iar aceasta, captivă în istoria țării. Faptul dovedește posibilitățile autorului de a realiza o simbioză subtilă a epicului cu liricul în parabole de o mare subtilitate.

Geneza I, „Ecce homo” este și poemul ce deschide volumul, depănând povestea începutului. Copilul apărea pe lume când poporul îl „plângea” pe Stalin; tata se îmbată de bucuria sosirii lui pe lume, dar jandarii îl duc la post crezând că el s-a îmbătat de bucuria morții tătucului; de aici, copilul s-a ales cu o poreclă pusă de tată, „miciurin”.

Geneza II, „Prima îndrăgostire de zmeu” este povestea școlii, a îndrăgostirii de zmeu, plecată tot de la tata: „Fătul meu lasă treaba asta cu hârlețul și / te du la academiile tale [...] / nu mai trebe să te țin de mână când urci / pe scară în pod”.

Geneza III are ca „subiect” povestea căpriței viteze, numite Lizica, aflată față în față cu primejdia-lupul, în admirația copilului încremenit de spaimă: „Lizica a făcut singură / singură / cu coarnele ei mici înspre lup / cu amândouă coarnele deodată / iar acesta cred că s-a speriat / [...] apoi a tulit-o înapoi în pădure”.

Geneza IV, „Pregătirea de zbor” se constituie într-un subtil dialog al eului cu gândul, istorisind momentul primei decolări a „zmeului”, ascultând sfaturile aripilor: „Cercetează-i încheieturile înainte de a decola / [...] mergi cu încredere nu te lua după gânduri / îmi ziceau aripile”.

Altă geneză, intitulată „Clopotul” este construită pe motivul diluviului din Valea Tolocului: „De vale la Toloc apele iar se învolutează / moartea țipă cu limba șuierătoare / miciurinele fă ceva / mi-ar plăcea să fiu zeu să opresc ploaia aceasta / stupidă / și sperioasă”.

Geneza V, intitulată „Pace în Valea Rea” face o radiografie a țării de după război când alde bietul Gheorghe, soțul Jănicăi, a fost prizonier la ruși, apoi s-a angajat în orașul lui Stalin, a intrat în colectivă obligat de alți zmei care „rup poarta / o scândură-două un gard și / urcă tropăind pe prisma noastră putredă”.

Geneza VI, „Năpustirea în haos” este povestea traumei fizice a unui copil, ce putea să devină tragedie. Puștiul de șapte ani ieșise la poartă, dar, jucându-se, cade sub roțile unei căruțe care trecea în goana cailor, prinzându-i mâna stângă sub roată, „în timp ce eu nu țineam deloc să mă mai ridic / căci tocmai regretam niște priveliști ce / se pierdeau după gard și după ceva

văzduh”.

Geneza VII, „Blestemata vale” este o parabolă cu tâlc care derulează povestea vieții ajunse la amiază: „Unica amiază de zmeu / imposibilă de altfel / de acolo de sus avionul trebuia să / traverseze marea prăpastie / în gălăgia văii cine mai ținea cont de reguli / spectatorii erau și sus și jos / ba unii asistau pe corzi atârând”.

Un alt grupaj de poeme se subintitulează IPOTEZE. Mai întâi, definiția matematică: „Element dat pe baza căruia se dezvoltă o demonstrație” (DEX). Așadar, să pornim în căutarea și descifrarea Ipotezelor.

Prima dintre ipoteze (I), „Lumi paralele” pune sentimentul poetic în termeni filozofici: „Mai întâi a fost o lume de puncte / nimic altceva și fiecare punct / avea în el un univers / [...] / Și a fost mai întâi adevărul sau iluzia lui / [...] / dar eu tot mai cred că mai întâi a fost iluzia / apoi s-au născut cifrele”.

Următoarea Ipoteză (II), „Clopotul bătând eroarea” pornește de la ideea că oamenii au fost cândva egali, căci nu aveau dumnezei, iar după prima ceartă au avut nevoie de un arbitru și atunci „au socotit că e nevoie de dumnezeu / și l-au adus fără carne și fără oase / să-l pună apărător al dreptății ce se naștea / în seara aceea plină de rugăciuni”.

Ipoteza III, „Îmi plăcea să mă plimb” are majoritatea verbelor la imperfect, marcând astfel continuitatea: „îmi plăcea”, „locuiam”, „făceam”, „fugeam”, „stăteam”, „porneam”, „întâlneam”. Sfârșitul poemului are în centru perfectul compus pentru a marca finalitatea creației: „Într-un târziu am înțeles / că haosul nu-i drumul / pe care să poți călca desculț”.

În următoarea Ipoteză (IV), „Filosofia mea”, creatorul se găsește în ipostaza lui Ulise pe punctul să debarce în Atica. Numai că autorul imaginează o altfel de călătorie, cea în lumea magică a cuvintelor: „Doamne / cât am crezut în filosofie / până la urmă am înțeles că nu este decât o formă / mai subtilă de poezie / ca un fel de vis care trece pe lângă tine, / [...] apoi am început să scriu poeme cu suflet de om”.

Penultima Ipoteză (V), „Cealaltă sintaxă” este cea mai sofisticată, punând viața în termeni fizico-matematici: „Există și alte sintaxe / există una de pildă care cere ca tipuri diferite / de intensitate să fie luate drept realitate / [...] / universul însuși nu este decât caleașca intensității”.

Ultima Ipoteză (VI), „A mea lume conflictuală” pune problema conștiinței eului în raport cu lumea: „Sunt mare pe cât vreau eu să mă văd mare / sunt mic pe cât vrei tu să mă vezi / conflictele mele se întrepătrund cu conflictele tale”.

O altă serie de poeme au ca termen generic tot unul matematic, TEOREMA definită astfel: „Afirmatie care poate fi demonstrată logic pornind de la fapte cunoscute” (DEX). Chiar titlurile celor patru teoreme vorbesc de la sine: „Lumea sub unu” (I) („omul s-a rătăcit azi mai mult decât ieri / bază de enumerație îi este locul / unic / între origini nemărginite”); „Unul din doi” (II) („Fiindcă sunt unu nu pot avea pereche / mi s-a spus din capul locului / căci fără unu nu ar fi existat lumea”); „Unu” (III) („După o idee pe care o rătăcise mama / prin fetusul de dinaintea nașterii mele / aflasem deja că aş putea să fiu un unu / și tot la granița dintre haosul mic și haosul mare”); „Nimicul” (IV) („Purtând

(continuare în pag. 10)

veșnicia în afara ființei mele / îl zăream la capătul drumului / pe zero cum se înalță în cerc / pe lumea asta ca o nălucă”).

Desigur că celor patru IPOTEZE le corespund tot atâtea AXIOME care trebuie definite și ele matematic: „Adevăr admis în general și acceptat ca real, fără a fi demonstrat” (DEX).

Axioma I, „Singurătatea” are ca punct de plecare mitul lui Prometeu: „Dacă / cerul se va apleca un pic / va picura din el un înger ceva / poate că și vulturii ar fi venit mai aproape / și ar fi terminat la timp ciugulitul / din inima mea plină de singurătate / și înfricoșată precum o tranșee”.

În Axioma II, „Nevoia de zmeu” recurge la intertextualitate, pornind de la Platon prezentând o excelentă definiție a muzicii: „Muzica este o lege morală, / ea dă suflet universului, / aripi gândirii, / avânt închipuirii, / farmec tinereții, / viață și veselie tuturor lucrurilor, / ea este esența ordinii, / înălțând sufletul către tot ce este bun, / drept, / frumos”.

Axioma III, „Antisimetria” - autorul se află în ipostaza de zmeu deja înălțat, după cum afirmă în motto-ul poemului: „Și eu, ca să pot vedea proporțiile, a trebuit să fiu iarăși zmeu și să mă înalț sus de tot ca să îmbrățișez dintr-o privire îndepărtatele capete altfel invizibile”.

Axioma IV, „Marea bolovăneală” are drept motto o constatare dureroasă: „Mai trist îmi pare când, aflându-mă acasă, mi-e dor de casa mea”. Aici vede lumea ca pe niște „bulgări imenși rupți din peretele prăpastiei / cu băte ciomege vârfuri de bocanci și alte cele / în timp ce soarele se trudea să fugă / prin sălbăciunile universului”.

Celălalt termen matematic utilizat este COROLAR, definit astfel: „O idee, concepție care se desprinde dintr-o anumită teorie, afirmație”. Cercetarea celor treisprezece poeme având acest subtitlu presupune ocuparea multor pagini, însă numai enumerarea titlurilor și a subtitlurilor lor oferă deschideri interesante spre „universul de gânduri” (Eminescu) pe care le trimite autorul spre cititor: „Rugăciune” (corolar cenzurat), „Raiul meu vagabond” (corolar invers), „Tatăl meu” (corolar repetat), „Frica” (alt corolar), „Reîncarnările mele” (corolar părintesc), „Mă fugărește tata” (corolar violent), „Frații Bourbaki” (corolar de sacrificiu), „Drobul de sare” (corolar nou), „Goana după îndestulare” (corolar de dulceață), „Nevoia de mamă” (corolar sublim), „Războaiele tatii” (corolar singur), apoi „Corolar direct” și ultimul, „Corolar de petrecanie”.

Cititorul identifică, în primul rând, o variată densitate de idei poetice, adică sentimente, izvorâtă din dualitatea mamă-dumnezeu. Primul dintre poeme pe această definiție matematică este o cutremurătoare rugăciune argheziană închinată Mamei, identificată, aici, cu Dumnezeu. „Dumnezeul meu mamă / adă pace rostului zilelor mele / și nu te mai prefăce că ești departe / știu că ai plecat din cauza greșelilor mele / dar m-ai iertat de aici și de acolo și de unde ești”.

Ultimul „Corolar de petrecanie” încheie și volumul. Autorul se imaginează în ipostază argheziană (vezi finalul „Testamentului”), sau chiar socratică, contemplând propria creație, ajungând la conștiința inspirației divine: „Cică am terminat de scris cartea cea mai grea / și mai promițătoare / acum am cu ce să-mi plătesc porția de cucută / la început am lucrat cu ochiul cel orb / dar mi s-a

pus biblia în mână și mi s-a servit cu lingurița / ca să fiu văzut apoi cum sar pur și simplu din poem / în poem /, direct la pagina sfântă”.

În afara acestor șase cicluri de poezii supuse, compozițional, rigorilor matematicii, am mai identificat încă 36 de poeme construite pe motivul literar central, al zmeului „rătăcitor” (eu i-aș spune turbionar) susținută de o mare densitate de motive literare care dau consistență gândului și semnificație sentimentului: motivul literar al mamei-dumnezeu, al tatălui aspru, supus păcatului băuturii, al îngerului-prințesă, al aripilor frânte, al nopții sufletului, al căutării prin bâjbăială, al haosului în dezordine, al stelei căzute în apă, al zborului fără direcție, dar mai ales al creatorului învăluit și învăluit în propria-i creație.

Până aici, cititorul ar avea impresia că se află într-o lume abstractă, a matematicii și a filosofiei, mai ales că se izbește de metafore puternic încifrate sau de paradoxuri, al căror înțeles trimite la un efort de imaginație, iar înțelegerea presupune experiențe prealabile de lectură. Acest efort este răsplătit în final, când de-abia atunci i se dez-leagă semnificația titlului. Poetul posedă știința de a-și planta universul creației spirituale - aceasta este una din temele fundamentale ale volumului - într-un alt univers, de data aceasta spațial, eminentemente mitologizat, toposul fiind Tolocul (motiv literar recurent) cu componentele sale geografice: Valea Tolocului, Malul lui Toloc, Râpa lui Toloc, Dealul lui Toloc, apoi Pădurea Țurea, Biserica Cenușii, Barboși, Ionășești, Marea Podgorie, Siret. Spațiul acesta mitic este populat cu o sumedenie de „personaje”, și ele mitizate: mama, tata, iada Lizica, Postolici, Jănică, Stoian, Gheorghe, Tăsica, Ion damblagitul, nea Vasile, puștanca, Filimon Corciovu, despre care nu oferă niciun alt indiciu decât numele, ceea ce sporește ambiguitatea, întregind și mai mult spațiul mitic.

Pentru a inventa acest univers spiritual mitizat, în centrul căruia se găsește motivul zmeului-creator, poetul recurge la versificația modernă, adică versuri cu măsură variabilă, rimă albă, elimină complet punctuația, dând astfel libertate totală discursului poetic, dar și lecturii, frângerii șocante - dar cu rost - de vers, mai ales că accentul interior are misiunea de a-l direcționa pe cititor spre ideea poetică respectivă. Am descoperit în volum și două poezii cu versificație clasică, ceea ce-mi spune că Petre Rău este un poet matur, mânuind cu același rafinament versul modern, dar și versul clasic. Pentru cititor: „Pasăre în miez de noapte ce în visu-mi te / strecuri / și-mi porți gându-n rătăcire pălpâind până în / zori / îți arată trupul fraged ca un suflet / logodit / în lumina-mi din fereastră ce preumblă / ostoit” (Aripi primare) „Nu mai răsfâng în ape dorul sfânt / ovalul licăr îndoit de-amiezi / aduce-aproape cerul de pământ / prin ostoite vaduri și livezi”.

Această încifrată, dar frumoasă poveste a „îndrăgostirii de zmeu” (în final tradus - metaforă a pătimirilor creatorului rătăcitor în creație) - nu ia sfârșit încă. Cititorul va identifica și fundamentul inspirației - Dumnezeu - a cărui prezență pământeană o trăiește, descoperind că autorul simte nevoia să

(continuare în pag. 11)

dialogheze cu divinitatea, luând-o de multe ori interlo-
cutor: „De ce Doamne mi-ai dat multe întrebări / și tot pe
mine m-ai pus să răspund la ele” (p. 23), „Dumnezeul
meu mamă / adă pace rostului zilelor mele” (p.25), „Mi s-
a întâmplat / chiar mie / ereticul care credeam în
Dumnezeu” (p.27), „Într-un final a trebuit să mă întreb /
desigur pe mine însumi desigur retoric / oare cine o să
mă ierte dacă / nu-l iubesc pe Dumnezeu” (p.28), „Abia
când am avut nevoie de arbitru / am socotit că e nevoie
de dumnezeu” (p.35), „Oamenii / [...] deci au fost egali o
perioadă / și nu aveau dumnezeu / abia după prima
ceartă au simțit nevoia unui arbitru / unul liber” (p.35), „La
început a fost M / a spus Pitagora / [...] M care i s-a opus
lui Dumnezeu / și care înseamnă certitudine / dar care
din păcate / nu ține veșnic” (p.38), „Făceam parte din
poporul semănat / de Dumnezeu / la porțile orientului
meu” (p.51), „Doamne / cât am crezut în filosofie / până
la urmă am înțeles că / nu e decât o formă mai puțin
subtilă de poezie” (p.83), „Dacă ai văzut că / lipsesc atât
de mult de ce / nu m-ai căutat tu pe mine Doamne”
(p.91), „I-am explicat lui Dumnezeu / nu poți fi și credin-
cios și profesor de religie” (p.101), „Nimic este zero,
Dumnezeu este unu / țiua leibniz pe la ureche” (p.105),
„Apoi am urcat în văzduh să-i dau o șansă lui / Dumne-
zeu să fie mai aproape de mine” (p.115), „O noapte cu
tine e cât șapte cu dumnezeu / e mai lungă decât singu-
rătatea lui Ovidiu” (p.116), „Mai mizez încă pe faptul că /
Dumnezeu se poartă / ca un credincios cu mine” (p.118).

Recitind această cronică de întâmpinare, mi se
adună, asemeni unui flux marin, gândurile finale și des-
copăr în Petre Rău un poet al simbiozelor subtile ce se
lasă greu eliberate din chingile metaforei, ale paradoxului
și parabolei, ale matematicii și filosofiei: zmeul de hârtie -
zmeul din poveste, liric - epic, univers spiritual - univers
spațial, limbaj matematic - limbaj filosofic, univers mito-
logic - realitate brută, teluric - cosmic, mamă - tată, versi-
ficație modernă - versificație clasică, toate îmbrăcate în
haina regească a poeziei profunde, sensibile, pure pe
care numai cei inițiați o pot savura. Odată cu zmeul,
poetul și-a înălțat sublim gândurile și sentimentele, con-
templându-și, asemeni lui Dumnezeu din ziua a șaptea,
creația din palmă, nevenindu-i să creadă minunea numită
„Îndrăgostirea de zmeu”.

(urmare din pag. 7)

De data aceasta, o altă „istorioară” despre Brăila,
cu Hipodromul din apropierea Parcului Monument,
construit în 1903, și cursele de cai, spectacolul de
elită al protipendadei portului dunărean, din perioada
sa cosmopolită și cea mai prosperă, când, între cele
Două Războaie, aici, „...la Brăila, la tanti Elvira!”, se
stabilea prețul grâului pentru Europa; dar era și
leagănul muzicii de calitate, „mica Vienă”, cum i se
spunea măgurilor Brăilei, iar brăilenii melomani erau
gratulați orgolios „napolitanii de la Dunăre”. Din
păcate, după Război, cu un alt regim politic, „acest
gen de activitate era poate prea rafinat.” (Op. cit.,
pag. 35), iar hipodromul de cai a fost desființat în
1962, pentru a se construi un cochecartier de
blocuri.

Ca o particularitate stilistică, în fiecare pove-
tire, prozatorul Cătălin Lungu... „introduce...” o
altă „poveste”, ca un intermezzo epic, pe aceeași
„linie melodică” dar cu „variațiuni”, în care virtuțile
sale de narator pun în cumpănă realitatea textului
inițial cu textul altei realități, ca cea venită din
copilăria personajului Codruț, din vremea fericită
când, împreună cu bunicul său, asista la acele
curse de pe hipodrom, urmărindu-l pe Haiduc,
calul său favorit...

„Grădina obștească”, cea de-a patra povestire,
păstrează acea aură de reper civic și de emblemă
definitorie pentru Brăila, Grădina Mare, un parc de
mici dimensiuni dar încărcat de istorie: Castelul
de Apă, construcție înaltă de 35 de metri, ridicată
în 1912, sau labirintul de hrube, construite de pe
timpul turcilor. Și, din nou, un alt interludiu cu
liniștea molcomă a doinelor Bărăganului tulburată
de... „torente” legendarului Terente și de acor-
duri ușor... păcătoase ale sloganului ușuratic...
„La noi la Brăila... / Se vinde plăcerea cu chila!”

„Otis tarda”, a cincea povestire inspirată de...
„legenda avicolă” a Bărăganului, cuvânt de origine
cumană (vârtej, vifor, furtună), *dropia*, metafora-
simbol a întinderilor aspre ale ciulinilor câmpiei de
sud-est, „otis tarda”, în limbajul biologilor, subiect
de literatură într-o altă... „rețetă”, în afara celei
din bucătăria delicatelor vânătorești, care au
dus la exterminarea ei și „De atunci, dropia refuză
să se întoarcă. Ne-a lăsat spre aduceri aminte
doar câteva povești despre delicatețea ei...” (Op.
cit., pag. 55).

„Pânțelele dintre ape”, penultima povestire,
modifică abrupt aria tematică a cărții domnului
Cătălin Lungu prin frisoane epice, cu pagini
dramatice din *rezistența* împotriva unei ideologii
aberante, cu tortionarii care au anihilat, prin
violență, acoperită de lozinci și ipocrizie fardată
cinic, *elita* clasei politice românești interbelice.

Și o poveste *paralelă* despre nașterea Insulei
Mari a Brăilei, pământul dintre ape, într-o
dramatică jertfă, când deținuții au apărut cu
trupurile lor digul amenințat de pericolul apelor
învolute și au salvat cele 70.000 hectare de
pământ roditor.

„Chinovia”, ultima povestire, de inspirație
religioasă, amintește despre o mănăstire de
obște, *chinovie*, ctitorită de domnitorul Matei
Basarab în perioada 1636-1637, la Măxineni, la
confluența râurilor Siret și Buzău, în județul
Brăila. Remarcabilă este și de data aceasta
povestioara paralelă, „Acvila cruciata”, cu o
întâmplare de demult, când Brăila era raia
turcească și, ca și acum, în epoca nefastă a unui
alt terorism religios care amenință Europa, se
pare că ar fi nevoie de o altă Cruciadă.

„Povestiri din vremea dropiei...”, o carte
adresată copiilor și tinerilor, pe care scriitorul
Cătălin Lungu îi protejează de violența prezentului
prin povești de altădată, în care lupta dintre rău și
bine era finalizată prin victoria BINELUI.

Valeriu VALEGI

PE LA AMIAZĂ

Mai pe la amiază
când norii s-or mai așeza
mai pe la amiază
când orele s-or strecura mai ușor prin strunga zilei
mai pe la amiază
când undeva se vor intersecta ploile neterminate
numai pe la amiază
să ne dăm întâlnire împăcați cu noi înșine
și astfel să dialogăm cu tăcerea celuilalt
până când dintr-un colț de munte
va țâșni coada unui cocoș
blocându-ne amintirile instantaneu

IARMAROC SADEA

Iarmaroc cu paiațe zici
nu-i loc nici de un strănut
pe aici
nici de un chef cu năduf
nu-i loc vezi bine
pe aici
toate-s consumate-n rate
și de-ar fi de pomană
nu aș veni fii sigur
pe aici
așa cum e trendul
fără niciun dram de adevăr
să reușești neaparat primul
fără niciun aport de inspirație
îți spun parol nu știu altfel
nu-i de trăit
pe aici
într-un iarmaroc sadea
de-ți vine să-ți dai foc

REVII DIN LARG

Revii din larg
cu ochii plini de priveliști
ți-a rămas ceva
din ecoul țipetelor de pescăruși
între coastele fosforescente
ești schimbată la față
tot ce nu ți-am spus
s-a scris deja în istorii viitoare
acolo-n larg să fi rămas
credința ta
sub chip de pasăre albă
de-mi cântă acum
arii lovite de o cernită bucurie
învălmășeală mare e la mal

se-ntorc peștii cu burțile stoarse
de icrele de aur
măcar să nu le stăm în cale

GARDURILE NU-S DUPĂ CHIPUL

Nu crezi în gardurile ridicate pe fugă
mai mult verzi decât drepte cu
urme de mușcături de felină pe ele

nu-ți pasă dacă se vor năru
la prima bătaie de vânt vor fi
ridicate din nou după același tipic

sunt într-o continuă căutare de sprijin
garduri cu cuiburi răsfirate pe la colțuri
și atât de rar invidiate

nu-s croite după chipul chemat în lucrare
nici cu proporțiile nu te dumirești
de vrei alura recent să le-o admiri

GOALĂ-N GÂNDURILE

De mult apari goală-n gândurile mele.
nu încetez să-ți spun că spaimele la fel
ca bucuriile pornesc războaie. nu au loc
coacerile și nicio măsură nu-i de ajuns
într-o clipă de rătăcire când munte
cu munte nu se recunosc. mi-e dor
să hoinăresc pe-o frunză de dud și de
acolo să admir șuvoiul de lumină.

cum apari goală-n gândurile mele așa
și muza o fi că n-o fi foc. doar spaimele
și bucuriile-ntr-un iureș decis să oprească
războaiele ce zici. mai pe la amiezi
coacerile de s-or rări ce măsură
trupul să ia în fața muntelui drept.
lupii urlă-n haite ordonate de parcă
cineva-i conduce cu o mână de fier.

numai goală-n gândurile mele vor auzi
războiniciei din viitor că-mi placi.
nici coacerile nu vor întrece măsura
cât încă trupul înveselește clipa. vei vedea
cum din ramuri țipă verdele

ADEVĂRUL

Adevăru-i peste puterea de înțelegere
a celui chemat să vindece. adevăru-i
pus la colț și invocat altă dată. adevăru-i
un îndemn dureros irevocabil și
cum cu o ieșire-n larg nu servești marea
adevărul să-l înfrunți. adevărul întrucât
pentru viitor abia s-au stabilit granițele.
adevărul pentru proiectele ce stau să
se prescrie. doar adevărul cu ifosele lui
de june prim scormonind într-un cuib
de cuc. adevărul este așa cum l-am lăsat
anul trecut pe o masă rabatabilă

Paul Sân-Petru

1. La ce folos, părinte Decebal
că ți-am uitat și portul și credința!
Poate eram și-acum tot niște daci
dacă Atunci nu-ți asumai sentința...

Sau, iartă-mă, viteazule Traian
că ne mândrim nemeritat cu ginta
și-am renunțat la zeități fecunde
și i-am răpus cu tunul și cu flinta

Noi mai mințim că ținem la strămoși
și la tradiții sacre, milenare;
După sprinceană noi v-alegem azi
cum bate vântul nostru, oarecare...

Da, l-am ales de-o vreme pe Hristos –
și-l mai trădăm cu patos idolatru;
dăm vina iar pe ultimii strămoși
c-aveau prea mulți preumblători prin sacru

Te las Traiane, Decebal, te las!
Ce zici Isuse, Tu, de-acestea toate
când Crucea Ta e ultimul veșmânt
pe care, îmbrăcându-l, se mai poate...

Un secol e sărit în celălalt
recensămintele – și ele-s ies din minți –
și pe măsură, cred că-s necesari
de șapte ori vreo patruzeci de sfinți!

2. Dar încotro, ghețarii prin pupilă
și-atâta stea de pe sub gândul meu?
fărâmele de viață licărind
cu dus-întors prin Unic Dumnezeu!
Umori de ochi clătind atâtea curgeri
și convertite iar într-un izvor;
aceeași lume ne-ar încapa ochii
de s-ar întoarce toate-n apa lor!
Dar cum ni se evaporă privirea,
se strânge tot văzduhul într-un nor
amestecându-se-ntr-un nor de ploaie –
un palid văr al altui viitor...

3. Tu, ce-ți spunem Tatăl nostru –
și ce bine-i că ne ești!
Preasfințitul din ruga
implorată s-o primești –
dă-mi curajul de-a intra
când va fi deopotrivă
Cer, pământ cu Slava Ta!
Pâinea zilnic nelipsită
fă să intre-n grija Ta;
Cum ne ierți Tu zilnic vina
dă-ne Duhul de-a ierta...

ne ferește de ispită,
ne ascunde de cel rău
Tu, putere infinită,
Ție-Ți scriu aminul meu!

4. Sunt un fragment străvechi de univers
migrat din adâncimi la masa vieții...
Repaos mult crescuse împrejur
zădărnind direcția săgeții.

Dar o fisură verde se ivi –
Și-acolo, viața mea răzbătătoare
ce mi-a jurat că n-a mai fost pe-aici
și nici că nu știa că se și moare!

Ci, doar se-nvie pentru veșnicii
și pe acestea, Domnul le împarte:
o beznă rece-a marelui **nimic**
și-o galaxie de căldură iubitoare!

5. Raiul cântecelor Tale,
ne-a ajuns și pe pământ,
prevestind că vine vremea
unui nou așezământ

raiul palmelor străpunse
ne-a atins de după nori
și ți-a spus că niciodată
nu vei mai putea să mori

Raiul vorbelor de pace,
când a fost El pe pământ
le-a păstrat pe pagini Duhul
gata pentru-un legământ.

6. Tu ne recuperezi de la-nceputul lumii
dar câți se lasă-n mers recuperați?
N-au apucat s-o facă toți străbunii
și nici toți cei care ne zicem frați...

Dar tot mai sunt ascunși în Tine, Doamne,
cei ce râvnesc să-și înfiripe eul
și nici acum nu e vreo perspectivă
de a-și afla în pripă dumnezeul!

Dacă șocați că încă nu-i completă
Creștinătatea Ta fără de ei,
nu-i mai lăsa orbecăind prin vreme
dând bezna-n iarmaroc de dumnezei!

7. Doamne, cât m-am mai luptat
pentru viața asta
atât de trecătoare!
Acum, mai rămân
pe picior de luptă
cu moartea cea veșnică...
Rămâi cu mine, Isuse!

Mai ține-mi, Doamne, lacrimile,
că vreau să-Ți cânt,
nu să bocesc...

Constantin OANĂ

POVESTEA CODRULUI

A fost odată ca niciodată. A fost odată un împărat-codru care avea un fiu numit Făt Frumos din Tei și o fată numită Floare-albastră. Încă din copilărie Făt Frumos are nostalgia acestei frumoase fete, fără s-o fi cunoscut măcar vreodată, motiv pentru care hoinărește mereu pe cărările știute și neștiute ale codrului (Fiind băiat...).

La rândul ei și fata era însuflețită de același dor nedefinit. Ea preferă lacul, în apele căruia, cu practici folclorice, spera să-l vadă pe alesul inimii (Crăiasa din povești).

După multă umblare și căutare a "nu știu ce", într-o bună zi se-ntâmplă minunea: Făt Frumos, ajuns în fața vechiului tei, vede cum acesta se deschide și din el coboară ca-ntr-o vrajă fata, ce-l uimește cu frumusețea ei. (Fiind băiat...).

Altădată, în timp ce mergea necăjită spre mănăstirea unde o trimise tatăl ei pentru a se călugări, ea se trezește înaintea ei cu Făt Frumos, care stătea lângă teiul lui sfânt (Făt-Frumos din tei).

De cum s-au întâlnit, s-au și recunoscut, de parcă se știau de când lumea. Apoi se-ntâlnesc din ce în ce mai des, fie lângă lacul cel albastru, fie lângă teiul vechi și sfânt, fie lângă izvorul cel în vrajă care sună tainic în urechi, la mijloc de codru, unde se-mprietenesc cu-ale păsărilor neamuri, cu stejarii, cu cerbii, cu luna și Luceferii. De multe ori în gândul lui de poet Făt Frumos o vede pe Floare-albastră în ipostaza de mireasă a sa (Călin - file din poveste, portretul fetei).

Dar frumoasa floare nu zăbovește prea mult în lume, vine singurătatea și o duce... Toate fapăturile pădurii o urmează, urându-i „noapte bună!”, dar niciun somn nu este așa de mândru ca al ei (Somnoroase păsările).

Icoana steii ce-a murit încet pe cer se suie... Și Făt Frumosul-poet pornește la drum pe urmele iubitei sale în speranța de a reface toate clipele trăite-mpreună și așa toate locurile, toate momentele sunt reconstituite cu atâta insistență și migală, încât rezultatele întrec realitatea. Iată-l din nou lângă lacul cel albastru, ori sub un salcâm pe un deal în fapt de seară, lângă izvorul care tremură pe prund sau alături de-ale păsărilor neamuri, care la fel își exprimă regretul pentru absența aceleiași prietene (Lacul, Sara pe deal, Freamăt de codru, Dorința).

„Și timpul crește-n urma mea”, își zice mândrul poet plecat demult în lume, dar mereu cu gândul la codrul copilăriei sale. Revine într-un târziu în locurile natale, dar nu stă mult, deși pădurea îl roagă să rămână la ea (O, rămâi...).

Lumea ce gândea în basme și vorbea în poezii s-a dus, până și glasul pădurii sună altfel, dovadă că timpul este neiertător (Revedere).

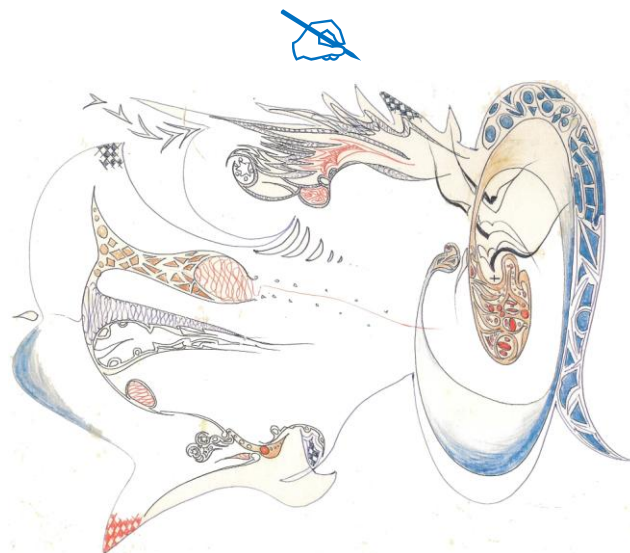
Ziua scade, noaptea crește, bate vântul dintr-o parte, trec în stoluri rândurile - tot atâtea urme ale timpului, care

fac din om o ființă rătăcitoare pe pământ (Ce te legeni...).

Vine o vreme când Făt Frumos se desparte și el de lumea în mijlocul căreia și-a dus existența. Lumea de azi, spre deosebire de cea a copilăriei sale, l-a făcut să nu regrete această despărțire. Un dor de somn îl cuprinde și vrea să doarmă la marginea mării acoperit de flori, de brazi, de lună și Luceferi, convins fiind că astfel își va regăsi iubita, precum Orfeu pe Euridicea sa (Mai am un singur dor).

Cercul se-nchide, pădurea toată îl urmează în adormire și niciun somn nu este așa de mândru cum este al lui. Toate fapăturile pădurii îl urmează spunându-i în șoaptă „noapte bună!” (Somnoroase păsările).

desen de Elena-Liliana Fluture

Coriolan PĂUNESCU**Spre mine să vii**

Spre mine să vii, și astăzi, și mâine
 și nu te lăsa pe țărmuri vechi ispitită -
 ascute-ți auzul pe caldele-ți strune
 și pe muzica mea prea puțin auzită.
 Iată, onirice vânturi s-aud pe coclaur
 sau în mână ce poart-arcușul cântării,
 iar norul cel negru cu solzi de balaur
 să te chem la ceasul neviu al visării.
 Acum pe lacul stelar cu calmele dropii
 ca un ogar amușinând timpul ce curge
 încearcă de un orizont să te-apropii,
 cu aripa frântă când vântul ți-o smulge...
 Și vino, niciodată nu vei fi răstignită
 pe-o cruce albă îngropată pe maluri
 iar pe-a apei cărare luntrea-ți oprită
 enigmatic așteaptă să spintece valuri.
 Știu c-ai să treci prin turburi destine
 chiar dacă te lași în vremuri pierdută,
 și-n tăcere-ai să urci colonade străine
 spre aceeași sacră și învechită redută.

Icoană în destin

Mamă, te văd în aburul de-azimă caldă
 sub cerul ce miroase a bob de viță rară
 ori poate-n aerul ce chipul viu îți scaldă
 lângă fântâna cu apă de vârstă milenară.
 Și parcă-s măcinat de-o nouă luna plină
 iar bobul e sedus prin aurul din grâne
 și prin atâtea izuri amirosind a smirnă
 eu simt metamorfoza din infinitul mâine.
 Deasupra lanului mai zboară liber cucul
 când iată macii roșii se scutură din floare
 și dintre văi bătrâne trimite o boare nucul
 de iod și împărtășire profund mântuitoare.
 Și cum stai încă dreaptă în palida lumină
 în viul întuneric din noaptea-atât de neclară
 te văd îndurerată printr-o vreme străină -
 icoană blândă și veche trecând către seară.

Abstracții tutelare

În trista lui hlamidă tot galbenă și lungă
 un tânăr înger s-a întors străin spre mine
 și-n minte-i aud glasul ce parcă dă să plângă
 că-n umărul de lut s-a tot închis pe sine.

Și steaua însoțindu-l prin cerul fără margini
 clipește dârz prin geana-nsorită și rotundă
 reaprinzând în suflet atâtea vechi imagini
 ce-n limpedea lumină încearcă să pătrundă.
 Și-l urmărește vremea-n arhaica-i umbelă
 și-n valuri incolore răzbat cântări barbare
 pe când în noaptea albă un sunet de violă
 răzbate-n ochiul serii pe-a undelor chemare.
 Apoi, în haina de-argint, cu sceptor-n mână,
 pe tron voievodal și viu înconjurat de astre,
 el pare că-i plecat de-acum pe-a vieții strună
 când spre înalturi urcă cărările-i albastre.

Peste nori cenușii

Ascultam vorbind în margini de vreme
 și-auzeam că s-a scris cine mai știe pe unde
 un roman anacronic și parcă multe poeme
 în care rănit trupul meu tânăr s-ascunde.
 Intr-un moment descopeream, deodată,
 că poezii lumii niciodată noaptea nu mor
 și că o litera de plumb castaniu decupată
 urcă-n văzduh ca o pasăre-n formă de zbor.
 De-atunci în nori cenușii mai scânteie luna
 iar gândul va urzi tot mai multe porunci,
 prin care-n legendă atingi universul cu mâna
 iar cu gândul încerci tăria măritelor stânci.
 Și totuși drumul pe care pleci într-o clipă
 te îndeamnă să crezi într-o trudnică stare
 peste care viața trece în bătaie de aripă
 în urmă lăsând nici-un semn de întrebare.

Prefaceri

În lume nu știu cine mai cântă din frunze
 și cine mai scrie pe-o galactică stea licărind
 când s-aștern stropi de rouă pe asprele buze
 când făcliile vieții în umărul rece s-aprind.
 Dar, iată, că vremea-i veșnic ursuză, sucită-
 nu mai tresare când trece temutul meu nor
 iar peste glia de aur umbra-n lumina vrăjită
 măsoară oceanul și naște-n ideea de zbor.
 Vântul străin în pădurea prefăcută-n talazuri
 ca un vârf preionic în nordul furtunii veghează
 iar pe valuri bătrâne, tot mai multe barcauri,
 se află-n ochiul cu lumina statornic de trează.
 Și iată, totul tresare, ca un rânjet de lună,
 și se transformă-n falnice și reale himere
 când din înalturi universul planetei răsună
 prin impulsuri cedând cuvioaselor sfere.

Constantin OANĂ

UVERTURĂ LA NAȘTEREA DOMNULUI

(Tecuci, decembrie 2015)

Un zbor s-a așezat pe umărul nostru.

Orchestra Filarmonicii "Mihail Jora" din Bacău condusă de maestrul Petronius Negrescu a revenit la Tecuci pentru a așeza o nouă piatră la construcția începută aici acum un an, construcție estetic-duhovnicească, după modelul celei de la Viena, care este MUZICA. Și pentru că suntem în preajma sărbătorilor Nașterii Domnului, măntreb ce altceva pot fi bucuria și răsfățul, fără cuvinte, ale pruncului de la sânul mamei sale dacă nu muzică? Așadar binecuvântați sunt cei care au gândit și au făcut posibil acest eveniment: Fundația Pelin, Consiliul Local și Casa de Cultură Tecuci.

Programul a cuprins pagini de popularitate din opere, operete și, după cum era de așteptat, din creația membrilor familiei de muzicieni vienezi, Strauss: Johan Strauss-tatăl și fiii săi, Johan Strauss-fiul și Josef Strauss.

Bagheta a fost ridicată deasupra uverturii la opera verdiană "Forța Destinului", pagină simfonico-filozofică care, după cum arată și titlul, nu poate rămâne în afara a ceea ce suntem noi de fapt, ființe alcătuite din lumini și umbre, speranțe și dezamăgiri, bucurii și tristeți. Toate acestea ni le spune muzica aceasta mai convingător decât o poate face cuvântul. Intrarea se face printr-un arc susținut de șase coloane granitice (ale alămurilor), amintind, prin fermitatea lor, de uvertura beethoveniană Egmont. Ca și acolo luminile își au umbrele lor: nuanțele de "forte" alternează cu cele în "piano", liricul cu energicul, ritmul "allegro" cu cel "lento", visarea cu amenințarea. Dar timbrurile instrumentale, care aparțin substanței muzicii!? Dacă alămurile scânteiază, anunță și hotărâsc, instrumentele de suflat din lemn și cele de coarde rezistă prin comuniune. Instrumentele sunt sentimentele noastre, iar muzica aceasta este segment de viață.

"E lucevan le stelle" (Și stelele străluceau) este aria din opera Tosca de Giacomo Puccini cântată de tenorul Marian Someșan. Durerea lui Cavaradosi, ce știa că a doua zi va fi executat, se transferă cu totul în vocea cântărețului, făcând din el un personaj real. Cântecele celat al clarinetului ce-i însoțește discursul este o mărturie întru adevărarea dictonului latin "Non omnis moriar".

"Lacul lebedelor" de Piotr Ilici Ceaikovski este prezent prin trei secvențe: Scena I (din Actul I), Dansul lebedelor mici și Vals. Cel puțin Scena I este uluitoare prin asemănarea cu cerul înstelat. Pe un arpeggiu de harpă transfigurată se dezvoltă un vis al oboiului ce pune în lumină caracterul nepământesc al personajului principal, frumoasa Odette, transformată în lebadă de către Rotbart. Melodia, care este apoi reluată în forte de către întreaga orchestră (alămurile ieșind în evidență), este una dintre cele mai frumoase din întreaga istorie a muzicii.

Reapare Giuseppe Verdi cu o arie, a Gildei, din opera Rigoletto, pe care o cântă soprana ieșeancă Diana Bucur. Fiorii primei iubiri din viața Gildei sunt adevărați și în interpretarea de față, agilitatea vocii, acutele sigure și clare, candoarea gesticii, simțul scenic ș.a. fiind argumente în acest sens.

Boem@ 1/2016

lată-l pe Johann Strauss-fiul cu valsul "Voci de Primăvară". Incredibil de antrenante aceste muzici, care nu ridică probleme de înțelegere, eleganța fiind în schimb cuceritoare. De aceea maestrul Petronius Negrescu își juca rolul ca un adevărat balerin.

În aria din actul al doilea al operei Samson și Dalila de Camille Saint-Saens este subliniată puterea de seducție a femeii frumoase. Armata evreilor condusă de către Samson a biruit pe cea a filistenilor.

Pentru a contrabalansa situația creată filisteni o folosesc pe Dalila, fiică a lor, drept momeală, vrând să afle în ce constă puterea supranaturală a lui Samson. În timpul somnului ea îi taie părul (aici era secretul), după care totul ia un alt curs. Singură, Dalila invocă puterile idolești care să o ajute să-l cucerească pe Samson. Gesturile hotărâte, dar și timbrul plin de întunecimi fac din personajul acesta unul care oscilează între feminitate și malefic.

Mezzosoprana ieșeancă Florentina Irina Onica reușește să se impună cu acest personaj posesiv, în ciuda aparenței sale oarecum fragile.

Sunetul inefabil al partidei viorilor, care amintește de preludiile la operele Lohengrin ori Traviata, se face simțit și în Intermezzo din opera "Cavaleria Rusticană" de Pietro Mascagni, pe care orchestra băcăuană l-a interpretat cu fior și detașare.

Între multele ciudățenii întâlnite în "Povestirile lui Hofmann" de Jacques Offenbach BARCAROLA aduce o rază de oarecare normalitate, poetul romantic german E.T.A. Hofmann, cunoscut pentru înclinațiile sale horror, se bucură de prezența pe o gondolă venețiană a curtezanei Giulietta, care-l invitase la o petrecere.

Spectacolul unic pe care i-l oferă orașul lagunei îl inspiră pe compozitorul francez să compună această unică barcarolă, cântată acum de soprana Diana Bucur și mezzosoprana Florentina Irina Onica.

Josef Strauss cu polka rapidă "Fără încredere" (cu strigăte). Același ritm vioi, care nu la visare predispune.

După o pauză de aproximativ cincisprezece minute orchestra Filarmonicii "Mihail Jora" revine cu o pagină de muzică rusă, uvertura la opera Ruslan și Ludmila de Mihail Ivanovici Glinka. După primele măsuri cu sunete răsucite, amestecate, apare brusc o melodie energică, cum energică este și bagheta magică din mâna dirijorului Negrescu. Apoi, apare la violoncelle o melodie lirică, generoasă, reluată la scurt timp de către întreaga orchestră. Și iar cavalcadă, ce seamănă cu aceea din partea a doua a uverturii la opera Wilhelm Tell de Rossini ori cu "Cavalcada Walkiriilor" din opera WALKIRIA de Richard Wagner.

Într-o vilă luxoasă de lângă Paris locuiește Violeta împreună cu Alfredo, iubitul ei. Faptul că poate fi împreună cu iubita lui în loc de verdeată îl copleșește pe Alfredo. Aceasta este aria din actul

(continuare în pag. 38)

Ioan VASIU

Maria leva ne invită „la masa întrebărilor nepuse“

Un minunat volum de versuri intitulat „**Sub semnul crucii**“, apărut anul acesta la Editura Absolut din București, am primit recent de la **Maria leva**, o poetă tot mai prezentă în paginile unor reviste literare, tot mai cunoscută și mai apreciată.

Cel care lecturează cu atenție poeziile incluse în acest volum, majoritatea fiind scrise în „dulcele stil clasic“, nu poate să nu sesizeze muzicalitatea discursului liric, pe de-o parte, și originalitatea metaforelor care dau un surplus de frumusețe versurilor care „curg“ precum lava unui vulcan impresionant: „**Aud în mine glasuri neînțelese / Și întrebări pe care nu le știu, / E-o curgere din care viața țese / Durerea regăsirii în pustiu**“ (*Durerea regăsirii* - pag.21) sau: „**Trecutul, din umbră, vulcanii i-a stins, / Sădind în cenușă reci boabe de rouă / Și-n arca iubirii cuvintele-au nins / Ducându-și trecutul spre lumea cea nouă**“ (*Straie de lumină* - pag.40).

Îndrăznesc să afirm, fără teama de a greși, că punctul forte al versurilor pe care Maria leva ni le oferă, cu generozitate, trebuie căutat în poeziile de dragoste: „**Să nu întrebi, iubitule, vecinii / Ce doruri am de când nu ne-am văzut, / Că mi-au crescut pe pleoape mărăcinii / Și aripile albe mi-au căzut**“ (*Stelele iubirii* - pag.43) sau: „**E-o lume deghizată, iubitule, în noi / Și stau în poarta vieții copacii triști și goi, / Iar îngerii ne spală trecutul de noroi, / Căci rana de pe palme e plină cu puroi**“ (*O lume deghizată* - pag.49).

Maria leva încearcă să ne demonstreze că „**fiecare lacrimă / s-a născut poezie**“, ba mai mult, ne convinge că „**poezia vine, pleacă și rămâne, / niciodată nu știi când, unde și de ce**“.

Tânăra poetă, atentă la tot ce se întâmplă și se derulează în jurul său, percepe în felul ei anotimpurile: „**Se înfioară toamna-n gândurile mele / Și prea sfioși pășim prin anotimpuri; / Ne ștergem urmele cu colb de stele, / Nădăjduind spre alte începuturi**“ (*Mărgăritar de rouă* - pag.84) dar și sărbătorile: „**Când învățăm să fac numărători, / Îl auzeam prin pod, pe după coș / Și mă gândeam n-ajun de sărbători / Că mi-ar plăcea să pot să fiu un Moș**“ (*Jumătatea ultimelor vieți* - pag.31).

Impresionează în acest volum maturitatea și gravitatea lirică a unei poete ce nu se sfiește să facă risipă de metafore care trădează un suflet romantic, sensibil și visător uneori: „**Bolnav de tristețe, prea singur cu mine, / Ca număr impar spre tine pășeam / Pe axa tăcerii, spre ziua de mâine, / Să-mi spui ce cuvinte în suflet mai am**“ (*Petale de gânduri* - pag.47) sau: „**Vom adormi uitând să ne rugăm / Și vom visa o scară de nuiel, / Sau un triumfi pe care să urcăm / Când va rămâne cerul fără stele**“ (*Voi ști* - pag.86).

Maria leva suprinde și prin dezinvoltura și spontaneitatea versurilor albe, din care răzbate o muzicalitate

Maria leva

Sub semnul crucii

EDITURA ABSOLUT

ușor perceptibilă, plăcută auzului, precum în poezia fără titlu de la pagina 35, pe care o citez în întregime: „**Mi-am întors copilăria / pe toate fețele / Încercând uneori / să mă dezbrac de ea / ca de o haină veche; / amintirile erau rupte în coate / și izvoarele / nu mai miroseau / a primăvară, / dar cărările / și-au împreunat brațele / pe sub crestele munților, / ca o rugăciune / a reîntoarcerii acasă**“.

Împăcată cu destinul ei, poeta este hotărâtă să-și ducă singură „crucea“ vieții care are, în egală măsură, urcușuri și coborâșuri: „**Cerșesc pe cruce dreptul la tăcere / Ochiul mi-e spart și îngerul demis, / Când cer să beau, oțet primesc și fiere; / M-am resemnat: Tu nu exiști. Ești vis!**“ (*Mai mult de-o zi* - pag.20).

Multe ar mai fi de spus despre versurile Mariei leva, care trădează, fără îndoială, o maturitate lirică ce trebuie luată în seamă.

Sunt încrezător în vocația poetei și aștept cu interes viitoare sale volume.

Dacă nu se va grăbi să publice, prea curând, volum după volum, având răbdarea de a „cerne“ prin filtrul autocenzurii valorice fiecare poezie, atunci cu siguranță cărțile sale își vor găsi un loc de cinste în rafturile bibliotecilor și librăriilor. Am curajul să pariez că așa se va întâmpla în cazul talentatei poete Maria leva.

Valeriu VALEGI

ÎN ARMONIA GÂNDULUI TIHNIT

Ce-i mai atrăgător decât să fii în armonie cu cei din jur, cu realitatea, chiar și ficțională, până la urmă cu tine însuși? Este un ideal aproape de neimaginat pentru oricare dintre noi, așa că este mai bine să nu ți-l asumi... Și totuși, mai există temerari tocmai cu acest ideal în față, asumându-și deliberat un risc al eșecului. Printre ei se remarcă Dorian Marcoci cu o carte de poezii - *Sculptorul tăcerii* (Editura Nico, Târgu Mureș, 2015, 56 pag.- preț neprecizat), de un fin simț al esteticului care te captivează. Cele 43 de poezii sunt precedate de un motto (*Infinitul din bobul de grâu: credința* – Claudiu Nicolae Simonati) și de un Cuvânt înainte a lui Iulian Patca (*...Dorian Marcoci este un poet veridic..., un imagist cu vocație al universurilor cromatice...*).

Deși de pământ ardelean, ținuturile dobrogene își revendică din plin un loc central în viziunea autorului.

Scrise în majoritate în stil clasic, poeziile lui Dorian Marcoci relevă o aleasă sensibilitate, dublată de o atentă și îndelungă lucrare a limbajului poetic.

Poetul adoptă tonul liniștit, preocupat mai mult de picturalitatea lucrurilor, prin care sufletul neliniștit navighează.

Este un companion și totodată un exeget al gândurilor sale, totul fiind, în fapt, trecut prin filtrul lor; gândul este unul din laitmoivele cărții, cel care a dat și titlul acesteia.

Autorul construiește cu răbdare, cu nebunia frumoasă a unui bijutier, crezul poetic: *...E-atâta loc pentru oricare, / Iar mentori pe ales de vrei / Dar drumul tău are-un temei / Și nu-l poți face la-ntâmplare (Pașii tăi); Ce fericit să fii copil, ... // Izvor de limpezi entități / Și suflet pe măsură / Netolerând identități / De falsă anvergură (Inocență); ...Să trăiești în armonia jurului / Și în armonie cu tine însuși (Să ai).*

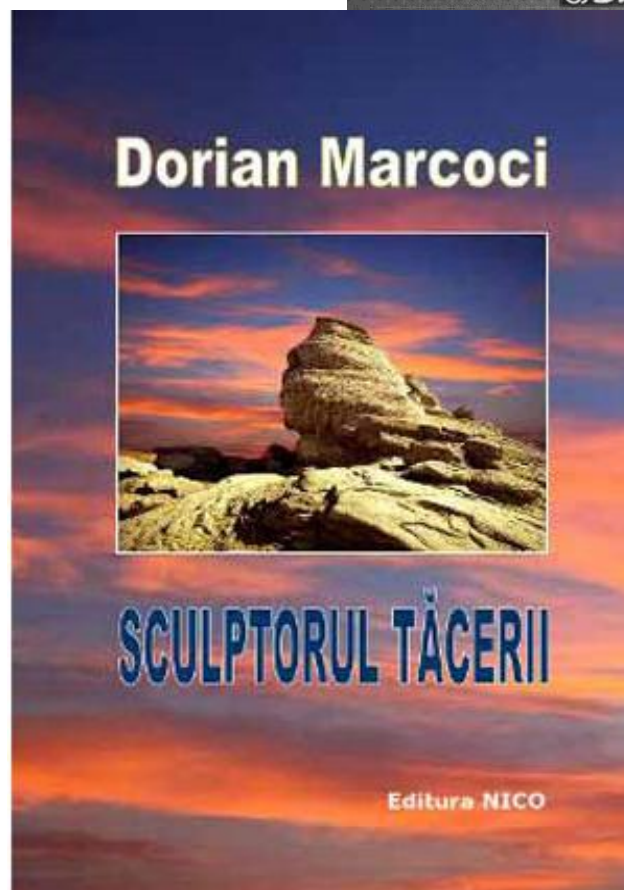
Sentimentul iubirii, deși parcimonios reprezentat direct, este un pilon de mare rezistență în viața poetului, o modalitate de regenerare a tonusului și de permanentă confruntare cu propriile neputințe.

Lumina, un alt laitmotiv al poeziei sale, este cea care-l întemeiază, fie că e lumina sfântă de Paște (*...Lumină-ntipărind speranța / Pe sufletele încercate... - Sărbătoare sfântă*), fie cea de toate zilele, purtătoare de iubire (*...Iubirea ca liant / Etern... / Și-adusă / Prin lumină - Lumină*), sau cea ascunsă într-un grăunte (*Nu distruge acel grăunte / Ce te face fericit, ... // Un grăunte de lumină / Poposit la ceas târziu... - Grăunte de lumină*).

Ființa poetului rezonază cu aceeași intensitate și la tăcuta manifestare a misterelor în toate cele ce sunt, amintind cumva de tonul blagian, dar atât de personal (*Iar totul se petrecea în tăcere, / Culoare, emoții, proaspăt, fantezie, / O Mână-ndestulând cu modestie / Nevoia noastră amplă de mistere - Nevoia de mistere*).

În derularea acelei frumoase nebunii de bijutier, de care aminteam la început, poetul Dorian Marcoci realizează meritorii secvențe lirice, deviind, într-un fel, de la traiectoria intuită de prefăcătorul cărții. Astfel, în *Cercul de foc* poetul sublimează sfârșitul prozaic al frunzelor toamna (*A venit toamna! / Îți vine să crezi? / Toate acele frunze*

Boem@ 1 / 2016

verzi / Iubitoare de soare / Sunt acum / Un cerc de foc, / În jurul unui copac / Pustiu), iar în *Trainicul rod* se simte ca un pom care participă direct la transformările naturii (*Sunt ca un pom / Ce-și trage seva / Dintr-un rotund / Ce-l înconjoară, ... // Pot să înalț / În cugetare / Trainicul rod...*).

Desele escapade ale autorului prin varii spații geografice (dobrogene, mureșene și altele) dau naștere micilor bijuterii lirice, dar atât de potolite: *Am poposit cândva lângă o gară, / Purtând pașii de neoprit / Spre spații ce ne înconjoară, / Concretizând un infinit... (Popas); Un tren se îndemna grăbit, / Un șlep pe valuri netezea / Praful iscat de undeva... / În zare un avion de-argint... // ...Pe pod, de sus privirea-mi contempla / Cu armonia gândului tihnit (Apus la Medgidia).*

Ai spune că în cazul lui Dorian Marcoci este vorba de un poet liniștit, uneori prea lipsit de inițiativă, dar combustia sa interioară ridică la suprafață atâtea și atâtea imagini pline de incantație pură, făcute parcă să oprească în loc orice iubitor de poezie.

Despre poezia lui Dorian Marcoci se va mai vorbi, cu siguranță!

Ionuț CARAGEA

Patria la care mă întorc

fragment din romanul în curs de apariție „Ascultă-ți gândul și împlinește-ți visele”, ed. eLiteratura, București, 2016

Pentru prima oară părăseai Canada, fără să știi dacă era o plecare temporară sau definitivă.

Canada, a doua mea patrie, un părinte care m-a adoptat când mi-a fost mai greu, care mi-a deschis ochii și m-a ajutat să fac niște comparații atât de folositoare... Ști-am că plecând de acolo îmi vor lipsi civilizația, infrastructura, calmul și bunul simț al canadienilor, amestecul de culturi și rase de la care ai mereu ce învăța și frumusețea unor locuri cum rar mai vezi pe pământ. Dar inima mea făcuse o alegere. Oricum, Canada rămânea în sufletul meu, iar pașaportul și cetățenia canadiană nu mi le putea lua nimeni. Pe undeva, toată suferința pe care o îndurasem îmi oferise un avantaj pe care mulți și l-ar fi dorit: acela de a fi cetățean al unei țări cu totul și cu totul speciale.

Așadar, ai ajuns în Spania, pentru a-ți reîncărca bateriile.

În sudul Spaniei mai fusesem în perioada de înflorire a portocalilor, când milioane de flori albe, mici, cerate și delicate parfumau aerul cu mireasma lor care se apropia de cea a florilor de iasomie. Acea mireasmă se simțea deseori până la plajele de pe litoral, iar unii dintre oamenii care aveau ambarcațiuni de agrement spuneau că o simțeau uneori chiar și din largul mării. De asemenea, când vântul bătea mai puternic înspre uscat, mirosul mării ajungea până în livezi, combinându-se cu cel al florilor, natura creând astfel un parfum unic. De data aceasta era sezonul fructelor coapte. Mandarinile și portocalele atârnav în ciorchine, iar printre pomii din livadă crescuse un lan gros de trifoi peste care mă întindeam și priveam cerul. La un moment dat, am văzut doi copii care se hârjoneau în apropierea mea, aruncând unii într-alții cu bulgări de trifoi, ca și cum ar fi fost bulgări de zăpadă. Un câțel negru și lăptos lătra de zor între ei, încercând să prindă bulgării din zbor. După ce s-au oprit din joacă, unul dintre copii a decojit o portocală și a întins mâna în sus, ținând o felie între degete. Blacky, căci așa îl strigau copiii pe câțel, sărea ca la circ după felia de portocală, iar când a prins-o a înghițit-o pe nemestecate... La amiază, când temperatura atingea peste douăzeci de grade, mergeam să fac plajă, sperând ca acel tratament natural să îmi vindece durerile de spate. Pe urmă mă plimbam pe drumurile de pe malul mării, admirând vegetația mediteraneană și arhitectura clădirilor. Cei mai fascinanți mi se păreau curmalii, palmierii și pinii înalți în care papagalii sălbatici își făceau cuiburi. Spre seară mergeam la restaurant și mâncam delicioasa Paella valenciană și alte bunătăți ale bucătăriei spaniole.

Când te întorceai la apartamentul închiriat, deschideai laptopul și îi povesteai Nicoletei aventurile tale magnifice din acele locuri, iar în momentele de inspirație îi dedici poezii...

*chiar dacă timpul se strecoară
ca un hoț viclean
printre oameni
furând zâmbete și fericire
tu vei rămâne mereu în sufletul meu
ca o adiere de mare
într-o livadă de portocali înfloriți*

*chiar dacă timpul șterge cu nori
toate drumurile cerului
tu vei rămâne mereu firul invizibil
pe care sufletul meu urcă
precum un paing
să-și coasă pânza
la colțul lunii*

*chiar dacă timpul mă privește
cu ochi de piatră
și îmi cere cu dobândă
uitarea
pentru fiecare moment de admirație
în fața frumuseții tale
tu vei rămâne mereu
odiseea mea interioară
și rugăciunea eternă
de mulțumire*

În realitate, Nicoleta era patria la care voiai să te întorci...

*fără să fie mai mare de un chip de om
patria la care mă întorc este pământul făgăduinței
apa vie și izvorul tuturor
rațiunilor umane*

*Sfinxul a clipit și am înțeles că sunt Sfinxul
un monstru obligat să-și părăsească
propriul mit atras
de cea mai mare enigmă*

*vorbesc cu patria în gând
și zâmbetul ei dă în spic peste mări și țări
patria la care mă întorc
este femeia pe care o iubesc*

Din păcate, durerile de spate continuau să te tortureze. Un farmacist ți-a injectat antiinflamatoare puternice, dar nici acestea nu reușeau să te vindece. Ți-a sugerat să faci investigații amănunțite, fiindu-i teamă să nu ai alte complicații...

Peste puțin timp am primit și vestea cea bună pe care o așteptasem jumătate de an. Romanul Uezen îmi apăruse în varianta de hârtie la editura Wildside Press și se vindea pe Amazon. Eram atât de fericit încât am uitat pentru moment de toate problemele. Le-am scris pe e-mail prietenilor și cunoștințelor din lumea literară, comunicând-le apariția cărții. Surprinzător, la sutele de mesaje pe care le-am trimis, am primit doar câteva răspunsuri. În afară de Adrian Erbiceanu, Carmen Doreal și Janos Miklos, nimeni nu era interesat să cumpere cartea. Unde erau toți cei

(continuare în pag. 20)

care promisese că îmi vor fi alături? Unde erau prietenii mei cei mai buni? De ce se bucurau atât de puține persoane pentru succesul meu? Începusem deja să-mi fac griji, dar am sperat că lucrurile se vor schimba în lunile care vor veni.

...Apoi ai luat avionul spre România.

Când am ajuns în România, era o iarnă cumplită, asemănătoare cu iernile pe care le îndurasem an de an în Canada. Din cauza vremii nefaste am avut o întârziere de câteva ore pe ruta București-Constanța. Frigul și bagajele grele îmi accentuaseră durerile de spate, dar o altă durere și mai mare își făcea loc în sufletul meu. Revederea părinților a fost marcată de un tragism de nedescris. Încercând să se comporte ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic rău, mama începuse să glumească, spunând că adusesem cu mine frigul din Canada. Însă tata nu mai era același pe care îl văzusem în urmă cu trei ani. Ajunsese numai piele și os și vegeta în cea mai mare parte a zilei, trăind într-o lume numai a lui. Devenea activ numai atunci când avea crize și nu dormea aproape deloc pe timpul nopții, mergând de-a bușilea prin casă. Rareori putea să fie coerent și lucid, iar atunci când reușea să se ancoreze în prezent și ne dădea o replică inteligentă, mă năpădeau lacrimile. Pe 4 februarie, într-o zi de sâmbătă, vocea unui cronicar sportiv care comenta meciul de rugby România-Portugalia l-a făcut pe tata să tresară. Dintr-o dată s-a conectat la meci, trăind fiecare pasă, fiecare eseu și fiecare transformare a jucătorilor noștri. Eram foarte fericit pentru că își revenise și speram să se întremeze complet după lungă și cumplită boală, încât să poată urmări pe viu meciurile de rugby ale Farului sau să joace din nou șah cu pensionarii din parcul Tăbăcărie. Dar toate speranțele mele s-au spulberat după numai câteva minute, tata plecând în lumea gândurilor sale neștiute de nimeni.

Mama ta te-a încurajat să pleci la Oradea, spunându-ți că nu mai poți face mare lucru la Constanța. Pe lângă banii pe care îi aveai din Canada, ți-a dat și ea o sumă considerabilă din economiile pentru zilele negre.

Pe data de 6 februarie 2012, m-am suit în trenul IR 1631-2 care mergea pe ruta Constanța – București Nord – Oradea. Avusesem „noroc” cu găsirea acelui tren deoarece vijelia, zăpada și gerul puseseră stăpânire pe toată țara, peste 200 de trenuri fiind anulate. Mai prinsesem câteva ierni cu ger puternic și zăpezi, dar asta părea cea mai grea iarnă din câte trăisem în România. Dintre toți pasagerii, eu eram singurul care avea locul 66 din vagonul 6 și mă amuzam teribil pe seama straniei potriviri de cifre nefaste. Constatasem acest lucru abia după ce urcasem în tren, deoarece nu verificasem cu atenție toate numerele atunci când cumpărasem biletul. Oricum, ce mi se putea întâmpla? Dar, după o jumătate de oră, a început coșmarul. Trenul se oprea, mergea câteva sute de metri cu viteza melcului, iar se oprea și tot așa. Am ajuns cu chiu cu vai în stația Fetești unde ni s-a comunicat că linia curentă era blocată de un tren de marfă. După patru ore de așteptare nervoasă și chinuitoare, am pornit pe ruta suplimentară Fetești – Făurei – Buzău – Ploiești – Oradea. Dar iadul frigurilor veșnice intrase pe poarta Bărganului și mica noastră locomotivă înainta cu greu prin troienele înghețate care se depuseseră pe șine. Într-un final am ajuns la Făurei. Ningea abundent, viscolea puternic și, văzând asta, nu mai

eram la fel de sigur că voi ajunge la Oradea. Într-un timp aflasem că un alt tren al groazei se afla blocat de câteva zeci de ore în pustii alb și nimeni nu putea ajunge la el, nici măcar cu șenilele. Din acest motiv, trenul nostru a rămas în gară, mecanicul așteptând noi instrucțiuni. Orez treceau, temperatura scădea vizibil în compartimente, apropiindu-se de zero grade, toaletele erau înghețate și infundate, iar apa și mâncarea se terminaseră de mult. Oricum, din cauza calvarului hibernal, nici senzație de foame nu mai aveam. Starea de spirit a călătorilor se deprecia vizibil. Unii pierduseră alte trenuri, alții pierduseră avionul. Câțiva dintre ei făceau haz de necaz sau spuneau bancuri, voind cumva să înveselească atmosfera. Uneori coboram din tren pentru a-l întreba pe mecanic ce vești mai are. În drum spre locomotivă admiram țurțurii lungi de aproape un metru care atârnav de vagoane. Mecanicul spunea că trebuia să mergem la Galați, dar aștepta un plug de zăpadă care să-i facă trenului parte pe drumul de fier. Din oraș începură să sosească militari și jandarmi care ne aduceau biscuiți și ceai cald, iar primăria ne anunțase că dacă nu pleacă trenul până seara, urma să dormim pe saltele într-o școală care dispunea de sobe pentru încălzire. În tot acest timp, îi povesteam la telefon Nicoletei pățania mea. Căldura cuvintelor pe care mi-o transmitea de la distanță mă încuraja să merg mai departe, chiar dacă spatele mă durea din ce în ce mai tare din cauza frigului și a oboselii. Oamenii erau la capătul răbdării. După 14 ore de chin, un plug funcțional a ajuns la Făurei ca antemergător pentru trenul nostru. După aceea ne-am pus, în sfârșit, în mișcare, dar începea o nouă confruntare cu natura. Afară imaginea era complet albă și se auzau doar șinele care scârțâiau și mugetul neîntrerupt al viscolului. Am înaintat cu mare greutate, nămeții fiind cât vagonul de înalți. Ne-a fost frică să nu murim prin iadul acela alb, dar, până la urmă, am ajuns la Galați. La deschiderea ușilor s-a auzit o răbufnire de bucurie a celor care s-au văzut, într-un final, acasă. Însă pentru mine acasă era mult mai departe. Am așteptat încă vreo două ore în Galați, după care m-am suit într-un alt tren care mergea pe ruta Tecuci - Focșani - Râmnicu-Sărat - Buzău - Ploiești. Dar când am ajuns la Tecuci, a urmat un alt coșmar. Linia ferată fusese blocată de un plug de zăpadă care se răsturnase și, pentru că se făcuse deja noapte, nu avea cine să remedieze situația. Toată lumea telefona la impiegatul de mișcare din Tecuci, cerând să se găsească o soluție. Eu vorbeam cu Nicoleta, explicându-i ce mi se întâmplă. Vocea ei caldă îmi alina supărarea și mă făcea să visez cu ochii deschiși la clipa când ne vom vedea pentru prima oară. Până la urmă, după o noapte de așteptare, au venit câțiva muncitori care au reușit să deblocheze linia. Era deja miercuri dimineață și trecuseră aproape patruzeci de ore de când plecasem din Constanța. De data aceasta, trenul mergea cu viteză rezonabilă fiindcă viscolul și ninsoarea se opriseră. Pomii de pe marginea drumului de fier aveau crengile acoperite de gheață, iar pe câmpu-

(continuare în pag. 21)

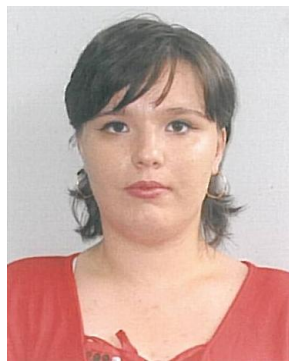
rile albe și lucioase ca niște patinoare, iepurii și fazanii se bucurau de razele binecuvântate ale soarelui. Am trecut prin Focșani, Râmnicu-Sărat și Buzău, ajungând într-un final la Ploiești. Ultima parte a călătoriei spre Oradea am petrecut-o la clasa I, într-un tren călduros și confortabil. Foștii prizonieri din trenul groazei continuau să le povestească celorlalți călători ce anume li se întâmplase. Eliberarea le adusese din nou zâmbetul pe chipuri. Eu aveam același sentiment ca atunci când mă scosese incendiul din casă și intrasem în mașina pompierilor. M-am dus la vagonul restaurant și am cumpărat o sticlă de vin, hotărât să celebrez victoria împotriva stihilor naturii. Aveam totodată nevoie de un medicament bun pentru durerile de spate care nu voiau să mă părăsească. La câteva scaune de mine l-am recunoscut pe unul dintre călătorii care fuseseră cu mine în trenul groazei. Era un bărbat cam de vârsta mea, dar un pic mai solid. L-am invitat să bem împreună un pahar de vin și am început să discutăm. Pe el îl chema Adrian și i se părea că mă cunoaște și din altă parte. Paradoxal, după câteva scotociri prin biblioteca amintirilor, am realizat că jucasem rugby de multe ori unul împotriva celuilalt, pe vremea când activam la echipe diferite din Constanța. După ce am încheiat discuția, am început să privesc pe fereastră. România era parcă mult mai frumoasă față de atunci când plecasem în Canada. În ciuda chinului și oboselii din ultimele două zile, nu eram în stare să dorm. Ascultam glasul profetic "te duc - te-aduc, te duc - te-aduc" al roților de tren și urmăream toate găurile prin care treceam, încercând să-mi imaginez cum o mai duceau oamenii din acele locuri.

Care a fost primul lucru pe care l-ai simțit când ai ajuns la Oradea?

Cum am coborât din tren, mirosul de lemn ars mi-a invadat din nou simțurile. Același miros pe care îl mai întâlnisem în copilăria mea, atunci când îmi petreceam vacanțele la bunici; același miros care mă făcuse fericit când mergeam pe strada Earnscliffe din Montréal. M-am simțit imediat „acasă”, având încrederea că voi reuși pe drumul pe care mi-l alesesem...

desen de Elena-Liliana Fluture

Ana Maria CHEȘCU

Dor de Esenin, dor de mamă...

Cu ochii negri, cu cap plecat,
te-ai dus încet, te-ai aplecat,
spre Golgota, în aval,
și ochii tăi s-au prins de cer,
ca doi aștri în eter,
au luminat întreg pământul,
cu lacrimi ce au stins urâtul,
l-au transformat în flori de vară,
dor de Esenin, dor de mamă.

Noaptea...

ceru' urlă la geam,
aruncă fulgere-n Satan,
și vântul
urlă, tună, aleargă
prin văi,
scurmă urme-n noroi,
arde focu-n ploi,
formează tornade și sloi,
mă stinge,
cu caterul mă frige

De Crăciun...

Albe drumuri,
negre nopți,
clinchete și îngeri rozi,
se coboară pe la porți,
ne aduc lumină-n casă
și pe Domnul gaj la masă!

Pe mine...

câinii nu mă latră,
când plec la bătlăii stinse de focul
ce arde-n rană
și nu mă sfarmă
nici zațul ce stă lipit de ceașca mută și
amară
pe mine...
nici dracu' nu mă cată,
în bube și abcese-n falcă,
nici nu mă cată, nici omoară!

Sânge și vin

ți se scurge din trup,
te simt lângă mine... moartă
cu ochi de damă,
de nimfă arabă,
cauți milă și dramă,
la lumea de-afară...

Vasile Dan MARCHIȘ**SITUAȚIE**

Azi m-am simțit sărman
 și sărac și prin aspectul că
 persoana mea e doar una.
 Și dacă sărăcia este constituită cum că am
 o mână de boabe de grâu
 câte a avut Robinson Crusoe, naufragiatul,
 cu care a avut tăria să facă agricultură,
 eu nu mă supun la acest risc,
 ci fac din ele
 cea mai mică pâine posibilă,
 deoarece prin orice poți deveni suspect,
 mai puțin prin sărăcie ...

DĂRUIRE EXTREMĂ

Nu te crede superior nevăzătorului
 dacă nu ți-a fost atribuită
 ca recompensă lumina.
 Cum că ai doi ochi
 și poți da unul celui ce nu vede,
 doar ochiul acela odată dăruit
 te va cuprinde cu adevărat
 în lumina iubirii..

MEDITAȚIE EXTREMĂ

Eu cred că întrebarea întrebărilor este:
 *Cum și-a măsurat Dumnezeu puterea,
 (dacă și-a măsurat-o cum că a făcut Cerul și
 Pământul
 sau că a produs astfel "Potopul lui Noe"?
 Sau cum și-o mai poate măsura...
 prin "sfârșitul lumii?")*
 Dar Dumnezeu este convins că nimeni altul că
 puterea, fie ea cea mai mare din Univers
 nu poate aduce laude în adevăratul sens al
 cuvântului, prin distrugere
 ci doar prin creație...

ÎN PREMIERĂ

Încercând să fac o scriere
 pe măsura așteptărilor credincioșilor,
 ba și a ateiilor,
 muza mea mai anostă ca oricând
 mă aborda astfel:
 *Prin asta unde vrei să ajungi,
 în rai sau în iad?*

I-am răspuns că în rai nu-i cazul,
 cum că e de prisos a încadra
 doar în ultimă instanță
 fericirea în poezie...
 Ci vreau să ajung în iad
 dar nu oricând și oricum...
 Fie și mâine, dar să mă duc pregătit,
 cu instrumente de scris
 și cu multă, multă hârtie...
 Și să străbat zi de zi
 ceas de ceas, iadul la pas,
 ca acum sărăcia,
 spre a putea încadra cu lux de amănunte
 durerea în poezie...

MEDITAȚIE EXTREMĂ

Sărăcia este constituită dacă
 îți lipsesc câteva boabe de grâu
 cu care
 pe lângă cele ce le deții
 ai putea face
 cea mai mică pâine

Cum că sărăcia noastră
 nu poate fi structurată
 în substrat fizic sau chimic
 ori biologic,
 a fost trecută în context astronomic
 precum spațiul...

MOTIV

Nu-i păcat a minți referitor la
 felul tău de a fi
 dacă
 n-ai altă soluție prin care
 să te poți salva de la pieire...
 Cel mai nefiresc aspect
 cu privire la lucrurile nedrepte
 nu este faptul că
 ai mințit despre tot ce ține de viață
 ci legat de moarte...

CIUPERCI

Ivite prin căința pământului vanitos
 cum că a prădat prin seisme
 până și refugilele în care
 mai puteam ține legătura
 cu Mântuitorul nostru Iisus Hristos.
 Ciupercile sunt după ,renume ,răspândire
 și cuvânt,
 (unde nici nu te așteptai, pe pământ),
 ca răstignirea Domnului, dăruire fără
 marginire...
 Sunt atuul farmecelor
 și al descântecelelor visătorilor,
 muza dezlegării ghicitorilor...
 Iar pentru judecata din urmă
 rămân drept dovada măturiei
 tuturor refugiaților...
 Minuni s-au cobinat cu seva lor
 ca să nu otrăvească istoria
 și să nu compromită victoria...

MEDITAȚIE EXTREMĂ

Pe când doream să constituie odihna
 între două bătaii ale inimii,
 muza mea mă aborda astfel:
 *De ce nu ceri ajutorul Tatălui Ceresc
 pentru unele treburi*
 Am intervenit cum că Dumnezeu
 nu se ocupă de fleacuri
 Iar pe de altă parte,
 nici poezii nu va scrie în locul meu...

(Din volumul pregătit pentru tipar *Meditații pe apucate*)

Denisa LEPĂDATU

De vorbă cu scriitorul Petre RĂU

Denisa Lepădatu: *Stimate domnule Petre Rău, excluzând faptul că este o perioadă destul de îndelungată de când ne-am cunoscut, aş dori să vă adresez câteva întrebări legate de anumite detalii din viaţa şi activitatea dumneavoastră, pe care poate unii cititori nu le ştiu. Deşi ar trebui să vă cunosc mai bine ca mulţi alţii, am o groază de întrebări să vă pun, iar unele răspunsuri mărturisesc că le aştept şi eu cu emoţie. Mi-am propus însă acum să fiu mai scurtă în această convorbire, dar îmi doresc mult să-mi promiteţi că putem conveni într-o bună zi să dezvoltăm toate aceste subiecte cu amănunte de interes nu numai pentru mine, unele dintre ele, dar probabil şi pentru mulţi dintre cititorii noştri. Ce ziceţi, îmi promiteţi?*

Petre Rău: Da, promit!

D.L.: *În regulă. Să nu uitaţi că aţi promis! Şi acum, intrăm direct în subiect. Care consideraţi că este cea mai mare satisfacţie a dumneavoastră în domeniul literaturii?*

P.R.: Orice carte pe care o scoate un scriitor poate fi o mare satisfacţie. Deci, dacă ar fi să mă pronunţ din această perspectivă, mi-ar fi destul de dificil. Ultima carte pe care am scos-o, "Îndrăgostirea de zmeu", ar fi totuşi cea mai mare satisfacţie, cred, dar poate spun asta din cauză că e cea mai recentă. O altă mare satisfacţie însă ai putea fi chiar tu, faptul că te-am descoperit pe tine în urmă cu câţiva ani şi de atunci nu mă mai satur să te admir. Dar probabil nu aici a ţintit întrebarea ta...

D.L.: *Nu. Cu siguranţă nu! Ce v-a determinat să faceţi îmbinarea între cele două domenii care par a fi considerate de aproape toată lumea ca diametral opuse, matematica şi literatura?*

P.R.: Ei, aici părerea mea e posibil să difere de a multora! Eu chiar cred că cele două domenii se completează unul pe celălalt, se sprijină reciproc, ba chiar au elemente comune dintre cele mai desăvârşite. Nu pot aduce aici toate argumentele, sunt multe şi poate mi-ar trebui o carte să le pot explicita, dar câteva din ele le voi aminti totuşi aici. Au mai făcut-o şi alţii înaintea mea, însă eu am să încerc să vin cu altfel de argumente. De pildă, o teoremă matematică, bine formulată, sau poate chiar o problemă de rezolvat, seamănă bine cu o construcţie artistică literară, în sensul conciziei de limbaj (un profesor de-al meu obişnuia să spună că matematica se exprimă, atât în prezentare, cât şi în demonstraţie, prin ceva "scurt, clar şi precis" - nu este asta cam la fel cu chintesenţa pe care noi o îndrăgim regăsind-o în poezie?), dar şi în sensul metaforic ce se interpune, chiar şi numai provizoriu, între ipoteze şi cerinţe. Dacă nişte versuri nu-ţi aduc direct imaginea sau viziunea care se asociază cu tine şi cu experienţa ta, vei rămâne cu satisfacţia că eşti în căutarea unui adevăr pe cale să se

întrepeze, exact aşa petrecându-se şi în faza de căutare a unei soluţii pentru o problemă matematică. Dar foarte mult se întrepătrund cele două domenii în privinţa creaţiei propriu-zise. Cele două domenii prezintă componente spirituale deosebit de elevate. A crea ceva în domeniul matematicii, fie chiar şi o simplă problemă, ca să nu mai vorbim de frumuseţea şi satisfacţia unor demonstraţii fără egal, se aseamănă foarte mult cu a crea ceva în domeniul literar - a compune o poezie, a scrie o nuvelă ş.a., în ambele atitudini sunt folosite resurse interioare inimaginabile, incomensurabile. Şi asta pentru că "raţiunea şi sensibilitatea nu se exclud, ci se completează reciproc", aşa cum bine zicea poetul şi matematicianul Ion Barbu. Şi aş mai adăuga la toate acestea şi o scurtă întrebare retorică: cum crezi că poate vedea un poet universul, altfel decât prin forme geometrice, de o frumuseţe rară? E adevărat că, cei mai mulţi dintre poeţi nu ştiu matematică, dar sunt fascinaţi de forţa pe care o exercită aceasta asupra fiinţei lor, sunt puternic atraşi de frumuseţea şi farmecul desprins din matematică, din raţionament, din logică, din adevărurile matematice care, chiar dacă nu pot să le demonstreze, devin adesea izvor al propriilor lor inspiraţii... De fapt, când lecturăm sau ascultăm o poezie minunată sau, la fel de bine, când suntem seduşi de perfecţiunea unei teoreme, simţim divinul mai aproape, simţim cum inspiraţia este la fel de prodigioasă ca şi intuiţia. Iar când acestea două se întâlnesc, ar trebui ca „scânteierile” inerente acestui impact să fie de bun augur.

Scriitorul Petre Rău în timpul unui Festival al Cărţii

D.L.: *Atunci când creaţi o operă literară, eul dumneavoastră este în întregime transpus între rânduri, ori o parte din acesta este ascuns de privirile cititorilor?*

P.R.: Nu cred într-o dezvăluire nudă a eului unui artist literar în opera sa, deşi nimic nu-l poate opri să o facă. Cred însă că scriitorul are mereu grijă să arate lumii partea frumoasă a experienţelor sale, pe cele rele vrând adesea să le treacă la capitolul "aşa nu!". Aşadar, nu cred că eul personal al scriitorului este reflectat în operă în întreaga lui puritate, părţi importante, chiar semnificative ale propriului caracter, ale faptelor şi trăirilor personale nu sunt dezvăluite, iar dacă sunt totuşi "expuse" cumva, sunt adesea ascunse în spatele unor "personaje". Dacă însă

(continuare în pag. 24)

e vorba să spun cum tratez eu acest aspect, legătura directă între mine și opera mea, atunci nu mi-e greu să mărturisesc că fac la fel cum face toată lumea.

D.L.: *Considerați că talentul pentru literatură trebuie să vină complet din interior sau trebuie prelucrat în anumite etape?*

P.R.: Nu cred că numai cei talentați pot scrie opere literare importante, sunt și cunosc și dintre cei care muncesc foarte mult, bazându-se mai puțin pe aptitudini personale remarcabile, dintre cele primite în dar de la natură. Cred însă că sunt și situații în care numai talentul singur nu e suficient dacă nu i se adaugă ceva ingrediente de educație, instruire, ba chiar mai mult, dacă este lăsat singur, talentul se poate dovedi ca fiind un izvor mult prea subțire, ce nu poate îndestula adevărata sete de creație. Dar sunt și situații în care, după o educație și o acumulare asidue, munca depusă poate aduce roade nebănuite. Personal, cred că fac parte din categoria celor care muncesc sânguinos, deseori până la epuizare, iar această investiție, adăugată la dramul de talent pe care cred că-l am, fac împreună o treabă, zic eu, sănătoasă...

D.L.: *Care dintre cărțile dumneavoastră vă este cel mai mult atașată de suflet?*

P.R.: Aici ar trebui să vorbesc cam mult, ca să nu fiu nedrept cu tot ceea ce apreciez din opera mea. Cum m-ai prevenit că nu trebuie să ne lungim mult în discuție, am să menționez doar câteva. Pe scurt, cartea mea de suflet este mereu ultima scrisă, ba chiar viitoarea, cea pe care o planific sau la care lucrez deja. Lăsând gluma la o parte, aș menționa ceea ce susțin alții despre ceea ce am scris eu. Majoritatea apreciază la mine eseistica, dar eu personal nu sunt de acord cu asta. Cea mai bună carte este considerată de unii a fi "De lingua universalis", un eseu larg despre limbaje și comunicare, apărut în anul 2007 la editura Antares. Tot din această categorie este menționată și cartea "Autograf", apărută în 2008 la editura Vinea. Însă "Eu și Dumnezeu", cartea mea de microeseuri din 2014, mi se pare cea care mă definește mai bine, este cea pe care eu o consider complet atașată de sufletul meu. Din categoria roman, desigur, cel mai mult este admirat volumul "Mogoșoaia - istoria unei tragedii", o carte reeditată de mai multe ori, care s-a bucurat de mult succes tocmai fiindcă rememorează tragicul accident din septembrie 1989, petrecut pe Dunăre la Galați, cam cu 100 de zile înainte de revoluție. Despre poezie nu-mi place să vorbesc, cea mai recentă carte este "Îndragostirea de zmeu" (2015) pe care o iubesc foarte mult. Numai că eu îmi iubesc la fel de mult și creația mea poetică din tinerețe, așa că... aici nu știu ce să zic.

D.L.: *Dețineți editura InfoRapArt de care vă ocupați cu foarte mult devotament. De ce o editură, de unde v-a venit ideea înființării unei edituri și care a fost scopul pe care l-ați avut în vedere atunci când ați întemeiat-o?*

P.R.: Am condus o vreme propria mea firmă de IT cu numele InfoRapArt. Și simțind că se cam apropia pensionarea (pe care, de altfel, o așteptam cu multă nerăbdare, să pot lucra neconstrâns la propriile mele proiecte de cărți), am avut grijă să trec în această societate și activitatea de editură. Azi singura activitate care mai există pe firmă este editura, aceasta are deja o vechime de 7 ani, sute de cărți scoase și se pare că este o editură de succes. În plus, această activitate mi s-a potrivit ca o mănășă,

aproape toate treburile necesare erau deja cunoscute și practicate de mine înainte, și toată experiența mea anterioară a contat foarte mult. Desigur, atunci când am înființat editura am avut în vedere să-mi scot și propriile mele cărți, destul de multe în proiect, dar și pe cele ale prietenilor. Am vrut totodată și să scap de apelarea la alte edituri, de calvarul de a sta la coadă ca să-mi aștept, adesea cu binecunoscuta nerăbdare de scriitor, propria mea carte. Și am reușit!...

D.L.: *Ați vrut vreodată să renunțați la statutul de scriitor? Dacă da, ce v-a făcut să credeți că este un avantaj în a renunța la literatură?*

P.R.: Cum să vrei să renunți la o asemenea pasiune? Nu cred că există și nici nu cunosc să fi existat vreodată o astfel de experiență. Dacă s-ar întâmpla așa ceva, cu siguranță aș fi pierdut. Așa că, aș vrea să trecem mai repede peste această întrebare, chiar dacă poate nu am fost suficient de convingător!

D.L.: *Din ce caracteristici denotă valoarea unui scriitor?*

P.R.: Asta e cu adevărat o întrebare grea. Adică nu întrebarea e grea, ci mie mi-e greu să fiu coerent în a lămuri chestiunea. Cert este că valoarea unui scriitor este dată de opera sa și de nimic altceva. Iar opera este valoroasă nu pentru că un critic i-a apreciat-o și a introdus-o într-un larg circuit de interes, de lectură, fie ea în vogă. Adesea o operă scrisă iese și singură la lumină, grație unor împrejurări și întâmplări pe care le-am putea interpreta ca un fel de destin al cărții. Critica de azi nu mai e ce a fost odată, există multe interese de promovare partinică, multe partipris-uri ce bulversează mult vechile trasee tradiționale ale cărții. După mine, cel mai important este ca o carte să ajungă la cititori, chiar dacă în țara noastră și acest demers este unul derutant, obositor, grav tulburat. E mai important să existe câteva instituții de depozitare a cărții, gen marile biblioteci, acolo unde trebuie să ajungă cartea. Ca să nu mai vorbim și de o promovare prin cataloage, prin rezumate publice care să circule, dar și de o depozitare în variante electronice, din ce în ce mai la modă astăzi. Și dacă destinul cărții a fost acela de a fi căutată neapărat într-o bună zi, ea trebuie să poată fi găsită. Desigur, odată cu opera sa, se desăvârșește și destinul scriitorului.

D.L.: *Care sunt avantajele în a scrie?*

P.R.: După mine, a scrie înseamnă în primul rând a lăsa ca măturie ceva din tine, atât pentru derulările și necesitățile prezentului, cât și pentru interesul viitoarelor generații. Pentru asta e nevoie să vorbim despre o valoare intrinsecă a unui text scris; altfel se observă ușor că, tot ce e neinteresant, dispare la fel de repede pe cât a apărut. În fapt, ideea asta de a lăsa ceva din tine, din experiența ta de viață, atunci când nu vei mai fi este o trăsătură umană care ține de ancestralitate. Unii însă mai scriu și din pofta de glorie, pentru că, trebuie să recunoaștem, scriitorii fac parte dintr-o tagmă privilegiată, atinsă de măreția umană. Dar ar mai fi și un alt unghi de vedere: mulți dintre cei ce scriu o fac adesea ca să-și găsească o liniște sufletească de care au mare nevoie, mai ales în anumite momente nefaste ale vieții. Iar asta nu e deloc puțin.

(continuare în pag. 27)

Lilia MANOLE

În dialog cu poeta Renata Verejanu

E un mare noroc să revii la creația poetică, educațională, culturală, editorială a poetului și omului de cultură Renata Verejanu... Personal am revenit în noiembrie 2014, amintindu-mi primele poezii ale poetei pe care prin anii '80 ai secolului trecut nu le citeam, le savuram. Astăzi Renata Verejanu, este o poetă integrată frumos în cultura europeană, cu un destin de excepție, unic între colegii de breaslă, prin toată activitatea care provoacă foarte multă bucurie și însuflă speranță. Chiar dacă aici, acasă, numele ei era ținut ascuns sub zeci de peceti, omul de cultură de un sfert de veac e cunoscut și la Consiliul Europei (Strasbourg), și la UNESCO (Paris) și în toată Europa... Cu lansarea în 1988 a Cenaclului "Grai Matern", poeta luptătoare este pe linia întâi a renașterii naționale și a procesului democratic, se află pe cele mai importante scene ale culturii naționale și internaționale, lansând anual nu câte o carte, ci câteva volume...

Lilia Manole: Onorată poetă, cum e să trăiești printre "ciudații" ce dețin puterea și miliardele lor acaparate atât de obraznic?

Renata Verejanu: *Accept și susțin că e necesar să revii la oamenii dragi, la cărțile dragi, la tot ce odată ți-a răscolot sufletul, te-a inspirat, te-a înălțat. Am și eu nume de oameni, cărți, locuri la care revin deseori, chiar dacă mai des doar cu gândul. Deși părinții și trei frați ca niște brazi sunt plecați la ceruri, dorul de baștină mă duce zilnic la cele șapte coline înalte și demne care țin sus, deasupra Nistrului, un sat de gospodari din nordul Moldovei...*

Integrarea în cultura europeană pentru un om de cultură din Moldova e foarte complicată. Cum se poate integra un scriitor care nu e editat de peste douăzeci de ani, într-un stat care este jefuit ziua în amiaza mare de chiar guvernanții săi? Ce s-a întâmplat cu acești demnitari în copilăria lor, în tinerețe, cine i-a umilit, înjosit așa, de au devenit adevărați monștri?

L.M.: Și de la copilărie, cum ajungem la talent, artă, cultură, recunoștință? Cum poetul și omul/cetățeanul a ajuns a fi Om Emerit al Republicii Moldova? Cum în asemenea condiții vitrege Renata Verejanu a putut străbate o cale sigură spre lumea ei dintotdeauna - Poezia? Cum a luat naștere Festivalul Internațional de Poezie "Renata Verejanu"?

R.V.: *Concepția mea filosofică este: omul e fapta sa. Cea mai frumoasă faptă e munca. Cine o deprinde din fragedă copilărie, e om fericit. Munca cea creativă e mai mult decât dragostea. Sau poate că e o fațetă a dragostei... cred, a dragostei de viață. A primi satisfacție de la muncile pe care le faci - e o mare fericire. E un leac chiar. Cel care e plin de dragoste de viață, de om, de muncă, dornic de a crea frumosul, binele - e înzestrat de Providență cu multe talente adevărate, nu presupuse. Omul talentat e un patri-moniul nu doar al neamului său, nu doar al timpului său...*

Eu am tapisat timpul prin care trec cu frumoase proiecte pe care mi le dăruia sufletul plin de Dumnezeu,

Poeta Renata Verejanu

proiecte în sens de evenimente literare, educaționale, culturale, editoriale, sociale... evenimente inedite pentru copii, adolescenți, tineri, pentru toate vârstele... Nu am cerut nimic în schimb - în clipa când implementam proiectul, plăcerea era de partea mea... Aș fi fost bucuroasă dacă proiectul implica un singur om, dar când numărul tinerelor talente a trecut de cincizeci de mii...

L.M.: Dar modestia dvs. nu a fost înțeleasă. Unii colegi au adunat în acest timp toate distincțiile posibile... Pensii speciale. Iară unul e "cetățean de onoare" în peste 50 de localități de peste Prut!

R.V.: *Poate că nu sunt scriitori, ci colecționari de distincții. Pentru mine, numele de Poet e mai mult decât numele de ministru, parlamentar, șef de stat... Poetul dispune de o bucurie aparte. După un sfert de veac de activitate rodnică îți închipui câtă energie pozitivă curge spre mine din toate părțile, pe unde trăiesc talentele lansate și promovate prin proiectele mele: de la Los Angeles până la Ulan Bator, de la Ecaterinburg până la Paris, de la Finlanda până la Argentina, Peru, Egipt, Australia, Coreea de Sud... și toate statele europene... în cazul celui mai recent proiect, a cărei protagonistă sunt...*

L.M.: ...și totuși, poeta a fost marginalizată, mai mult, au existat mai multe atentate la securitatea dvs. personală și a familiei dvs....

R.V.: *Dumnezeu le vede pe toate...*

L.M.: Poate că se cerea o ripostă?

R.V.: *Am dat-o: am permis Senatului Academiei Europene a Societății Civile să desfășoare Festivalul Internațional de Poezie "Renata Verejanu". Odată ce a fost anunțat proiectul, mi-am pierdut "prieteni"...* Îndată ce depistezi cine și ce este - riști să fii singur.

L.M.: Un talent autentic totdeauna a fost singur cumva... Și totodată nu singur: e cu gândurile sale,

(continuare în pag. 26)

cu ideile sale, cu cititorii săi... cu lumea care-l prețuiește...

R.V.: *Anume în această singurătate frumoasă am simțit în mine o putere creatoare nestăvilită... și o susținere permanentă din partea acestei puteri... După cea mai lungă noapte a lui 1988, când am creat originala mișcare a oamenilor talentați, patrioți, omenoși și blagorodnici - Cenaclul "Grai Matern" - am descoperit cât sunt de curajoasă și cât de mult țin la neamul meu... Peste ani aveam să descopăr că cetățenii blagorodnici, patrioții, nu sunt la modă într-o societate înrobătă, care alege în funcțiile de conducere ale statului pe cei mai lași, lacomi, perfizi și fricoși indivizi.*

L.M.: Aș dori să ne oprim un pic la proiectul literar-artistic al Academiei Europene a Societății Civile, la Festivalul Internațional de Poezie "Renata Verejanu", care a devenit un punct de întâlnire al valorilor literare din diferite spații de pe mapamond. Fiind protagonista acestui proiect, ne puteți destăinui cum de mica echipă de la Academia ESC a reușit chiar de la primele ediții să adune lumea poeziei acasă la Renata Verejanu, adică, aici, la Chișinău?

R.V.: *Spre deosebire de structurile ONG-iste care stau la subsuara puterii, societatea civilă cu adevărat liberă și independentă face minuni doar pe muncă de voluntariat. Fără multă publicitate, liderii Academiei Europene a Societății Civile au lansat proiecte foarte originale: de la Conferința Transfrontalieră a Tinerilor (desfășurată în ultimii 12 ani în parteneriat cu cele mai de prestigiu universități din Moldova, România, Ucraina)... la monitorizarea alegerilor de toate nivelurile și până la zeci de proiecte de durată. Și iată Festivalul Internațional de Poezie... Un proiect care place la toată lumea creatoare de frumos, un proiect pentru întreg spațiul limbii române, un proiect care se deosebește totalmente de festivalurile de până la și de după acest festival. Eu, fiind protagonista acestui Festival Internațional de Poezie, sunt invitată nu doar la Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor, ci și la multe din etapele locale, raionale, regionale, municipale... deoarece Festivalul se desfășoară pe parcursul a jumătate de an... Evident că sunt cointereseată ca festivalul să se realizeze cu succes, uneori pot avea și emoții deosebite, mai ales la etapele raionale care se transformă în sărbători grandioase ale Poeziei, la care participă 30-40 localități, cum au fost etapele raionale de la Ocnița, Cahul, Rezina, Căușeni, Drochia, Bălți, Chișinău...*

L.M.: Secvențele și reportajele foto și video ale festivalului ne-au uimit cât de frumos au fost desfășurate aceste etape prin toată Moldova... Multă lume vă percepe drept un mentor al acestor înălțări culturale, care se desfășoară în centrele de cultură, unde sunt selectați participanții, la fața locului. Dar cum se procedează cu poezii, declamatorii, eseistii, compozitorii și traducătorii de peste frontierele Moldovei?

R.V.: *Participanții din diferite țări expediază materialele on-line. Mica echipă de doctoranzi are mult de lucru. Referitor la membrii Juriului Internațional, cunoscând lumea scriitoricească destul de bine, e normal că sugerez și eu un nume al unei sau altei personalități, care aș dori să facă parte din acest proiect literar-cultural. Organizatorii uneori mă susțin, alții - nu.*

Boem@ 1/2016

L.M.: Internetul e o sursă excelentă de comunicare. Membrii Juriului Internațional, înclin să cred, sunt pe cât se poate de obiectivi, doar că lumea scriitoricească nu dispune de avioane la scară, și nu toți au posibilitatea să vină la Chișinău, la Spectacolul de Gală și Decernarea Premiilor. Care sunt greutățile pe care le întâmpină un Festival realizat doar pe muncă de voluntariat, fără a fi susținut financiar de "statul capturat", vorba Secretarului General al Consiliului Europei.

R.V.: *Știi, recent, la intrare în oficiu am fost "prinsă" de o doamnă care îmi zise: "D-na Verejanu, am venit să-mi dai lista de sponsori, și eu vreau să fac un festival". Surzând, fără să o întreb cine este și de unde a căzut în calea mea, i-am răspuns: "Scrieți: Renata Verejanu". Ea m-a privit neîncrezătoare, și eu am privit femeia îmbrăcată în câteva sute de mii de euro, care a coborât dintr-o limuzină de un million de euro, și am întrebat-o: "Cum se întâmplă că noi, intellec-tualii, cu un venit de cincizeci de euro pe lună, trăim așa de frumos de parcă am fi milionari, și voi, cu milioane și miliarde de euro (furate) trăiți ca niște cerșetori?!"*

L.M.: Mulțimea de proiecte create și implementate de dvs. provoacă admirație. Cum să nu te admire o lume?

R.V.: *Nu să te admiri mai întâi, să te prețuiești tu însuși - e cu mult mai mult. Această recunoaștere a propriilor competențe - îți dublează talentele, hărnicia, omenia, bunăvoința, dragostea de oameni și viață... În asemenea stare omul de creație nu poate trăda, invidia. El crează frumosul nu atât pentru sine, cât pentru alții.*

L.M.: Luciditatea pe care o enunțați și în poemele dvs. se bazează pe un puternic accent moral. Ați luptat și luptați împotriva a tot ce înseamnă lășitate, trădare, lipsă de educație... De o viață munciți pentru valorile acestui neam. Care ar fi la ora actuală îndemnul poetei Renata Verejanu către tânăra generație? Vă întreb, pentru că ați reușit prin eforturi civice, morale, educaționale și de drept să deveniți un poet universal. Drumul a fost anevoios, dar am sesizat din biografia dvs. ideea că sunteți un om care luptă perpetuu.

R.V.: *Invit toată lumea care creează, indiferent de domeniu, să-și ocrotească talentul și să nu se lase intimidată, oricât de puternică și periculoasă ar fi presiunea asupra fiecărui creator.*

L.M.: Poetul Nichita Stănescu, poezia căruia este de multe ori tangențială cu lumea dvs., scria: *Să punem șapte coroane nu pe capul poetului, ci pe verbul versului.* Definită "poeta metaforei în flăcări", ați simțit cu certitudine verbalizarea poeziei pe care o scrieți, creând în ea un atare cadru lumesc, deprins din diferite perioade ale vieții și ați creat de minune o capodoperă. Ați știut că veți atinge astfel de dimensiuni, care rămân pentru majoritatea doar ipotetice?

R.V.: *Eminescu - Blaga - Stănescu... e acea cărăruie pe care am căutat să fiu nu întâmplător, ci*

(continuare în pag. 27)

prin munca mea zi de zi, prin realizarea darului/harului dat de puterea divină... Puterea ideologică intimidează Omul de creație până în ziua când acesta descoperă puterea creatoare, de care dispune conștient sau inconștient. În clipa când se descoperă pe sine însuși – scriitorul (poetul, prozatorul, dramaturgul, eseistul) nu luptă cu puterea ideologică, o ignoră. Creatorul adevărat detestă nu doar bârfele, ci și bârfitorii. O personalitate precum e academicianul Mihai Cimpoi nu dispune de cuvinte folosite de politicieni la mitinguri - domnia sa face analiză profundă, scoate la suprafață adâncimile pe care ochiul simplu de cititor nu le poate pătrunde și percepe. Pe când un manipulator al regimului se poate năpusti asupra unui sau altui scriitor cu atâta răutate, de parcă ar dori să-l sfâșie, să-l înghită, astfel dezgolindu-și invidia și nimicnicia. Până la apariția editorială a antologiei Ofranda omeniei (1989) manipulatorii regimului totalitar au lovit în mine atâta, că n-ar fi rezistat nicio cetate a lui Ștefan cel Mare și Sfânt. Apoi, reținându-mi manuscrisele, amuțiseră un sfert de veac, timp în care eu am scris și am scris. Acum, când am dat riposta, editând în ultimii zece ani peste cincizeci de volume, în 2015 editând și primele șase volume de OPERE ALESE, când Festivalului Internațional de Poezie adună lume de peste tot, devenind o tradiție, - se găsește un manipulator, parcă azi trezit, și, neavând puterea să înfrunte verbele și metaforele despre care dumi-tale zici, se întoarce în timpul regimului totalitar, caută o frază cu care mi-a biciuit cărțulia de debut (1979), și cu această bârfă începe să laude o colegă, plecată deja în lumea celor veșnice. Ce aș fi putut să-i zic unui manipulator al regimului totalitar, trecut în slujba regimului oligarhic? Ce mi-a venit, în clipa când întâmplător l-am întâlnit: "Zadarnic încercați să mă certați cu morții". Am surâs, și în aceeași seară am scris un poem cu acest nume, acum e un titlu de carte: "Zadarnic încercați să mă certați cu morții".

L.M.: Onorată poetă, mă închin forței dvs. poetice și civice, sacrificiului adus culturii, poeziei, artei, renașterii naționale și spirituale. Eram studentă când ați organizat Cenaclul "Grai Matern", acum UN SFERT DE VEAC, în martie 1991, sărbătorirea pentru prima dată a Zilei Unirii, și încă în Piața Marii Adunări Naționale... Văd și azi cum plutesc pletele blonde ale poetei Renata Verejanu, prinsă în Hora Unirii, și neînfricată poetă îndemnând pe câte cineva dintre cei care stăteau pe margine, prinși de frică, să se prindă în Horă... Or, URSS încă era, și mulți nici nu-și imaginau să nu mai fie. Cenaclul "Grai Matern", fondat și condus de dvs., atât de prezent și azi în viața tinerei generații, ce a fost, ce este?

R.V.: O primă structură a Societății Civile din Moldova, unică și modernă ca și toate celelalte zeci și zeci de structuri pe care le-am creat spre a promova un stat de drept, o mass-media liberă, o cultură descătușată, un nou fel de educație a tinerei generații care să-și cunoască istoria și adevăratele valori... Aceste structuri constituie în prezent o unică rețea de ONG-uri cu adevărat libere și independente: Rețeaua OMCT, un edificiu spiritual unic în spațiul românesc. Ne vedem la prima ședință din 2016 a Cenaclului "Grai Matern", la 15 ianuarie.

L.M.: Cu Doamne ajută!

D.L.: Credeți că în anumite etape ale vieții ați fi putut progresa mai mult decât ați făcut-o?

P.R.: Nu prea știu ce să cred din acest punct de vedere. Uneori pot crede că, în anumite momente, n-am avut șansa ca să reușesc mai mult, mai devreme, mai apăsător. Dar nu regret neapărat acele clipe, pentru că, sincer cred, din fiecare mic sau mare eșec am avut de învățat câte ceva care apoi mi-a folosit în experiențele ce au urmat. Așa că, nu pot să pun toate acestea în balanță, fără să trăiesc un vag sentiment că pot aprecia eronat.

D.L.: Cât de multă încredere acordați criticilor contemporani?

P.R.: Tocmai cred că am răspuns parțial la întrebarea asta mai sus, în pledoaria mea pentru valoarea unui scriitor. Eu însumi fac critică, dar părerea mea despre critica de azi rămâne una proastă. Majoritatea criticilor importanți s-au grupat în câteva „biserițe” care nu promovează opera, cât promovează autorul. Și dacă trebuie să promovezi un autor, normal că vei promova și cartea acestuia, pe drept, dar uneori și pe nedrept. În fond, părerea unui critic, chiar dacă este el doct în domeniu, este totuși una superficială, adesea subiectivă (nu o dată poți vedea că doi titani în arta criticii au păreri total opuse despre una și aceeași lucrare). În plus, la volumul imens de carte ce apare azi pe piață, criticii nici nu mai au cum să facă față, au devenit o breaslă nesatisfăcătoare, incompletă, consecința fiind că multe cărți apărute nu mai au șansa să ajungă în mâna unui critic serios. Acest fenomen a condus, desigur, la acoperirea acestor necesități cu o soluție de criză, mulți dintre autori erijându-se în critici literari și comentând cărțile prietenilor, apropiaților etc. Însă n-aș putea spune că fenomenul este unul nociv, în fond, societatea își repară din mers rănila. Dar nici prea benefic nu pare a fi, consecința imediată fiind aceea că se scrie multă carte proastă.

D.L.: Având la bază experiența dumneavoastră personală cu cele câteva volume de poeme, care considerați că este azi mai apreciată de către cititori: poezia în vers liber ori cea în vers clasic?

P.R.: Eu personal n-am nimic cu poezia scrisă încă într-o prozodie clasică. Dimpotrivă, îmi place! Dar îmi place doar în măsura în care spune ceva, are cumva un mesaj, păstrează rigorile compoziției la cote suficient de bine conturate, nu este - așa cum adesea am ocazia să văd astăzi - o simplă trudă de versificație, fie ea și perfectă, nefiind nimic altceva decât un amalgam de idei și cuvinte bombastice, aiuritoare, importante doar în măsura în care potrivește bine o rimă sau un ritm. De cealaltă parte, poezia își urmează cursul în modernitate, este firesc ca ea să evolueze, nu neapărat pe drumul pe care o vedem astăzi, și e bine că mulți dintre scriitorii de azi sunt preocupați nu numai de evoluția limbii literare, dar și de destinele legate de canoanele creației literare. Cu această ocazie, mărturisesc aici că îi disprețuiesc pe cei care nu văd creația literară de azi decât în preceptele în care ei o scriu și din acest punct de vedere nu suportă aproape deloc compromisurile, nici măcar în sens evolutiv. Despre cititori, ce pot să spun? Deliricizarea de azi îi alungă

(continuare în pag. 30)

Ion Tutunea-HERCINICUL

PROPRIA DRAMĂ HAZLIE

Ce e mai înălțător
mai mulțumitor decât facerea snopilor când
simți enigmatic gâlgăitul sevei în grâul răscopt și
sănătos drumul gândului meu năstrușnic
neabătut vagabond se despletește esenian numai printre
scoruși printre dune de nisip mișcătoare unde
înflorește visarea împărătească a chinutei flori de piatră
care destăinuie singurătățile printre înșihăstrite
morminte unde
Eu sunt poate o simplă fantomă – o umbră fantomă a lui?...
Reinventă-i pe Shekspeare
să vă readucă aminte că v-a creat
scena vieții și pe voi înșivă actorii
jucătorii propriei drame hazlii!...

PIROANE DE URLETE

M-am descotorosit anevoie de mine
de mine cel de demult
de mine cel de alaltăieri
de mine cel de ieri
de mine cel de dintotdeauna
alăptat de un sfârc solar
de dumnezeiască lumină –
de un sfârc de lumânare
aprinsă dinlăuntrul credinței
din pântecul credinței
în suflet veșnic sălășluitoare
momentan vestitorul
așteptat răbdător
ca un miriapod cu nenumărate picioare de cuvinte
alerg pe pagina cerului năucit
răstignindu-mă cu piroane meteorice
de urlete înnăbușite...

RITM NEBUNESC

Un mîl de plumb sau mălos plumburiu precum
gândurile mele întortocheate care mă prigonesc
devenindu-mi pleopă de sicriu și
sunt suriu bacovian la tîmple
precum nourii după întarziatele explozii...
O centură de pulberi stelare mă înconjoară –
văzduh pretutindeni – brâu de enigmatici corali
prin bombardări fluorescente arborescente de gânduri...
S-a revărsat peste buzele răbdării amarul...
Pe catapeteasma cerească fulgerul mîniei își
scapără asurzitor nemilos amnarul – să
fumege plopul trăsnet de lumina occidentală
germinată într-un ritm nebunesc
așa cum eu am partener permanent în poezie
fulgerul metaforei incandescent neînlanțuit
precum Prometeu înaintea pedepsei...

INTERIOR ÎNSTELAT

De dincolo de neguri înșuvițate
săgeți solare prevestitoare dezleagă mănunchiuri de
zboruri îndârjite înspre necunoscute înalturi sau
înspre cel mai adânc interior înstelat de nădejde...
Șuieră în mine dragostea prin tuburi de orgă
șuieră fluierale dorului durute de eternitate și
nu vreau să o simt și o flacără îmi mistuie
cuvintele meditate de o trăire îndelungă
dezordonată...
Obosit de atîta mistuitoare inutilă viețuire
Doamne destinde-mă puțin destrămat în nemurire...

NĂVOD INUTIL

Aidoma cozii de scorpion
încrâncenată permanent de atac
sunt sechestrat într-un potrivnic văzduh
înăbușitor pentru încolțirea cuvintelor...
Prin furcile caudine ale ispitei am
trecut împlătoșat în înfricoșător de frumoase
întortocheate metafore pârguite în solitudine subt
plumburiul nourosul cer bacovian
dintr-o băltoacă vulcanică sporovăitoare
acum stinsă încremenită
măiestrit lucrată într-o incredibilă cupă
de proaspăt pietrificată lavă...
Sunt un năvod zămislit inutil
în care nu se mai pescuiește nicio iluzie...

MEDUZELE CONTEMPLĂRII

Ceasornicul își mișcă toate roțile deodată
se învârtesc se învârtesc se învârt...și rostește:
de aș avea construit axul pe care astrele toate să se
rotească și-n ochi năruite în mările de întuneric și-n
mările de întuneric adânc scufundate și galaxiile
domesticește-le Doamne înfige-le - pumnale în
inima mea -
albe meduze zdrențuite fluturătoare ale
contemplării...
Rătăcitor prin stufărișul tinerelor amintiri foșnitoare
primește-mă-n valul învolburat ce te cuprinde
primește-mă-n liniștea caldă ce mă așteaptă -
sâmbure neastâmpărat de furtună...

DIABOLICUL DANS

Diabolicul dans scânteietor în tunele de sânge
devenite gâlgăitoare s-a oprit
stărnindu-mi solzi de oboseală peste
pleoapele de amurguri îngroșate și un ecou mă
înfășoară în falduri de sunete amorțite
în care înveșmântați aștrii dau în clocot precum
bobul de porumb încins zemuitor de soare
păsările gândului obrăznicit să îl ciugulească
precum clonțul îmbătrânirii mă ciugulește
strop după strop halcă după halcă deci
putreziciune după putreziciune așadar
transformare după transformare...
Nu mă îngenunchează nourii morții
doar curcubeul de după...

Carol FELDMAN

DOMNUL CU CĂTELUL

Nu pot spune că titlul acesta nu mi-a fost inspirat de titlul celebrei nuvele a marelui Cehov, "Doamna cu câțelul", fără contingentă de conținut cu aceasta. Căci personajul povestirii mele-portret cu... fantezie, și partenerul său patruped, câțelul lui, aparțin cu totul altor vremi, altei lumi, decât celor ale Annei Sergheievna, nobila doamnă și al ei câțeluș, zămislit de magistralul clasic rus.

Pe Moșe al meu, de care vreau să vă povestesc, l-am cunoscut în urmă cu câțiva ani, când mi s-a transmis numele lui, însoțit de telefonul său, notate pe un fel de "carte de vizită", fiindu-mi recomandat ca electrician, bun meseriaș și băiat de treabă. Și așa cum problemele de electricitate, în diverse ipostaze cotidiene, nu lipsesc, mai ales într-o casă în care nimeni nu se prea pricepe la acest capitol, după un timp am apelat la serviciile profesionale ale electricianului ce ne fusese recomandat, telefonându-i. În totală contradicție cu experiențele din trecut ale unor asemenea „apelări” la meseriașii autohtoni, din orice branșă, pentru vreo intervenție de control sau reparație urgentă, experiențe care nu-i prea complimentează pe acești breslași – mă refer la punctualitatea și încrederea în ei – Moșe, electricianul nostru, a venit fix la ora convenită, și-a făcut cum trebuie treaba și a cerut și un preț mai mult decât rezonabil! Ceva, aproape ieșit din comun! O surpriză plăcută, căreia i-a urmat o alta, de contact: Moșe ne-a întrebat, în ivrit, privindu-ne amical – "Dumneavoastră sunteți din România?"

Răspunsul fiindu-vă cunoscut, nu va mai trebui să vă traduc conversația cu noul electrician, mai ales că de la început am simțit că româneasca-i stă mai lesne pe limbă decât graiul sfânt...

După întrebările și răspunsurile care au însoțit – aproape firesc – lucrul electricianului Moșe în casa noastră, în timp ce-și căuta prin cutia de scule... el știe ce, mi-am pus și eu la încercare "chestionarul", întru satisfacerea unor curiozități cu nuanțe... scriitoricești... Și la acest capitol am avut plăcerea să constat că interlocutorul meu este un partener de conversație deschis și plăcut.

Ei, ce-l poți întreba pe un om care-ți vine pentru prima dată în casă, nu în vizită, ci ca să-ți aranjeze sau să-ți schimbe vreo fază din sistemul central electric ce ți-a pricinuit vreun scurt circuit – să zicem? După explicațiile profesionale primite, din care ceva am reușit oarecum să înțeleg..., au venit și câteva întrebări diverse... Așa..., ca să mai aflu câte ceva... Să știi câte ceva despre persoana care "te vizitează". Din asemenea câteva întrebări lapidare nu poți însă scrie ceva mai consistent, dacă te gândești cumva să scrii despre careva niște rânduri... Și mi se părea, simțeam că insul ar merita să fac acest lucru. Înfățișarea lui de "om de treabă" (nu-mi cereți amănunte la

această "calificare"), părul răvășit, față zâmbitoare, precum și înclinarea lui spre "hai să ne mai spunem câte ceva...", erau la el elemente care aproape că te îndemneau să... deschizi cărțile de joc... Un om căruia - ca și mie - nu-i displace să ia o vorbă-n gură... Cu toate că, de la o prima întâlnire, primul contact de acest fel cu un potențial erou de povestire-portret, lucru care mă preocupa atunci, tocmai în timp ce omu-și făcea meseria cu cleștele-patent și firele de liță, mi se părea ceva cam pueril. Dar de multe ori (nu chiar de prea multe ori!), aflându-te în asemenea situații, socotelile gândurilor nu se încheie îndată. "Providența" îți facilitează și alte ocazii ce vor întregi intențiile inițiale. Și în drumul cunoașterii lui Moșe electricianul ca om, au mai intervenit, aproape firesc, niște împrejurări de... "bun augur", ca de pildă: încă vreo două-trei scurt circuite, sau schimbarea unor faze, ori montarea unor puncte electrice, sau controlul unor aparate electrice care-și opriseră funcționarea, etc., etc. Prilejuri binevenite într-o îmbogățirea chestionarului biografic de cunoaștere a acestui om, despre care stabilisem în gândirea mea, că ar merita să scriu. În plus, fiind vorba și de cineva care locuiește la numai o depărtare de două blocuri de casa noastră, meseriaș bun și punctual, recomandat de la unul la altul, iată că, prin conversațiile cu el, începe să se contureze – cu puțină fantezie – biografia "eroului" meu. Încep să-i alcătuiesc – chiar dacă nu cu de-amănuntul cunoscut – portretul pentru scris. Mai ales că și el, Moșe în persoană, era un bun colaborator: dădea binevoitor răspuns la orice îl întrebam. Cine e, de unde a venit, familia, copiii, ș..a.m.d.

Așadar, repet, însoțită de nelipsita-necesara fantezie scriitoricească, iată povestirea ce ne dezvăluie cine e personajul meu, Moșe electricianul, cunoscut și îndrăgit cam de toți cei din cartier. Îmi permit un zâmbet, amintindu-mi de popularitatea legendară a lui "Moșe Ventilator", personajul care l-a făcut pe actorul Bodo* să-și înceapă glorioasa sa carieră; ca și de tizul meu din presă - "Unu' Moșe". Electricianul meu, Moșe, nu are nici o contingentă cu vreunul dintre cei doi amintiți. Să-l numim, deci, simplu – Moșe electricianul. Și ce-i cu titlul, cu Cehov?! Doamna/domnul cu câțelul? Veți afla în continuare.

Omul nostru trăiește singur, căci s-a despărțit de nevasta cu care, cam în urmă cu vreo douăzeci de ani, plecase în America; a lăsat-o singură acolo - nu au copii - și el s-a întors în Israel. Mi-a spus că nu s-a putut acomoda la viața zgomoasă din marele New York și după aproape două decenii și-a recăutat liniștea de la Bat Yam. E bine că mai există oameni care-și regăsesc liniștea aici, la noi!... Mă miră și pe mine, dar uite că mai există și din aceștia. Nu am încercat să comentez cu Moșe acest aspect destul de delicat și complex, pentru a nu atinge fibre prea vibrante... Și mai ales, personale. Alegerea sa, alegere cu care se pare că, de fapt, s-a împăcat - dovadă, liniștea sufletească pe care o văd aproape tot timpul pe fața lui, mă convinge că trebuie să discutăm mai mult... aspecte generale... Și mai ales, dându-i lui prioritatea în

(continuare în pag. 30)

alegerea temelor conversațiilor noastre. În care - sesizez - relațiile "el" și "ea", sunt evident evitate...

Deci, omului nu i-a priit Unchiul Sam și s-a întors acasă, la casa părintească. Al cărei singur moștenitor e el, Moșe. A avut și o soră mai mare, dar nu mai trăiește. De la sora aceasta a rămas un băiat. Are peste 20 de ani și acum, ca și el, odată, "încearcă" să cunoască țara tuturor posibilităților; să vadă ce-i poate ea oferi mai mult ca unchiului...

Am înțeles că unchiul Moșe nu a încercat prea mult să-și convingă singura lui rudă pe care o are aici, să nu facă această încercare.

În urmă cu vreo doi ani, cam nu după multă vreme de la întoarcerea mea aici – sora mea nu mai era în viață – băiatul ei tocmai terminase armata, într-o zi ședeam cu el pe o terasă la malul mării și discutam despre ce-ar vrea să facă în viață, știind că nu-și prea fixase direcția. De atunci mi-a spus c-ar vrea și el să încerce America. Nu a găsit în mine un mare potrivnic la acest proiect, cu toate că știa, normal, că făcusem reversul după atâta vreme; dar nici vreun semn de susținere nu a descoperit din partea mea. Adevărul este, că motivul reîntoarcerii mele are mult din ceea ce și viața mea particulară m-a impulsionat ca să iau această decizie. Mult mai mult decât motive de ordin general. Care nici ele nu au lipsit, dar au venit ca o completare și nu ca pricina principală. Și totuși, am găsit de cuviință atunci când am stat de vorbă cu nepotul meu pe malul mării, să i le prezint, oarecum, cu amănunte. Țin la el. În afară de mine nu mai avea pe nimeni, căci tatăl lui murise de când el era copil mic și sora mea nu s-a mai recăsătorit. Zic: el nu mai avea pe nimeni, ca și când eu, în afara de el, mai aveam pe cineva! Da' eu sunt ceva "special"!... Eu sunt un fel de... liliac... - animalul care toată viața stă agățat de coadă și zboară numai pe întuneric... (Nu am prea priceput ce a vrut să spună cu asta Moșe, deși m-a amuzat oarecum comparația, însă nu i-am cerut explicații... Se pare că mai târziu am înțeles ceva...). I-am spus atunci – continuă Moșe, că din experiența mea generală cu America, ar avea și el câte ceva de învățat. Mai ales că poate-l trage și curiozitatea. „La ce folos? – m-a întrebat. Fiecare are dreptul să încerce pe barba lui.” „Da, i-am spus. Normal că fiecare are acest drept. Dar dacă eu, având experiența mea de viață, pentru care am plătit un anumit preț, câteodată chiar dureros și pot acum să te scutesc pe tine de plata asta, măcar parțial, să nu o fac? Dacă și tu vei trebui să mergi pe vreun drum pe care eu l-am parcurs deja și știu că după colț, de pildă, este o groapă în care-am căzut, să nu te previn? Să te las să cazi și tu în ea?” „Dar dumneata ai căzut în ea și ai ieșit, nu? Ai făcut-o singur, nu?” – m-a întrebat puștiul. „Singur, i-am zis. Cine-ai vrut să mă ajute?” „Deci viața te-a învățat cum să continui. Vreau să mă învețe și pe mine. Cred că nu trebuie să-mi fie frică și nici să caut pe cineva ca să mă împacheteze în vată...” „E ambițios puștiul! De aia a plecat acum în America și mi-a lăsat mie, să-i țin până se întoarce, cățelul. Are un french bulldog care-mi ține mie acum de urât.

- Îți plac animalele?

- Mai mult ca oamenii.

L-am văzut ieri prin parc pe Moșe cu "bulldogul" lui mare cât o pisică, pe care-l ducea legat de o curea lungă. Moșe mergea parcă grăbit, cu pasul precipitat, așa că-ți

Boem@ 1 / 2016

dădea impresia că se duce mai curând să repare undeva vreun scurt circuit și nu că a ieșit cu cățelul la plimbare. Fornăind și mergând cu pași mărunți și repezi, cățelul cărn gri, cu blană scurtă și lucioasă, îi ținea pasul lui Moșe, parcă făcându-și îndatorirea.

- Șalom! Asta e?

- Da. L-am scos la plimbare. Am grijă de el. Ce să fac? Mi l-a lăsat în pază.

- Ha, ha. Eu știu că ei, câinii, păzesc oamenii, nu că oamenii-i păzesc pe ei...

- Se mai întâmplă și așa ceva. Nu vezi ce mic e?

- Nu mai crește?

- Asta e. Nu mai crește.

- Până la urmă, nu-l mai dai înapoi. O să rămână de-acum al tău.

- Eu știu? Dacă stăpânu-su se-ntoarce... Dacă nu, să rămână al meu. Tot sunt singur. Nu? Ha, ha, ha....

- Mă amuză tovărășia voastră.

- Să nu te apuci să scrii ceva despre asta.

- Nu-ți promit.

- Că ce? Că n-ai să scrii, sau că da?

- Amândouă.

- Da' ce-s eu, „Doamna cu cățelul” a lui Cehov?

- Oho, m-ai dat gata! Ai citit nuvela?

- L-am citit pe tot Cehov. Am acasă toate operele lui. Dacă vrei, pot să-ți împrumut.

- Mulțumesc! Moșe, ești un Domn...

- Vezi, ai un titlu: „Domnul cu cățelul”! Ha, ha, ha...

Vedeți cât de complexă este viața! Și oamenii, mai ales! Morala: nu judeca un electrician care vine să-ți facă vreo reparație numai după lița pe care ți-o schimbă la contor...

* Iacov Bodo, actor foarte cunoscut.

(urmare din pag. 27)

pe mulți, desele metamorfoze ce țin de compoziție pot deruta. Poezia postmodernistă place mult în rândul celor care o crează, cititorii puri, amatori de poezie în vers liber cred că sunt totuși puțini.

D.L.: Care este cel mai mare proiect la care lucreți în prezent și când s-ar putea bucura cititorii dumneavoastră de el?

P.R.: Am în lucru un roman, aproape gata, la care lucrez de mulți ani și care sper că va apărea în câteva săptămâni. Dar mai am niște proiecte pe care însă nu vreau să le anunț public, mizând, desigur, pe efectul de surpriză.

D.L.: Vă mulțumesc mult și vă urez mult succes!

Mircea Marcel PETCU**JOC**

Pe înstelata boltă mută
 așteaptă clipa
 un răspuns
 să amuțească universul
 și soarele
 într-un apus...
 dar trec pe undele
 deșarte
 crâmpeie de atomi
 bizari
 ce ne transformă
 pentru-o clipă
 în lucrurile ce dispar.

SE ÎNTÂMLĂ

De câte ori
 pleci
 se întâmplă câte o
 nenorocire,
 încearcă să rămâi și poate
 atunci
 viața va lua o altă
 turnură,
 vor dispărea
 nenorocirile
 iar viața va deveni
 un cântec
 ce poate fi
 nemuritor.

MĂ DOARE

Când am să mă
 întorc
 am să-ți spun
 cea mai frumoasă
 poveste
 din viața ta,
 dar până atunci
 trebuie să știi că
 mă doare
 când trece o zi
 fără să-ți aud
 vocea,
 sufăr când nu-ți văd
 zâmbetul
 ce-mi luminează
 zilele
 și-mi face viața
 mai frumoasă,
 mă doare când

mă trezesc și
 nu ești lângă mine,
 da...te iubesc atât
 de mult încât
 vom trăi
 cea mai frumoasă
 poveste
 de iubire

HAOS

Privește cerul,
 un haos ordonat
 plin de puncte
 luminoase...,
 de aici pornesc
 nebuloasele lumii
 și tot aici
 se întorc
 transformându-se
 în certitudini
 viitoare.

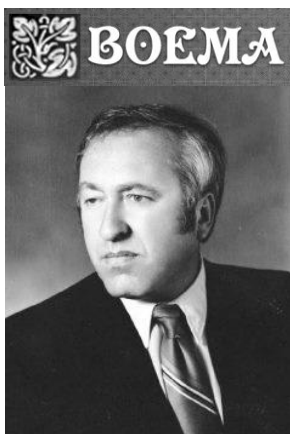
AJUNS

Merg fără rost
 pe un coridor
 întunecat
 mă ciocnesc
 de oameni cunoscuți
 care au devenit ciudați
 și-mi aruncă
 în flăcări
 gândurile bune,
 sufocându-mi Eul,
 omul e o lume
 arzândă
 și fiecare om
 un coridor pierdut
 ajuns într-un loc
 necunoscut
 și-n întunericul înghețat
 îți ucizi gândul necunoscut
 ce te-a acaparat.

TRECERE

Am sorbit din
 lumina
 viselor de ieri,
 am înflăcărat
 umbrele viitorului,
 am încurcat pletele
 vântului
 cu râsetele noastre,
 am împletit în raze
 iubirea,
 iar
 lutul viitorului
 l-am făcut
 poveste.

Ioan TODERIȚĂ

Păsări semne de mirare

Se sfădesc pe-un bob de soare
Aruncat de-un zeu în geam
Păsări semne de mirare
Și tăcere cât un gram.

Do-re-mi, vestind preludiv
Simfoniei siderale
Trec prin crâng, prin gând la vale
Și-am scăpat în dreaptă unghiul.

Două frunze trag pe ață
Un păianjen fără față
Și-a-nvățat să stea-n picioare
Un copil pe-nfățișare.

A înveșmântat cuvântul
Pleoapele pe dinăuntru
Cu tăcere inelată
Pâinea crește în covată.

Simțiri extreme

Pasărea vâslește-n apele luminii
S-au desprins magneții-n capete de linii
Lacrima învață cum să cadă-n punct
Plânge fiecare în privire stând

Amintirea e o ipoteză falsă
Și accept sărutul redus la absurd
Inima în inimi face cale-ntoarsă
Gândul rățăcește de la nord la sud

Perihelii ample și simțiri extreme
Păsări de cenușă au dospit în pumn
Un copil azvârle pagina cu semne
Dintr-o carte ruptă și-a pășit pe drum.

Dimineată cu trandafiri

E din flori de măr văzduhul
Înmuat în tuș și vin
Pe picioare-abia mă țin
Și-n suflare îmi dau duhul

M-am spălat pe mâini și față
Cu sineală și venin
Am să trec din nou prin viață
Când mai mult, când mai puțin

S-a rotit în ciur făina
Și a nins cu trandafir
Orbul dă pe soare vina
Stând în lacrimi infantil

Despletind mărgăritare
S-a sfârșit un felinar
Și mă ung pe mâini cu jar
Și mă mângâi în pumnale.

Trecere prin moarte

Pădurea conversează cu un salcâm mirat
Sub aripa stelei și s-a scuturat
Frunza înfășoară aerul lichid
Cu priviri de pește și celuloid
Într-o lumânare cu obrazul rumen
Recitind o carte am pierdut un lumen
Litera scâncește și din mână-o scap
Scriu cu pana prinsă-n ochi și metacarp
Între mamă și tată se așează firesc
Un copil cu pasul concav și convex.
În cuvânt o clipă cred pe jumătate
Și gândind la tine am trecut prin moarte.

Înserare

Clarinetul cu tristețe
Dintr-un punct ne dă binețe
S-a rotit salcâmul lunii
În privirea cu petunii

Alambicul cu octave
Strigătul de om mă arde
A scornit tăcerea-n pruni
Trâmbița cu plecăciuni

Litera mănunchi cu semne
S-a oprit în punct și geme
Trandafirul negru arde
În grădina cu smaralde

Într-o carte pe-ndelete
În cuvânt azvârle cu pietre.

Naștere în rădăcini

Caii visează la marginea biciului
Și-a făcut cămașă dintr-un ciur ariciul
Pasărea-n măcieși se prostituează
Și izvorul umblă în pământ cu-n clește

Dau răgaz secundeii să-și ademenească
Ceasul în perete, slobozit din câmp
Cât privesc la tine, în celulă stând
Și-n spirala ierbii gata să plesnească

Fata ține-n mână rădăcini să nască
Făt Frumos din lacrimi sare în fântâni
Cumpăna se-nalță buzdugan pe casă
Și a doua oară trece-un ins prin lumi.

Veronica TEODORU

SUB ACOPERIRE

Nu știu câți poeți mai sunt în oraș.
 La un ultim recensământ
 Cifrele au fost falsificate
 Sau completate din burtă
 Nume, adrese...
 La o verificare prin sondaj
 Constați că la adresa respectivă
 Stă Nimeni.
 Asta pentru că toți
 Stau ascunși,
 Își fac rost de măști,
 De nume, de joburi bine plătite.
 Nu mai există poet
 Fără haine și ghete.
 După asta îi mai cunoșteați...
 Merg pe stradă cu priviri suspicioase
 Și sfredelesc până-n străfundul
 Poeziei fiecăruia
 Doar, doar oi demasca pe vreunul!
 Oricine ar putea fi poet
 Sub acoperire!

MONAHALĂ (parodie)

Doi bureți anahoreți
 Parteneri în chinovie
 Stau pe cada cea pustie
 Scărpinând spinări de schimnici
 Într-o mare isihie.

Și-și vorbesc cu scumpătate,
 Și cu amabilitate
 Despre-nalta lor menire
 De-a spăla ce duci în spate
 Și de-a pieptăna păcate
 Într-o veche mănăstire.

Și discreți, cei doi bureți
 Depănau povești pufoase
 Alinând de pustnici oase
 Povestindu-și tinereți,
 Pe când agățați de case
 Într-o stare vegetală
 S-au desprins de regnul verde
 Evitând viața banală.

STRIGĂT

Îmi vine să strig lumii întregi unele lucruri
 apoi mă gândesc
 să nu-i trezesc pe unii din somn.
 Îmi înghit strigătul care se așează ca un nod
 de-a curmezișul
 în calea gândurilor,
 dar gândurile își văd nestingherite
 de joggingul lor cotidian
 pentru menținerea în formă, pare-mi-se!

Și se adună, se adună
 toate lucrurile astea nestrigate
 într-un căuș de suflet până se umple la refuz.
 Și să vezi atunci strigăt!

MOARTEA UMBLĂ CU MOTOCOASA!

Nu mai prididea și ea
 În ultima vreme
 De-atâtea boli, e-boli și ciume...
 Se hotărâse să-și ia o motocoasă
 De Black Friday.
 Printre miile de oferte tentante
 A găsit-o pe cea mai bună
 Și-a început cu STI(H)L
 Să-și facă treaba mai rapid
 Decât înainte, astfel încât
 Îi rămânea destul timp
 Pentru un rol secundar
 În „Scary Movie”!

BEȚIE CU URMĂRI...

Era Cupidon beat
 Când ne-a-nțepat,
 C-abia-și mai ținea
 Arcul și tolba
 Stai, să nu-mi uit vorba!
 Așadar era Cupidon cherchelit
 Când ne-a lovit...amorul pe-amândoi
 De n-am știut nici noi
 Și abia se ținea pe picioare
 Și de răs mai, mai că moare
 Că n-a făcut în viața lui așa prostie
 Să se chitrofonească el din ambrozie
 De viță nobilă, colecție selectă,
 Din vreun an când a fost mare secetă.
 Și-i drăgălaș și-așa să știi,
 Dar face și mai mari prostii!
 Uite, eu și cu tine, vezi bine,
 Chiar alte treburi aveam în acel moment
 Ce incident!
 Și cum dintr-o toană
 Viața ți se răstoarnă!
 Și ce să mi se întâmple mie, ție...
 Dintr-o...beție...!

FRICĂ

-Vino sub lupă, iubito!
 Ți-am zis,
 Acolo surâsul și iubirea-ți sunt mai mari!
 -Fă-mă ceva cu aripi!
 Mi-ai zis.
 -Doar tu poți!
 Și te-am transformat într-o zână mică
 Înlauntrul unei flori, confort unu...
 Însă mai apoi m-a apucat o frică
 C-ai să mori, odată cu venirea toamnei
 Captivă între petale uscate
 Și stamine de plictiseală moarte,
 Când spațiul locativ
 Se va ofili definitiv!

Lucia PĂTRAȘCU

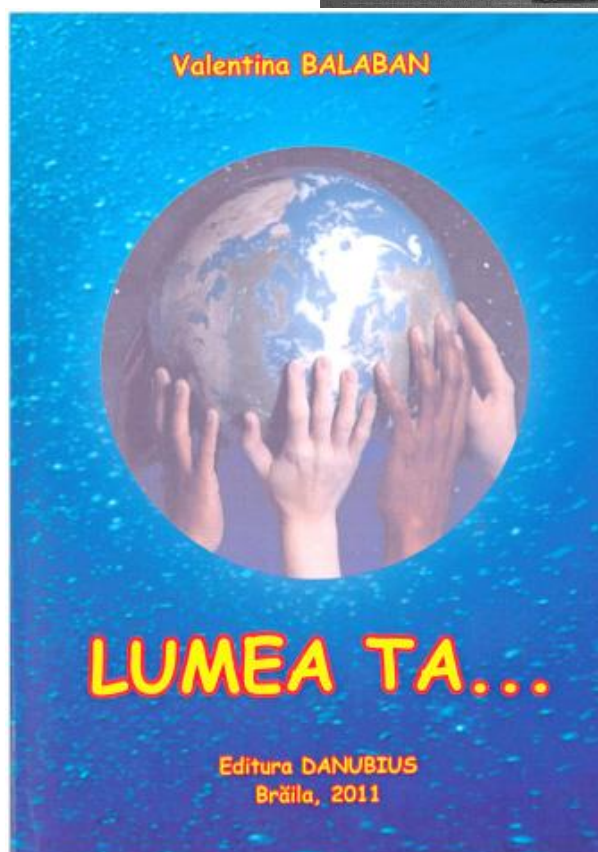
LUMEA TA... de Valentina BALABAN

Volumul de versuri „**Lumea ta...**”, semnat de **Valentina Balaban**, tipărit la Editura Danubius, Brăila, 2011, 176 de pagini, 150 de poezii, are o *prefață* semnată de scriitorul brăilean, profesorul Constantin Gherghinoiu.

Valentina Balaban ne-a mai bucurat sufletul cu celelalte volume ale sale „*Copilul ca o primăvară*”- poezii pentru copii, Editura Enos, Brăila, 2008; „*Salvați copilăria*”- poezii pentru copii, Editura Enos, Brăila, 2009 și „*Filozofia vieții*” versuri, Editura Olimpiada, Brăila 2010. După cum precizează prefațatorul, în acest volum „autoarea nu părăsește în mod spectaculos registrul de exprimare poetică în care se arată lumii”, însă caută prilejuri noi de a fi prezentă la festivalul vieții, fiind conștientă că „*Luminându-te pe tine / Luminezi Universul...*” (Maximă, pag. 65).

De această intenție ne convinge noua sa carte, care cuprinde poezii mai scurte sau mai lungi, îmbrăcate într-o prozodie tradițională, ori zburdând prin versificația modernă, fără semne de punctuație riguros respectate. Citind spre sfârșitul volumului, versurile așezate într-un număr 93 de strofe (*Pe-o gură de rai*, pag.150), constatăm că această creație lirică împlinește, ca întindere, cerințele unui poem, exprimând tot ceea ce a cunoscut și a simțit autoarea în această lume, pe care o dorește și o recunoaște ca fiind *Lumea lui Dumnezeu*, aceea în care acum toți ne simțim vinovați „*Rătăciți, rebeli /.../ Ne-ai creat stăpâni / Ai aces-tei lumi /.../ Unde-i vina mea?...*” (*Lumea Ta...*, pag. 7). Este lumea așezată în arealul de timp și de spațiu propriu poetei, pentru care *gura de rai* se circumscrie: „*Pe-un flu-viu de rai / Aripă de plai / Peștișor de aur / Biriind ba-laur*” (*Pe-o gură de rai*, pag. 150). De acolo, din lumea sa, poeta simte toată istoria și cultura acestui popor. Pornind de la „*Traco-daco-geții / Prinși în pomul vieții*” (*Idem*) cu Zamolxe și ajungând la „*Coloană infinită / Poartă regăsi-tă*” (*Idem*), trece prin toată geografia acestei țări așezată „*Pe-un picior de floare / Pe-o rază de soare*” (*Idem*). În această „*Lume a degradării... / Lume a uitării...*” (*Lumea*, pg.148), poeta încearcă să descopere „*Frumusețe interioară / Aură exterioară / Secretul tinereții / Cristalul dimi-neții*” (*Secretul tinereții...* pag. 125), recunoscând că se află într-o stare specială „*Sunt sete nestinsă / și vreau să cu-nosc / Scânteie aprinsă / Ce pâlpâie-n joc*” (*Sete*, pag 63), motiv pentru care se străduiește să înțeleagă: „*Când ple-oapele cad / Eu văd ochiul mag*” (*Ochiul Mag...*, pag. 147), ca și cum cheia celui de al treilea ochi din basmele românești, deschizându-se, ar ajuta-o să depășească „*Sfe-re karmice / Profeții făgarnice*” (*Pace ție!*... pag.129).

Versurile tumultuoase și anarhice pe alocuri, reușesc totuși să conducă cititorul spre o lecturare lesnicioasă, convingându-l, la final, că sunt o explozie pornită din trăirile poetei în viața aceasta, în lumea aceasta, trăiri exprimate cu o dezinvoltură plină de franchețe, astfel încât îi vor fi iertate unele stângăcii născute din impetuoșitatea sufletului său, pe care-l face un bob de rouă și îl așterne în paginile acestei cărți. Atunci când simte „*unda Alfa într-o palmă*

/.../ Sunt templu cu ușa deschisă...” (*Lumi-nă...*, pag.83) și simte că „*Mă scutur de rele / Calmul apei mele / Mă scutur de tină / Căutând lumi-nă...*” (*Căutând...*, pag.30).

Temele abordate (existență, viață, moarte, cre-dință, iubire de semeni, lumină, culoare, Univers...) devin tot atâtea motive lirice, care populează ver-surile poetei cu acea muzicalitate descoperită pe portativul arhaic al versului doinit al baladei „*Mio-rița*”, paralelă prozodică inconfundabilă, cum preci-za domnul profesor Dumitru Anghel, scriitor, pu-blicist, critic literar. Spune poeta: „*Doamne! Lu-mea Ta... / Frumoasă și rea... /.../ Tu, vād, ai răbdare... / Noi în disperare...*”. (*Lumea Ta...*, pag. 7).

Valentina Balaban este o poetă care își caută drumul spre tărâmul mirific al versului ca și creație definitorie izvorâtă din personalitatea sa. Se consi-deră dăruită de Tatăl Ceresc cu porția de Har Di-vin, pe care o merită, aflată în „*Scutul din Lumină / Nișa mea divină / Tărâm căutat, / Luminat regat*” (*Nișa divină*, pag. 62). Primește acest mira-col, îl înțelege și dorește să ofere celorlalți, cu ge-nerozitate „*Mă înmulțesc... tind sus / Ce-am primit împart*” (*Mate...*, pag.108). În concluzie, Valentina Balaban este o poetă care nu se va opri din drumul său curajos. Nu dorește să fie un „*Om rătăcitor / Musafir minor*” (*Rătăcitor*, pag.118) prin „*Lumea Ta*”.

Lucia PĂTRAȘCU

ANCA CIUTACU – IARNA CA UN MOZAIC
EXPOZIȚIE DE PICTURĂ LA BRĂILA

În Sala de Festivități a Cercului Militar din Brăila, pe data de 21 decembrie 2015, la invitația domnului colonel(r) Cezar Postelnicu, o gazdă și un amfitrion plin de solitudine, un cunoscut promotor al artei și culturii din orasul de pe malul Dunării, a avut loc vernisajul expoziției de pictură „Iarna ca un mozaic” cu tablourile doamnei **Anca Ciutacu** din Brăila.

La manifestare au participat oameni de cultură și artă din localitate. Au luat cuvântul doamna **Lucia Pătrașcu**, scriitoare, criticul de artă și artistul **Hugo Mărăcineanu**, membru U.A.P., domnul **Ștefan Șerban**, profesor, artist plastic, membru U.A.P., domnul **Vergil Matei**, jurnalist, scriitor, domnul **Ioan Ivan**, artist plastic, domnul **George Petrenco**, jurnalist. În partea a doua a alocuțiunii sale, doamna **Lucia Pătrașcu** a vorbit despre pictorul-restaurator brăilean **Gheorghe V. Pătrașcu**, dedicând memoriei sale poemul **Rugă**. Evenimentul a fost împodobit cu momente artistice. Doamna **Valentina Balaban**, poetă, a citit din creația proprie, doamna **Stela Șerbu-Răducanu** a delectat publicul cu epigramele sale. La fel, domnul **Dorel Ciutacu**, epigramist. Momentele muzicale au fost oferite de cunoscutul și apreciatul **Doru Ciutacu**, fiul autoarei.

Doamna Anca Ciutacu ne-a obișnuit ca în pragul marilor Sărbători să ne îmbogățească sufletul, dăruindu-ne vernisajul tablourilor sale, care, prin maniera personală și dragostea cu care sunt pictate, aduc privirilor noastre o nuanță duiosă a sensibilității sale. Este cea de a doua expoziție a artistei, la care particip. În preajma Sărbătorilor Pascale am avut bucuria de a vernisa împreună expoziția de icoane pe sticlă „Ferestre către Dumnezeu”, expoziție la care au participat personalități ale artei și culturii brăilene. Impresionantă este relația cu Divinitatea pe care aceste tablouri, pictate intuitiv de penelul neșcolit al doamnei Anca Ciutacu, ne-o deosealează cu sinceritate.

Tablourile artistei au o continuitate a ideii de spațiu paradiziac, binecuvântat de Dumnezeu. Ele se aștern în fața noastră ca un câmp înflorit, plin de recunoștința pictoriței pentru prilejul de a împărtși cu noi bucuriile iubirii pentru oameni, pentru natură, pentru Dumnezeu. După ce ne-a regalat cu pictura pe sticlă, iată, acum ne întâlnim cu folosirea altui suport fizic pentru împlinirea căutărilor sale.

O cunoașteam pe doamna Anca Ciutacu prin celelalte tablouri, ce însumează o încercare plină de viață, zugrăvită cu dragoste, cu talent, cu bucuria ingenuă a unei *copilării picturale*. Spun copilărie picturală, deoarece dorind, poate, să se așeze în lumea picturii, autoarea a început, ca într-un ritual, prin a asculta rugăciunea pe care tatăl i-a trimis-o în vis prin care o îndeamnă să picteze 1000 de icoane. O rugămintă pe care artista o simte mereu ca o comuniune între copilul din ea și amintirea lui, a omului care i-a inspirat această chemare. Iată acum, acest copil a crescut frumos!

Tablourile expuse în această nouă expoziție, intitulată „Iarna ca un mozaic”, reunește mai multe modalități de exprimare plastică, și anume: icoane pe sticlă, lucrări pe pânză, în ulei sau culori acrilice, cu teme diverse cum ar fi peisajele de iarnă, tablouri abstracte și de compoziție, natură statică, toate acestea fiind cuprinse în cele 8 panouri cu lucrări originale, și un panou cu reproduceri

Coconul existenței - Anca Ciutacu - Brăila

după Van Gogh, Claude Monet.

În cadrul expoziției, regăsim două lucrări geometrizate, de compoziție abstractă, în care privitorul va trebui să-l descopere pe Moș Crăciun, spiridușii, bradul, sania, hornul, pisica, fereastra, toate exprimate printr-un limbaj plastic, în culori complementare, simple sau compuse. Regăsim chiar și o lucrare, denumită „Vechi și nou” în care întâlnim elemente ornamentale din epoca preistorică, descoperite pe teritoriul țării noastre, la Sighișoara și Medgidia. Apar și teme de natură spirituală, în tablouri pe pânză, intitulate: „Duhul pădurii”, „Coconul existenței”, „Vitrării de biserică”, etc.

Aceste creații plastice, grupate pe teme atât de variate, dovedesc faptul că sufletul celei care le-a creat are o anumită trăire spirituală, fiind capabilă să-și deschidă fereastra senină a inimii către frumos, invitând pe cei din jurul său să pășească împreună cu ea spre înțelesurile pe care le reprezintă și care o reprezintă într-o pregnantă notă de originalitate. O pictură ce se exprimă simbolic, într-o anumită cheie, care îl provoacă pe iubitorul de artă plastică vizuală să cerceteze și să afle ce a vrut să exprime pictorița în dărnicia sa creativă. Pentru că a picta înseamnă ceva mai mult decât a folosi culorile în acest demers, ce necesită o pregătire specială, cunoștințe tehnice și, mai ales, dragoste pentru ceea ce vrei să faci. De cele mai multe ori simțirea creatorului de frumos emană din intuiția omului care iubește viața, iubește jocul pensulei pe șevaletul culorilor și își iubește propria devenire.

Artista, trecând peste canoane și dogme, pictează lumini și umbre, elemente decorative specifice, fonduri redată într-o manieră proprie. După cum se vede, în tablourile sale întâlnim teme diverse: natura, bucuria Sărbătorilor Crăciunului, pe Moș Crăciun cel știut și așteptat de toată lumea exprimat în ubicui-

(continuare în pag. 36)

tatea sa eternă, precum și portretul, un gen mai dificil de abordat. Toate, pline de atmosfera poetică a unui lirism cald și învăluitoare, în care se simte dragostea de viață a autoarei și îndemnul către iubire, mereu iubire, ca într-o nostalgie ancestrală ce vine din alte vremi.

Privitor la aceste picturi, nu voi face referiri la compoziția lucrărilor, la coloritul lor și nici la finețuri despre tușe și nuanțele sau luminozități. Nefiind de specialitate, las exegeților în domeniu să facă aceste aprecieri. Voi spune doar că în aceste tablouri culorile alternează una cu cealaltă, uneori îndrăzneț, pornind de la cele primare (roșu, galben, albastru), culori pline de viață, alunecând apoi spre combinarea acestora, manieră ce conduce la tușe contrastante sau suave, după caz, ambele variante fiind la fel de captivante. Alteori, o culoare alternează cu ea însăși și creează nuanțe fericit alcătuite.

Este această alternanță o luptă interioară? Este ca o dispută metaforică între culorile și nonculorile, între siguranță și căutări neîmplinite încă? Viitorul artistic al doamnei Anca Ciutacu ne va spune! Dar nu se putea să nu mă refer la tema picturilor sau la modul cum se reflectă aceasta în interioritatea fiecăruia, prin creațiile sale care însumează o încercare plină de viață, zugrăvită cu dragoste, cu talent, cu bucuria ingenuă de a se așeza în lumea picturii.

Dorind să depășească vătătucul unor norme care, eventual, i-ar putea constrânge modul de executare, lucrările sale se convertesc în așteptări legate de asumarea dreptului de a se exprima cu ajutorul culorilor. Natură, flori, portrete, motive religioase, iată teme pe care Anca Ciutacu le culege zi de zi din tot ceea ce o înconjoară și o impresionează. Iar dacă prin *semnificantul* pensulei sale plimbată peste curcubeul culorilor, obține imaginea *semnificată* de sensibilitatea sa, înseamnă că pictorița se află pe drumul cel bun al unui slujitor devotat al penelului.

Având în fața noastră aceste tablouri, care, prin tainicul lor mesaj, se doresc a fi o încercare de a transmite „*un duh aparte, unic și inconfundabil prin direcțitatea sa*”, cum spunea pictorul Horia Bernea, vom simți, desigur, înduioșarea sufletului pentru ceea ce înseamnă simbolistica *lubiirii*, deoarece din fiecare tablou transpare bucuria omului simplu, cu suflet mare, a cărui imaginație se convertește în așteptări, temeri, iluzii strâns legate cu asumarea acestui demers, prin care artista dorește să spună ceva. Ca un strigăt spre lume! Așa cum face doamna Anca Ciutacu.

Crearea acestor tablouri știe ce este verticalitatea, legătura Cer-pământ, existență-ideal. Mesajul picturilor sale, analiza, comunicarea, făcând din întâlnirea aceasta o

Trinitate - Anca Ciutacu – Brăila

stare specială în care, cu trăirile sale, visările sale, neliniștile sale, întrebările sale existențiale și răspunsurile sale, mă aduce pe mine, privitorul, în situația de a-mi pune propriile întrebări.

Este foarte dificil să dai formă și chip trăirilor, să pictezi în materie invizibilă. Este și riscant, pentru că jonglând cu tușele, riști să le rătăcești într-un haos coloristic. Dar este fascinant momentul în care le prinzi într-o idee și ele rămân acolo, capturate ca într-o fotografie la minut, pe care o poți privi oricând. Interesant este faptul că fiecare privitor găsește acolo altceva, în funcție de adâncimea înțelegerii sale. Eu cred că oricine poate înțelege pictura, singura condiție e să fie sincer. De aici pornește totul. Câtă plasticitate este în această mare de culori? Mă uit la tablouri, mă cercetez pe mine pentru a afla până unde pot să înțeleg mesajul creatoarei, trimis ca o scânteie spre mine, admiratorul tablourilor sale.

Ca om care iubește Artele Plastice, fără a fi putut vreodată să mă exprim pe această cale, nu pot să nu admir felul în care aceste picturi, marcate de o profundă sensibilitate, deschid mintea și impresionează simțirea individuală, canalizând-o în aceste zile spre înălțări sufletești deosebite și trezind o stare specială a conștiinței. Căci doamna Anca Ciutacu ne-a poftit la întâlnirea cu tablourile sale în preajma acestor Sfinte Sărbători, ca și cum ar dori să ne amintească faptul că putem și se cuvine să fim, la fel ca acesta, închinători vrednici către Tronul Ceresc.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Lucia PĂTRAȘCU

PARODII (amicale)

UȘA ÎNCHISĂ (Nicolae Băciut)

Am închis și ultima scrisoare,
nu mai am cui scrie pe pământ,
o să mai trimit pe câte-o boare,
ce rămâne din ce-a fost cuvânt.

Nu mai am cuvinte pentru mine;
cum să-mparți ce ți-a rămas:
o secundă împietrită în clepsidră,
limbile căzute de la ceas?

Nu așteaptă nimeni să-i mai scriu,
din cuvinte a rămas cenușa;
fără ele ce-aș putea să fiu?
Dumnezeu închide după mine ușa.

UȘA BLOCATĂ (Lucia Pătrașcu)

Am închis azi ultimul mesaj,
nu mai vreau să mai primesc cumva
versuri rătăcite prin bagaj
să le public în Revista mea.

Nu că am pretenții pentru mine!...
Dar cum să-mi trimită ce-a rămas
după ce s-au tot plimbat și-acuma
fac la mine ultimul popas.

Nu s-așteaptă nimeni să mai cred
vorbe tăvălite prin cenușă,
cred că e mai bine să-i reped
și să le blochez oricare ușă.

SĂ VINĂ LA MINE TOIAGUL (Petre Rău)

Adu-mi mai aproape clondirul
Să sorb din uitatul rachiu
Să rup armoniei delirul
Poema din urmă să scriu

Distanța-ntre mine și tine
Barbară poveste de timp
Un foc înghițit în suspine
De zei coborâți din Olimp

Să vină la mine toiagul
Cu-al său înțelept univers
Aducă-mi iubita și magul
Și totul cuprins într-un vers.

ȘI CHIAZ DE-MI VOI PIERDE TOIAGUL
(Lucia Pătrașcu)

Adu-mi mai aproape clondirul
Că vreau să-i verific cuprinsul
Să aflu în el elixirul
Acum când mă bântuie scrisul

Distanța-ntre mine și tine
Îmi dă inspirații barbare
Să-ți scriu și în proză și-n rime
Cât stau amețit de-așteptare

Și chiar de-mi voi pierde toiagul
Uitat printre văluri de dor
Mă jur să-ți îngădui artagul
Precum înțeleptul Crantor.

Marin MÂRZA

x x x

Plec de la suavitatea ideii
și inconsistența trupului abuzat de muște
și de oameni pierduți în perdele
îmi scanez rapid timpul
noapte descompusă de stele
în baza de date a virușilor
piciorul stâng lovește-n dreptul
sufletul atârână ca un bojoc
umflat de luciditate la soare
învârtirea limbii printre cuvinte
înșiră peisaje de nerecunoscut
calc pietre obosite
de lună.

Între cuvinte golul

în primul rând mama
cu burta umflată de un fibrom
ajuns la maturitate
ce imita umbra mea
plecată la muncă în străinătate
scursura sânilor desperecheați
de aciditatea mângâierilor
un răsărit de soare
în grevă japoneză
n-am avut niciodată un raport sănătos
cu inima din cauza spiritului
și viceversa
cu mângâieri străine
ling sarea zilei de pe geamul imaginii
în al doilea rând
îmi plac paharele înalte fără conținut
suavele perdele de muște bețive
ale gândurilor în dimineața ferestrei
iubire, pașii tăi răstoarnă cuvinte
statui de piele moartă.

x x x

Trăiesc la umbra casei
din ceia ce adună picioarele și brațele
nu ador
nu adulez
nu cred
cuvinte scrise pe aripi de fluturi
statul semnează indescifrabil sentințe
și eu trebuie să mulțumesc din inimă
la sfârșitul zilei fără iubire
ajung înaintea soarelui și mă afund
ca un pește de crescătorie
în adâncul nămolurilor
până la pierderea fizică a semnificației
foșnetul pașilor tăi
de la capătul fiecărui cuvânt
face dimineată.

al doilea al operei Traviata de Verdi cântată de tenorul Marian Someșan, cu un timbru care se aseamănă cu al lui Rolando Vilazon. Ca și opera Carmen și Traviata este în topul celor mai des cântate opere din lume.

Din nou Ceaikovski, de astă dată cu Spărgătorul de Nuci, din care se cântă trei fragmente: Marș din actul I, Trepak și Valsul Florilor din actul al II-lea. Câteva cuvinte doar despre Vals. Melodia, foarte generoasă, este schițată la partida lemnului, dar acestea renunță repede la ea, deoarece se interpune harpa cu o scurtă provocare de virtuozitate, după care reapare bine încheagată pe jumătate la corni (capetele încoronate) și pe jumătate la clarinete, după formula "întrebare-răspuns". Vin din urmă coardele, ca revărsarea lirică să fie văzută de departe, ca toată suflarea să se împărtășească de bucuria florilor.

Zărind pe pictorul Marcello, de care era îndrăgostită, și vrând să se facă remarcată, Musetta cântă un vals în care își evidențiază grația și cochetăria. Valsul Musettei din actul al doilea al operei Boema de Giacomo Puccini a fost cântat de soprana Diana Bucur, care a excelat în registrul înalt, ea fiind soprană de coloratură.

Georges Bizet se bucură de cel mai popular opus pe care l-a dat istoria operei, CARMEN. Din aceasta am ascultat Preludiul, Antrakt la actul al patrulea și Habanera. În Preludiu a sedus chiar începutul, în care cel mai bine s-au auzit suflătorii din lemn, coardele și tobele, care au asigurat un ritm susținut, împreună cu cimbalele/ cinelele, când le venea rândul la înflorire. A urmat populara melodie a toreadorilor, cântată la violoncelle și reluată de întreaga orchestră, după care tema cosmică, ce prefigurează tragedia finală. Preludiul este rezumatul întregii opere.

Habanera este perla din salba de cântece a Carmencitei. Cântată cu har, cum a făcut-o Florentina Irina Onica, ea devine de-a dreptul tulburătoare. Mezzo-soprana a emis sunetele grave cu un tragism rar întâlnit, care a emoționat pe toți oamenii, indiferent de cunoștințele din domeniu, dovadă fiind faptul că la final a înregistrat cele mai multe aplauze.

Cele două dive s-au întâlnit spre final în Duetul Florilor din opera Lakme de Leo Delibes. Într-o dimineață, pe vremea colonizării Indiei de către englezi, într-o barcă ce luneca ușor pe luciul pârâului din apropierea pagodei lor, Lakme (soprana) însoțită de Malika (mezzo-soprana) cântă o melodie suavă în care proslăvește frumusețea naturii.

Și la final, cele mai cunoscute piese straussiene: uvertura la opereta Liliacul (Johann Strauss-fiul), valsul Dunărea Albastră (Johann Strauss-fiul) și Marșul lui Radetzky, cel însoțit de aplauze din public (Johann Strauss-tatăl).

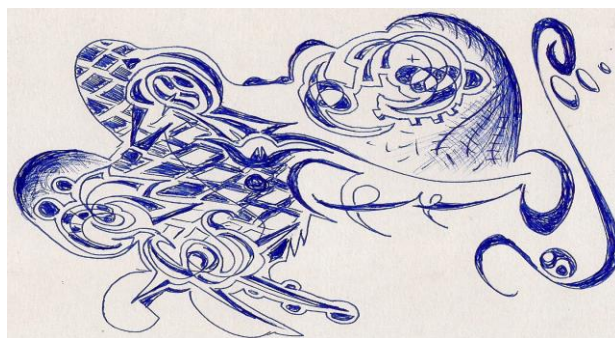
Ovidiu BUFNILĂ

Sonaria

Când, într-o dimineață de vineri, din zidurile casei lui Baltazar au început să crească flori de portocal, Mama Filoni a reușit pentru prima oară să zboare fără aripi, pur și simplu își agită brațele, o făcea în mod uniform, astfel încât îi puturăm asemui zborul cu cel al unui pescăruș, Gargali, flașnetarul se opriase lângă chioșcul de ziare și-i povestea lui Balbus o istorie hazlie întâmplată de mult în Japonia, Hezal, frizerul fără foarfece, se așezase pe un scăunel în fața frizeriei sale și privea încântat soarele nostru electric, Jări lăptarul își meșterea motocicleta fluierând un tango și nimic nu ne dădea de gândit asupra lucrurilor ciudate care aveau să urmeze.

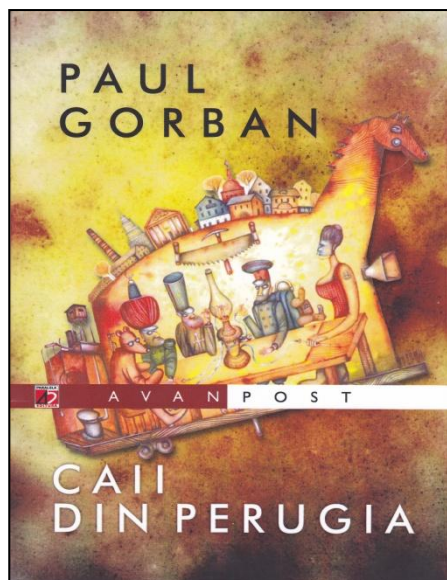
Apoi, de la o fereastră, ne strigă Damu, saxofonistul, era speriat de-a binelea și obrajii i se umflaseră înroșiți, părul îi era vâlvoi și acesta fu primul semn. Am alergat cu toți sus pe scări, înghesuindu-ne, plesnindu-ne în joacă pe spate, curioși, flecari, înamorați după senzațional.

Saxofonul lui Damu cânta de unul singur și se simțea foarte bine, Damu își trecea mâinile prin păr nervos, jumătate speriat, jumătate uimit, dintr-o dată muzicuța lui Jări lăptarul începu un marș vesel, un pahar de bere scoase un clinchet deși nimeni nu-l atinsese, un etaj mai jos începu să răsune o tobă, Gargali ne strigă din stradă că flașnetă lui cânta și ea de una singură și că toate lucrurile o luaseră razna și asta numirăm noi plini de bucurie Marele Carnaval. N-au întârziat să apară măștile, focurile de artificii, dansurile nebune, apoi începu să se vorbească despre o gaură neagră prin care ar fi venit ceva sau cineva, ciudat, frumos, hazliu, o mulțime de sunete, ființe sonore, inteligente, vai, mi-am spus, e o prostie, am privit în jur, casele muzicale treceau printre noi, pantalonii mei îngânau un cântec din copilărie, gărdurile, pantofii, automobilele, becurile, și așa mai departe, cântau, șuierau, râdeau, sonarienii păreau pașnici, plini de farmec și foarte grăbiți să pătrundă într-alt univers, s-au rostogolit mai departe duși de ecoul primului sunet de după bing-bang și iată că eu, chiar acum, ies din această mașină de scris și voi pluti o vreme prin cameră, apoi pe fereastra larg deschisă amestecându-mă cu zgomotele străzii...."

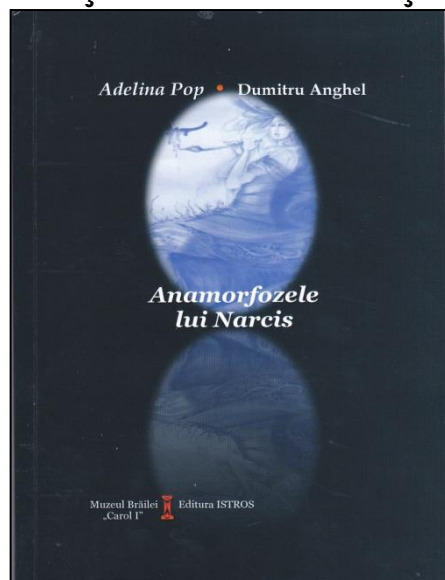

desen de Elena-Liliana Fluture

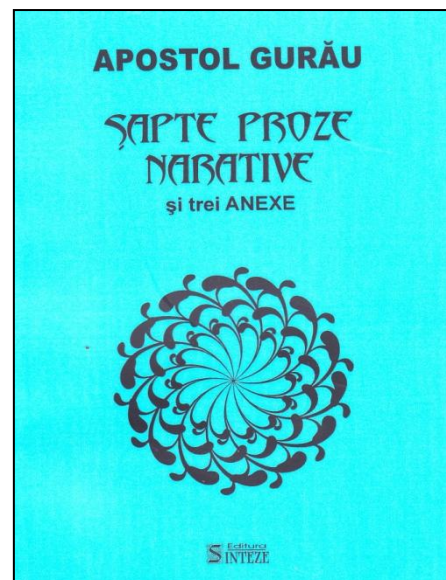
CĂRȚI SOSITE LA REDACȚIE

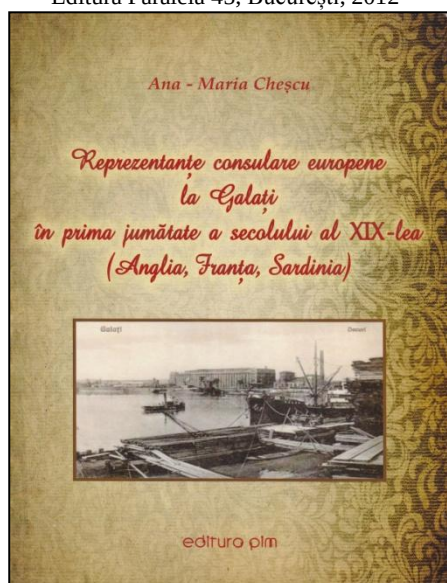
Paul Gorbán – Caii din Perugia
Editura Paralela 45, București, 2012

Adelina Pop, Dumitru Anghel – Anamorfozele
lui Narcis, Editura Istros, Brăila, 2015

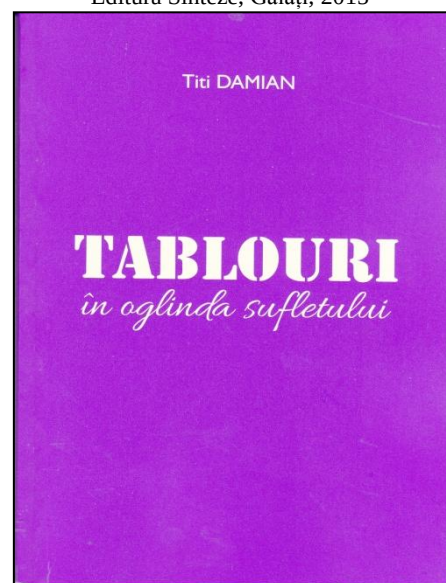
Apostol Gurău - Șapte proze narrative
Editura Sinteze, Galați, 2015

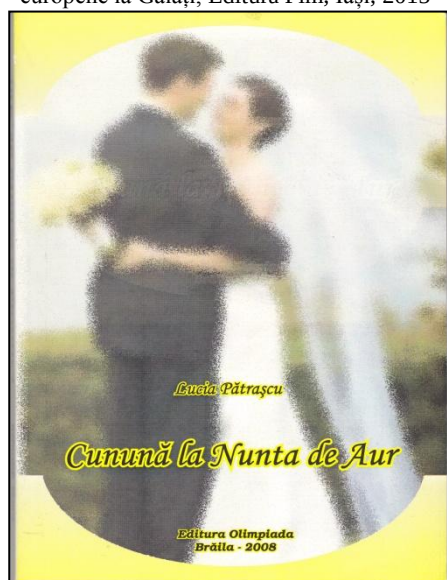
Ana Maria Cheșcu – Reprezentanțe consulare
europene la Galați, Editura Pim, Iași, 2015

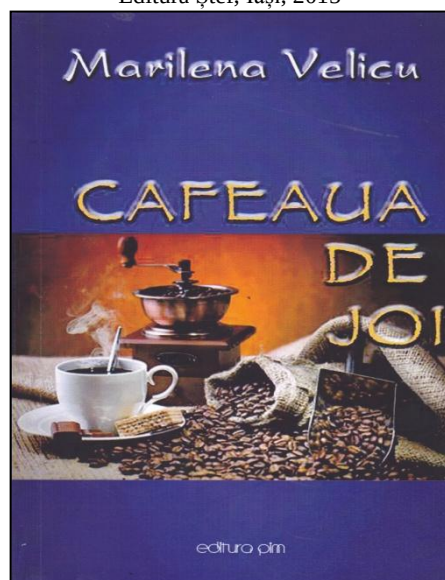
Mirela Savin – Câte capete, atâtea păreri
Editura Ștef, Iași, 2015

Titi Damian – Tablouri în oglinda sufletului
Editura EditGraph, Buzău, 2015

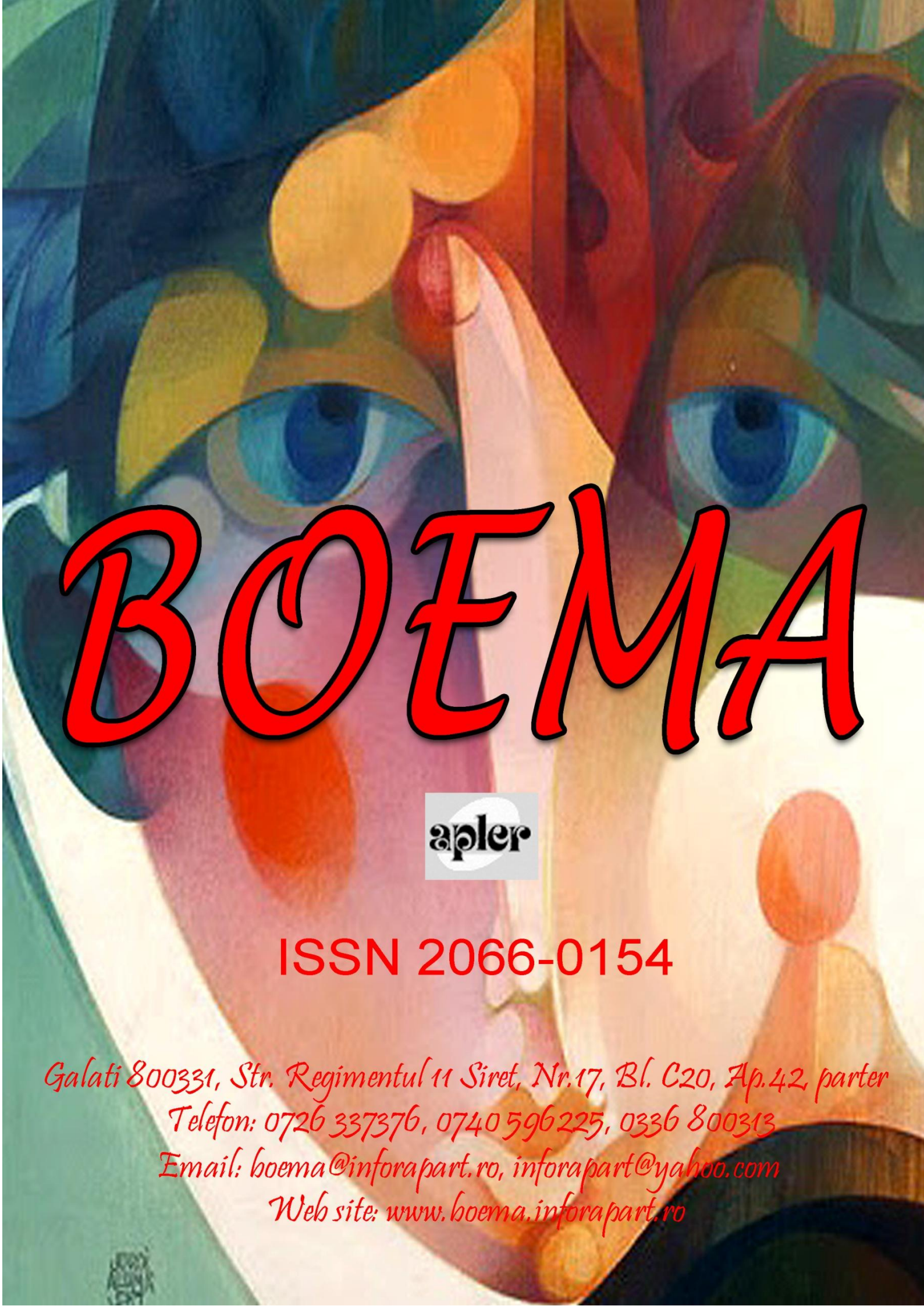
Lucia Pătrașcu – Cunună la Nunta de Aur
Editura Olimpiada, Brăila, 2008

Marilena Velicu – Cafeaua de joi
Editura Pim, Iași, 2014

Nastasia Savin – Mixaje
Editura Ștef, Iași, 2015

An abstract, colorful painting of a face. The face is composed of various shapes and colors, including blue, orange, red, and green. The eyes are large and blue. A pencil is positioned vertically in the center of the face, pointing upwards. The word "BOEMA" is written in large, red, stylized letters across the middle of the face.

BOEMA

The logo for "apler" is a small, square icon with a grey background. It features the word "apler" in a white, lowercase, sans-serif font. The letter 'a' is stylized with a circular shape around it.

apler

ISSN 2066-0154

Galati 800331, Str. Regimentul 11 Siret, Nr.17, Bl. C20, Ap.42, parter

Telefon: 0726 337376, 0740 596225, 0336 800313

Email: boema@inforapart.ro, inforapart@yahoo.com

Web site: www.boema.inforapart.ro